

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**Chceš s užitkem prožít rok?
Dělej denně k Bohu krok!**

Z „Hesl k zapamatování“ na www.fatym.com (více na str. 58)

Obsah:

Obsah: padesáté první číslo

- 3 Dva Židé spadnou do komína...
- 5 Už jsi byl u výsledku?
- 6 Otec Jan, kněz a partyzán
- 10 Mons. Jan Podveský – adept na blahorečení?
- 17 Tři ohlédnutí za otcem Janem
- 18 Jak mě zatýkali
- 20 Co (a kdy) mi dáš?
- 22 „Neprošvihnout“ vhodný čas
- 23 Výstup na horu Sinaj
- 25 Jak hledat a nacházet Boží vůli?
- 28 Chlapec a had
- 30 Mravenec v kbelíku
- 32 Via Appia, zážitek na celý život
- 37 Evropa jako biblická země?
- 42 Přijde to i k nám?
- 45 Zralá láska se vždy otevírá druhým
- 47 Jak používat knihy z A.M.I.M.S. nejen pro sebe, ale i pro druhé? (velký objednávkový kupon)
- 49 Což takhle dát si knihu...?
- 50 Nést svůj kříž
- 54 On přišel kvůli hříšníkům
- 56 Za prohloubení víry a přátele vděčím Panně Marii
- 58 Nálepky s hesly
- 60 29. duben...
- 61 Společenství čistých srdcí: Pro vztah je důležité správně „nastavit tempo“

Milovaní čtenáři!

Děkuji vám všem, kteří časopis podporujete modlitbou i finančně. Také děkuji vám, kteří přispíváte k jeho co největšímu rozšíření jak ve svém okolí, tak třeba i někam dost daleko (vím o mnoha lidech, kteří když jedou na návštěvu, za prací či za rekreací do úplně jiného kraje, berou s sebou do auta několik balíčků časopisu *Milujte se!*, aby je šířili i tam...). Za všechny, kteří časopis podporují, a za jejich rodiny sloužím každý měsíc mši svatou.

Časopis nyní vychází v nákladu 62 000 výtisků. Díky vám a také díky Bohu jsme se mohli „přehoupnout“ přes 50. vydání časopisu a 51. číslem začít další desítku – nebo snad, dá-li Bůh, další padesátku... Jen pro zajímavost, doposud jsme pro vás připravili 3248 stran časopisu, což je pro mě zajímavé číslo, protože mám ozkoušeno, že jedna strana časopisu mi jako šéfredaktorovi dá v průměru tři hodiny práce (samozřejmě je do ní vloženo ještě i mnoho práce dalších spolupracovníků), takže jednomu číslu věnuji cca 200 hodin a z toho mi vychází, že těm 3248 stranám bylo potřebné věnovat již téměř 10 000 hodin času. Kež Bůh dá, aby tato práce přinesla pozhřebání.

Pro ty, kteří časopis odebírají, přibalujeme jako přílohu knihu Jitky Krausové *Příběhy moudrosti* (po jednom výtisku na každou zasilací adresu). Jeden příběh z ní je i na následující straně. Budete-li mít zájem o další, je možné si publikaci objednat pomocí kuponu na str. 47. Doporučený příspěvek na tisk je 20 Kč + obyčejné poštovné. Ať také tato kniha přinese pozhřebání vám i vašemu okolí.

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2101330155/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
51/2019, XIII. ročník, vydáno 22. listopadu 2019

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Vydavatel: Milujte se! z.s., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se
číslo účtu pro zaslání darů: 2101330155/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.
Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Flickr, ibm (CC BY 2.0)

Dva Židé spadnou do komína...

... jeden vyleze špinavý a druhý čistý. Který z nich se půjde umýt?

Jeden gój (tj. ten, kdo není Žid) chtěl studovat židovský talmud. Myslel si totiž, že právě proto jsou Židé tak chytrí. Sám měl dva doktoráty, ale chtěl být ještě chytřejší!

Rabín mu to marně vylouval. Když ale pan doktor jinak nedał, rozhodl se

rabín dát mu otázky, jaké se dávají chlapcům, kteří chtějí studovat talmud.

Doktor se smál: „Jen sem s nimi, s otázkami pro židovské kluky.“

„No dobře, tak tedy: Dva Židé společně vylezou na střechu, spadnou do komína,

jeden vyleze špinavý a druhý čistý. Který z nich se půjde umýt?“

„No to je jasné, přece ten špinavý,“ usmívá se pohrdavě doktor nad otázkou pro kluky.

„Nó, ono tomu není úplně tak. ▶

„Tato anekdota vyzní nejlépe při vyprávění s různými gesty. Často ji pak lidé chtějí ode mě slyšet opakovaně.“

*MUDr. Jitka Krausová, OV,
autorka knihy „Příběhy moudrosti“*

Foto: Flickr, Corvar (CC BY-NC-SA 2.0); Designed by Freepik / koláž: MS!

„Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému...“ (Řím 8,28)

Foto: Flickr, sk8geek (CC BY-SA 2.0)

Zkusí si to představit, pane doktore... Ten špinavý se podívá na kolegu a řekne si: „Dobře to dopadlo...“ – a čistý se podívá na kolegu a řekne: „Jéjé!“ – Viděj, pane

doktore, nechtěj toho talmudu nechat? Dva doktoráty stačej, ne?“

„Ne, z jedné otázky nelze soudit, dejte mi další!“

Podstatná otázka zní: Jsem ten, kdo opravdu miluje Boha?

„Nu dobře, že jsou to oni... Dva Židé vylezou na střechu, spadnou do komína, jeden vyleze špinavý, druhý čistý. Který z nich se půjde umýt?“

„Teď už to přece vím, půjde se umýt ten čistý!“

Rabín kroutí hlavou: „Ale není to tak.“

„Jak to, vždyť se podívá na kolegu a...“

„A pak se podívá na své ruce a vidí, zda je špinavý nebo čistý. Viděj, pane doktore, nechaj toho, není to pro nich.“

„A ne a ne! Chci ještě třetí otázku, to by nebylo spravedlivé.“

„Nu jak myslěj..., že jsou to oni. Tedy dva Židé vylezou na střechu, spadnou do komína, jeden vyleze špinavý, druhý čistý. Který z nich se půjde umýt?“

Doktor je už úplně spletený, přemýšlí a neví, zda špinavý, čistý nebo oba se půjdou umýt nebo snad nikdo?

Rozčileně konstatuje: „Vy jste mne tak dopletl, že nevím.“

Rabín se usmívá: „Viděj, a ten židovský kluk musí říci, že na špatně položenou otázku se nehledá odpověď. Je to zbytečné. Když dva spadnou týmž komínem v témž okamžiku, jsou oba špinaví nebo oba čistí. **Základem moudrosti je rozlišování toho, na jaké otázky máme hledat odpověď. Jinak marníme čas.**“

Na jaké otázky hledám já odpověď, a na které ne a měl bych?

Jitka Krausová („Příběhy moudrosti. Pomoc na cestě k sebepoznání a růstu“, A.M.I.M.S., Vranov nad Dyjí, 2019 – jeden výtisk knihy je přílohou tohoto čísla časopisu a další je možno objednat v jakémkoliv množství na www.amims.net a www.fatym.com nebo pomocí kuponu na str. 47 – jen za příspěvek na tisk 20 Kč + obyčejné poštovné České pošty. *Knihy je také zdarma ke stažení na našich webech.*) ■

Jinak marníme čas!

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Jaký je Boží plán pro člověka?

Bůh, jenž je sám v sobě nekonečně dokonalý a blažený (podle „Sociologické encyklopedie“ Sociologického ústavu Akademie věd ČR je „blaženost“ výraz pro maximální štěstí – pozn. red.), v úradku své ryzí dobroty, ze své svobodné vůle stvořil člověka, aby mu dal účast

na svém blaženém životě. V plnosti času poslal Bůh Otec svého Syna jako vykupitele a spasitele lidí, kteří upadli do hříchu, povolává lidi do své Církve a působením Ducha Svatého je činí adoptivními syny a dědici své věčné blaženosti.

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006.

„Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“

Ježíš Kristus (Mk 8,36)

Foto: Pixabay, Epyc_Wynn (CC0)

Už jsi byl u výsledku?

Byl listopad. Nebylo mi ještě ani osmnáct. Do „sametové revoluce“ zbývalo šest let. Nad něčím jsem již několik měsíců velmi přemýšlel – a také jsem se za to modlil. Ten večer jsem se rozhodl. Ráno, kdy byl poslední den pro odevzdání přihlášek na vysoké školy, jsem třídní učitelce vrátil prázdný formulář: „Rozmyslel jsem si to,“ řekl jsem jí. Byla z toho dost překvapená. Ale víc jsem jí v tu chvíli nevysvětlil. Rodičům jsem však řekl, o co jde: „Rozhodl jsem se, že se přihlásím do kněžského semináře – chci se stát knězem...“

Přihlášky do kněžského semináře a ke studiu teologie se podávaly na speciálním tiskopisu, který bylo potřeba si vyzvednout na biskupství. Věděl jsem, že jde o zásadní rozhodnutí: když se jednou přihlásím do semináře, už mě nikdy – i kdybych si to rozmyslel – na žádnou jinou vysokou školu nevezmou. Budu mít „škraloup“ na celý život...

Věděl jsem, že je potřeba se dobře rozhodnout – a pak za tím jít. Byl jsem pevně rozhodnutý.

Na jaře jsem jel na přijímací pohovor. Potkal jsem se s kluky, kteří tam byli již po páté nebo po sedmé. Kromě profesorů teologické fakulty a zástupců Církve byl v přijímací komisi i nenápadný pán: zástupce ministerstva kultury – ve skutečnosti ale Státní bezpečnosti... Když jsem

Nebylo mi ještě ani osmnáct.

se vracel z pohovorů, věděl jsem od člověka, který se mu podíval do poznámek – on se ten estébák s nimi netajil a ostatní členy komise prostě postavil před hotovou věc –, že letos nebudu přijatý, a to ani na odvolání. Kamarád, který již studoval ve třetím ročníku, mi to běžel říct, když jsem už na nádraží čekal na vlak. Dost mě to vzalo, ale pak jsem si řekl: Jestli Pán Bůh chce, abych byl knězem, tak co komunisti nadělají? Nic!

Hodně mi pomohlo, když mi pak i otec kapitulní vikář Ludvík (vedl brněnskou diecézi po ta dlouhá léta, co komunistický režim nedovolil jmenovat a vysvětit nového diecézního biskupa) řekl: „Důležité je vydržet!“

Jeden známý, když se dozvěděl, že jsem nebyl přijatý, se mě zeptal: „A byls předtím u výsledku na StB?“

„Nebyl,“ odpověděl jsem.

„Tak to bylo jasné už předem, že tě letos nevezmou – když tě vzít nechtěli, tak s tebou neztráceli čas.“

Za rok jsem se hlásil znovu. V březnu mě Státní bezpečnost předvolala na tříhodinový výslech. Ten rok jsem byl přijat.

Po šesti semestrech jsem v roce 1988 musel studium přerušit a nastou-

pit na vojnu. Na dva roky, ne na rok jako ostatní vysokoškoláci. Nechtělo se mi tam, ale říkal jsem si: Polovina kněží, které znám, byla někdy zavřená, druhé polovině vězením vyhrožovali. Alespoň si zkusím, že něco vydržím, a nebudu se jich muset bát... Jako budoucího „faráře“ mě poslali k jednotce, kde asi třetinu tvořili bývalí kriminálníci. Potěšilo mě, když se kluci, kteří se mnou byli na vojně v přijímací a předtím již byli ve vězení, shodli na tom, že „v base“ bylo líp, než je na vojně. Tak to horší už máš za sebou, říkal jsem si.

...

Když si pročítám různé internetové diskuze, zaráží mě, jak často v nich v posledních několika letech narážím na tvrzení, že Církev kolabovala s nacisty nebo s komunisty. To mají lidé tak krátkou paměť? Nejen kněží, ale i aktivní křesťané patřili v obou těchto režimech k těm nejpronásledovanějším! Jsou to tisíce a desetitisíce otřesných, ale i povzbudivých lidských příběhů (možná se vám hned vybaví příběh kardinála Trochty: pár let potom, co se vrátil z německého koncentráku, byl uvězněn komunisty...). Na následujících stranách je jen jeden z takových příběhů. Je potřebné si je připomínat.

P. Pavel Zahradníček ■

nání jeho spolupráce může mít. Pokud se týká osob farářů Buly a D r b o l y odůvodňují nehlášení jejich protistátní činnosti tím, že mi bylo těžko je jako kněze hlásit na bezpečnostním úřadě. U P án k a jsem zase věděl, že se před nedávnem vrátil ze žaláře a proto jse mu nechtěl dělat další těžkosti. Svých činů lituji a budeli mi dána možnost, budu se snažit toto napravit poctivou prací. To je vše, co mohu uvést na svoji obhajobu.

Jmenovaný si celý svůj protokol o výpovědi přečetl, uznal správným a na důkaz toho vlastnoručně podepsal.

Vyslychající:

Podpis vyslychaného:

Archiev Podveský

Četl, souhlasil a podepsal:

Jan Podveský

Otec Jan, kněz a partyzán

Foto: Pixabay, KoalaParkLaundromat (CCO); Foto: archiv P. Jaroslava Sojky

Byl jedním z mnoha kněží, kteří v době 2. světové války nasadili svůj život pro svou vlast – a za několik let po válce byli prohlášeni za nepřátele národa. Podobný osud měl i velký počet angažovaných křesťanů, kteří kněžimi nebyli...

Partyzáni v okolí Jaroměřic

Otec Jan Podveský působil v době druhé světové války v Jaroměřicích nad Rokytanou jako druhý kaplan. Kromě jiného měl na starost i péči o některé místní spolky, např. Jednotu svatého Josefa, tělocvičnou jednotu Orel, vedení místní spořitelny (Raiffeisenky) a farní charitu.

V době německé okupace se zapojil jako spolupracovník partyzánského hnutí skupiny Lenka - Jih do odbojové činnosti (Lenka byl název vysílačky, Jih bylo zkrácené z Jihlava – srov. cs.wikipedia.org/wiki/Operace_Spelter). V odboji byli zapojeni lidé z celého politického a společenského

spektra včetně komunistů. Vzájemně se sblížili. Otci Janovi to možná o pár let později zachránilo život...

Kromě zpravodajské činnosti bylo cílem partyzánské skupiny Lenka - Jih komplikovat sabotážní činností nepříteli dopravu po komunikacích a železnici v okolí a ničení německých vojenských zařízení.

Němci na faře

Od roku 1944 zabrala německá armáda pro své důstojníky horní poschodí jaroměřické fary – kromě bytu otce Jana. V sále probíhala školení. Začátkem roku 1945

V době německé okupace se zapojil do odbojové činnosti skupiny Lenka - Jih.

zabrala armáda i tělocvičnu v přízemí hned u vstupu do fary. Poručila ji vyklidit, aby zde mohla uskladnit zbraně. Všichni včetně Němců věděli, že od tělocvičny existují dva klíče. Otec Jan Podveský nechal tajně narychlo vyrobit třetí a dva původní Němcům odevzdal. Měl v úmyslu využít tajně pořízený klíč později...

Odvážná, riskantní „hra“

Partyzánské skupině na Jaroměřicku chyběly zbraně. Získávali je většinou krádežemi v německých skladech a jednou obdrželi zásilku svrženou spojenci u Římova, poblíž Rokytnice nad Rokytanou. Otci Janu Podveskému se naskytla možnost je opatřit. Dobře věděl, co mu hrozí. Tři rolníci z Boňova (dnes je to místní část Jaroměřic nad Rokytanou) byli 23. června 1944 na jaroměřické radnici odsouzeni k smrti a o den později v Praze popraveni za to, že u nich přenocovali čeští parašutisté z Anglie, kteří měli podpořit činnost skupiny Lenka - Jih.

Po zabrání tělocvičny na jaroměřické faře v ní Němci uskladnili velké množ-

V zabrané farní tělocvičně Němci uskladnili zbraně. Strážila je dvoučlenná ozbrojená hlídka.

ství zbraní. Strážila je dvoučlenná ozbrojená hlídka. Okna skladu vedla do ulice, proto strážníci v noci obcházeli přes úzký, asi třicetimetrový dvorek vždy celou faru. Otec Jan prostřednictvím komunisty Josefa Ošmery upozornil na sklad partyzány. Požádali ho, aby skladiště ve vhodnou chvíli prohlédl. Vypozoroval tedy intervaly hlídky a po půlnoci s přenosnou svítilnou a tajně pořízeným klíčem vnikl dovnitř. Po Ošmerovi pak vzkázal, co objevil.

Pod svícem je tma

Požádali ho, aby se pokusil nějaké zbraně získat. Neodmítl. Věděl, že v případě neúspěchu ho čeká smrt. Náboje z načatých beden a neuspořádané ruční gra-

náty na hromadě šlo sebrat snadno. Ale pistole a pušky byly přehledně vyrovnány do skupin a nahoře byl lístek s počtem kusů. Tyto lístky se otec Jan naučil padělat. Granáty odnášel ▷

Fara v Jaroměřicích nad Rokytnou v bývalém klášteře servitů

Foto: Wikimedia Commons, Neustrifikator (CC BY-SA 3.0)

Foto: Phaboy, Ready4Elements (CC0)

Foto: Flickr, jcu (CC BY-SA 2.0)

*Klíče musel
odevzdat –
potají si
však udělal
kopii.*

Mons. Jan Podveský, přehled životních dat

10. října 1909 narozen v Bučovicích	květen 1945 – únor 1948 místopředseda MNV v Jaroměřicích nad Rokytnou	24. dubna 1974 usnesením Krajského soudu v Brně rehabilitován
12. října 1909 pokřtěn v Bučovicích	15. prosince 1947 jmenován administrátorem v Jaroměřicích	1. července 1974 – 30. března 1975 administrátorem v Brně-Obřanech
1916–1921 Obecná škola v Bučovicích	1. září 1948 Zemská školní rada v Brně jej propouští z výuky náboženství.	14. srpna 1974 Nejvyšší soud zrušil rehabilitační rozsudek Krajského soudu v Brně
1921–1929 Státní reálné gymnázium v Bučovicích	1. listopadu 1948 ustanoven farářem v Jaroměřicích	9. října 1974 obdržel osvědčení o účasti na národním boji za osvobození
1929 – 1934 Biskupský alumnát v Brně	18. srpna 1951 zatčen spolu s kaplanem Josefem Valeriánem	1. dubna 1975 odchod do důchodu, vypomáhá v deblínské farnosti službou v rektorátním kostele v Kuřimské Nové Vsi, kde bydlí na faře
5. července 1934 v Brně vysvěcen na kněze	21. května 1952 odsouzen za velezradu k trestu odnětí svobody na 16 let, ke ztrátě čestných práv občanských na 10 let a k propadnutí celého majetku	4. prosince 1990 usnesením Krajského soudu v Brně rehabilitován
1. září – 10. listopadu 1934 II. kooperátor (kaplan) v Jaroměřicích nad Rokytnou	24. října 1963 ze zdravotních důvodů podmínečně propuštěn z výkonu trestu	9. června 1992 Jan Pavel II. mu udělil titul kaplan Jeho Svatosti (Monsignore – ve zkratce „Mons.“)
1. září 1934 – 30. června 1935 výpomocný učitel náboženství v Jaroměřicích nad Rokytnou	6. listopadu 1963 – 28. února 1967 dělník v UP závody, Bučovice	10. dubna 1994 jmenován čestným kanovníkem Kolegiální kapituly kanovníků při chrámu Povýšení sv. Kříže v Litomyšli
1. října 1935 – 29. března 1936 prezenční vojenská služba v divizní nemocnici č. 6 v Brně	1. března 1967 – 30. června 1974 administrátor v Letonicích	15. května 1994 zemřel v Kuřimské Nové Vsi
1. dubna 1936 – 31. ledna 1938 učitelský čekatel	1. prosince 1969 navíc excurrando administrátor v Dražovicích	21. května 1994 pohřben v Kuřimské Nové Vsi

Otec Jan několikrát vnikl do skladiště. Granáty odnášel v aktovce do sklepa.

v aktovce do sklepa. Odtud je ve dne přenesl do kanceláře, kam pro ně přicházel Ošmera nebo četník Alois Vala. Protože fara byla tehdy i státním matričním úřadem, četníci na ni z různých důvodů přicházeli denně a nebylo to podezřelé. Pušky Vala odnášel z fary za deště pod pláštěnkou. Jednalo se o velice riskantní činnost. Do dubna 1945 bylo díky otci Janovi získáno z německého skladu na faře několik pušek, stovky nábojů a ručních granátů.

Bylo to „jen o vlásek“

Již částečně vyzbrojená partyzánská skupina se rozhodla pro prohlídku skladu, aby zjistila, zda nebude možné ho celý vybrat. Během dne se na faře – postupně,

aby to bylo nenápadné, sešlo několik členů skupiny a v noci se vypravili s baterkami do skladiště. Otec Jan Podveský je měl vpustit a poté hlídat na dvorku. Stráž se ale nečekaně vrátila dříve. Dal tedy ostatním znamení. Při úprku do sklepa už nebyl čas skladiště zamknout a dveře zůstaly pouze přivřené. Německá hlídka otevřela dveře a po vzrušené diskuzi začala pátrat. Vydala se směrem k úkrytu partyzánů a snad již sahala na kliku... Naštěstí právě v tu chvíli zaštěkal farní pes a strážní – zřejmě v domněnku, že pes štěká na lupiče – změnili směr pátrání. Když se situace trochu zklidnila, vyvedl otec Jan partyzány přes dvorek a zahradu ven do bezpečí. Od dalších akcí na faře již skupina raději upustila.

Foto: U.S. Air Force photo by Airman 1st Class Aspen Reid

Vyznamenaný – a odsouzený

Za svou odvážnou činnost byl P. Jan Podveský po válce vyznamenan ministrem národní obrany generálem Ludvíkem Svobodou Odznakem Československého partyzána.

V 1951 byl ale otec Jan zatčen a v roce 1952 ve vykonstruovaném procesu odsouzen za údajnou velezradu na 16 let. Ve vězeních prožil celkem 12 let.

P. Marek Dunda

(zdroje jsou uvedeny na str. 17) ■

Odznak Československého partyzána, zřízený vládním nařízením č. 621 ze dne 9. srpna 1946

Foto: Wikimedia Commons

Po válce byl P. Jan Podveský vyznamenan ministrem národní obrany generálem Ludvíkem Svobodou Odznakem Československého partyzána...

... a v roce 1952 byl ve vykonstruovaném procesu odsouzen za údajnou velezradu na 16 let.

Mons. Jan Podveský, adept na blahořečení?

Hned po smrti P. Jana Podveského začali Mons. Josef Valerián a P. Pavel Habrovec sbírat všechny materiály týkající se tohoto mimořádného kněze, aby usnadnili šetření v případě jeho budoucího blahořečení.

Dobré základy

Jan Podveský se narodil 10. října 1909 rodičům Františkovi a Amálii v Bučovicích – rodina bydlela v domě na Slavkovské ulici č. 75. Pocházel z osmi dětí. V době první světové války vychodil obecnou školu v Bučovicích, pak absolvoval bučovické státní reálné gymnázium. Táta byl kostelník a malý Jan už brzy ministroval – vyrůstal v ovzduší služby Církvi, a tak jej dětství spontánně připravovalo na budoucí povolání. Po maturitě nastoupil do Biskupského alumnátu v Brně. Primiční slavnost v červenci 1934 (první mše svatá, kterou jako kněz sloužil) byla podle zachovaných fotografií velkolepá... Bylo mu necelých dvacet pět let.

Kaplanem v Jaroměřicích

Na kaplanské místo do Jaroměřic nad Rokytnou byl poslán i proto, že hrál velmi dobře na křídlovku a pan děkan Josef Peksa, výborný zpěvák a muzikant, pokud si mohl vybrat, dával přednost hudebně nadaným kaplanům a katechetům.

Většina jeho povinností byla spojena s vyučováním náboženství na školách po celé rozlehlé farnosti. Děti ho milo-

*Děti ho milovaly:
před hodinou
náboženství
na něho čekávaly
už na chodbě a zase
ho vyprovázely.*

Novokněz Jan Podveský

Foto: archiv P. Jaroslava Sojky

valy: před hodinou na něho už čekávaly na chodbě a zase ho vyprovázely a rády navštěvovaly mše svaté pro školáky, které sloužil několikrát do týdne. Dodnes některé tehdejší děti vzpomínají, jak je

učil mít rád Pána Ježíše, poznávat pravdy učení Ježíše Krista a podle těchto pravd žít. Věnoval se mládeži, vedl je při sportu, při nacvičování divadelních vystoupení. Učil je zbožnosti a úctě k Panně Marii.

**Studentka Marie Rezková
přišla s myšlenkou
nabídnout se jako oběť
za všechny, kteří trpí
či budou trpět příkoří
od komunistického
režimu.**

**Marie zemřela náhle ani
ne v šestadvaceti letech.**

Foto: Unsplash, Allen Taylor (CCO)

**Otec Jan od té chvíle spoléhal na její přímlovu a dosvědčil,
že častokrát zakusil vyslyšení svých proseb,
které na přímlovu Marie Rezkové předkládal Bohu.**

Marie Rezková – duchovní dcera a pomocnice

Významnou roli v jeho životě sehrála studentka Marie Rezková (* 28. května 1925) – stala se jeho blízkou spolupracovnicí a pomocnicí v organizování mnoha aktivit pro mládež a také se svěřila jeho duchovnímu vedení. Během války se přestěhovala do Zlína, kde pracovala v továrně a byla v kontaktu se salesiány

ve Fryštáku a se společenstvím mládeže. Silně na ni zapůsobila smrt Aničky Zelíkové. Po absolvování katechetického kurzu vedeného Františkem Tomáškem učila náboženství ve Zlíně a byla oblíbená u dětí i u rodičů.

Po celou dobu zůstávala s otcem Janem Podveským v korespondenčním kontaktu a setkávala se s ním vždy, když přijela do Jaroměřic. Půjčovala si od něj

klíče od kostela, aby tam mohla adorovat Nejsvětější svátost oltářní.

Smírná oběť

Během prázdnin v roce 1950 jí před svatostánkem vyvstala myšlenka nabídnout svůj život jako oběť za všechny, kteří trpí nebo ještě budou trpět pronásledování od komunistického režimu.

Svěřila se s tím otcem Janem, který jí to nejprve vylouval. Proto slíbila, že to ještě bude před svatostánkem zvažovat. Ale koncem prázdnin za otcem Janem přišla znovu s tím, že se již rozhodla, protože poznala, že je to tak Ježíšovi milé. V okamžiku, kdy se Pánu Ježíši nabídla jako smírná oběť, prý pocítila, jak ji přijímá. Otcem Janem řekla: „Myslím si, že mě budete pochovávat!“ P. Jan Podveský přiznává, že reagoval trochu podrážděně: „Děvče, jak tak můžeš mluvit...? Jenom pěkně jeď do Zlína a tam zas působ jako doposud. To je tvá povinnost.“ A pak už se spolu viděli jen na Vánoce a Velikonoce, ale Marie svému duchovnímu otcem každý měsíc posílala dopis. V tom posledním ze 6. května 1951 napsala: „Utrpení, oběť má větší cenu než všechno ostatní. Poslední dny se mi dostává světla o Ježíšově ▷

Primice Jana Podveského v Bučovicích

Foto: archiv P. Jaroslava Sojky

*Dětem z chudých rodin
obstarával oblečení a jídlo,
nadaným žákům finanční pomoc při
studiu a všem lidem duchovní posilu.*

Foto: Designed by Freepik

lásce k nám. Chápu, jak je třeba být smírnou obětí, jak třeba je modlitby...“

Nečekané úmrtí a přímluvkyně v nebi

Večer 11. května 1951 v pozdních hodinách zemřela. Poté, co nachystala vše pro děti, které měly jít k prvnímu svatému přijímání, usnula únavou ve vaně. Otrávil ji plyn, který začal unikat z ohříváče,

P. Josef Valerián a P. Jan Podveský

Foto: archiv VŠP

když v něm zhasl plamen. Po triumfálním pohřebním průvodu ve Zlíně, který se stal manifestací víry v této době tak nepříznivé pro Církev, byla pochována v Jaroměřicích. Pochovávali ji všichni tři jaroměřičtí kněží – včetně otce Jana. Nad jejím hrobem řekl, že on není smrtí této mladé ženy překvapen, protože mu už před necelým rokem předpověděla, že se nabídla Bohu jako smírná obět.

Otec Jan Podveský od té chvíle spoléhal na její přímluvu a v roce 1990 dosvědčil, že častokrát zakusil vyslyšení svých proseb, které v nejtěžších chvílích svého života předkládal Pánu Bohu na přímluvu Marie Rezkové.

„Místostarostou“ Jaroměřic

Otec Jan se jako kaplan a později i jako jaroměřický farář věnoval návštěvám farníků. Obzvláště rád podporoval početné rodiny, navštěvoval nemocné a každý pátek pořizoval z vlastních prostředků jídlo a nosil je chudým bez ohledu na jejich náboženskou příslušnost. Dětem z nemajetných rodin obstarával ošacení, nadaným žákům finanční pomoc při studiu a všem lidem duchovní posilu. V celé farnosti byl proto mimořádně oblíbený a lidé si ho vážili.

Po válce odmítl nabídku stát se předsedou místního národního výboru (teh-

dejší označení pro funkci starosty obce) a na přání všech se stal „jen“ místopředsedou – tuto funkci zastával až do únoro-vého puče v roce 1948. Nikdy mu nešlo o politikaření, ale o dobro všech – věřících i nevěřících. V Jaroměřicích takovéto zapojení kněze nebylo ničím neobvyklým nebo novým – např. už v roce 1935 byl starostou zvolen místní kaplan Jindřich Hladík.

Pro komunisty nepřijatelný

Komunisté však od začátku věděli, že tento zásadový kněz, který je velkou vůdčí osobností, nebude nikdy tím, kdo by se nechal získat pro spolupráci s nimi. Pokusili se jej sice přemluvit, ale marně. A tím o něm i rozhodli... Úřady řízené komunisty se všemožně snažily faráře Podveského odstavit, a to i od možnosti vyučovat. On se však nechtěl jen tak dát...

Lidové misie – nepřímo napovídají

Přes nepřízeň doby ještě od 28. května do 5. června 1949 neohroženě a odvážně uspořádal v Jaroměřicích lidové misie, které měly velký ohlas a přinesly bohatý duchovní užitek. Většina posledních misí před komunistickou totalitou, jak o tom svědčí zápisy ve farních kronikách a leto-počty na misijních křížích, se konala

v jiných farnostech v letech 1947 až 1948. Později už to nebylo možné – komunisté již pak měli moc pevně v rukou, a proto se misie nemohly uskutečnit. Toto pozdní datum misí v Jaroměřicích nám také něco podstatného nepřímo vypovídá o zdejších faráři, jeho pozici ve farnosti, zbožnosti – a odvaze.

„Dejte si moc dobrý pozor!“

V roce 1949 za ním přišel na faru předseda komunistické strany a národního výboru v Jaroměřicích Josef Ošmera, který se takto projevil i jako čestný člověk. Byl to sice přesvědčený komunist, ale zároveň i spolubojovník z odboje. Ošmera se mu cítil být zavázán, protože v těžkých dobách otec Jan jeho rodinu materiálně podporoval – otec Jan pomáhal všem, kdo pomoc potřebovali. Ošmera mu řekl: „Pater Jene, sakra, dejte si moc dobrý pozor, něco se tady v jihlavském kraji chystá a bude to velmi zlé. Bude to strašné. Je naplánováno, že musí být odstraněny všechny osoby, které zde mají větší vliv a brzdí běh událostí tohoto nového režimu... A vy jste za Jaroměřice na prvním místě!“ Toto varování bral otec Jan Podveský velmi vážně a nejenže se o něm zmínil několika blízkým lidem, ale snažil se všemožně předcházet všem střetům a nedat záminku. Když se ale dlouho nic nedělo, obavy postupně slábly...

Past na kněze

V postní době v roce 1951 P. Jan Podveský spolu se svými dvěma kaplany P. Janem Fikerem a P. Josefem Valeriánem vypořádali se zpovídáním P. Janu Bulovi v Rokytnici. V soukromí pak P. Bula sdělil P. Podveskému, že jej navštívil jistý spolužák z gymnázia, který se mu svěřil, že je kapitánem zahraničního odboje s pověřením připravovat na Jihlavsku státní převrat. Bulu lákal na tajný převoz arcibiskupa Berana z Prahy do zahraničí (již od roku 1949 byl arcibiskup Státní bezpečností protiprávně internován v budově arcibiskupství). Arcibiskup prý žádá o zpověď a chtěl by také nějakému knězi z Vysočiny předat jisté instrukce. Vše se zdálo dost věrohodné. Na toto sdělení P. Podveský ustaraně položil otázku, zda již Bula byl arcibiskupa vyzpovídat. Bula odpověděl, že zatím ne, protože ačkoli už to bylo dvakrát domluveno, vždy z toho sešlo – prý by to bylo teď příliš nebezpečné.

Otec Podveský si hned vzpomněl na varování komunisty Ošmery a zdůraznil P. Bulovi, že se na tento kraj něco

chystá a že by mohlo jít o provokaci. Poradil mu, aby se vyhnul spolupráci s tímto spolužákem, a kdyby zase přišel, ať požaduje buď okamžité setkání s arcibiskupem, nebo přerušení kontaktů.

Zatčení P. Jana Buly: nyní je to již jasné!

Otec Jan Bula se pevně rozhodl toto doporučení poslechnout. Jeho spolužák Ladislav Malý, který se vydával za kapitána >

Předseda KSČ Ošmera mu řekl: „... je naplánováno, že musí být odstraněny všechny osoby, které zde mají vliv a brzdí běh událostí nového režimu... A vy jste za Jaroměřice na prvním místě.“

Foto: Pixabay, romaniamissions (CCO)

odboje, za ním znovu přišel večer 28. dubna. Byl opilý, choval se hlučně a mával pistolí. P. Bula odmítl další spolupráci s Malým, ten se urazil a odešel. Dva dny po tomto odmítnutí byl P. Jan Bula spolu s několika farníky 30. dubna 1951 zatčen. Bylo to dva měsíce před babickou tragédií! (Pozn. redakce: více o tzv. případu Babice a P. Janu Bulovi v *Milujte se!* č. 10/2009, články *Doba, která z lidí dělala bestie, ale i světce*, str. 6–9 a *Mladý mučedník z Vysočiny*, str. 10–16 – on-line zdarma v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se.)

Po Bulově zatčení byl již P. Jan Podveský pevně přesvědčen o nebezpečnosti kontaktu s údajným kapitánem Malým –

hned před ním spolu s kaplanem P. Valeriánem všechny varovali. Za Podveským přišel pro radu i P. Václav Drbola, farář z Babic. Otec Jan zrovna nebyl na faře, navštěvoval nemocné. A tak P. Drbola promluvil s kaplanem Valeriánem. Přitom zmínil, že i jeho navštívil Malý, aby vyzpovídal arcibiskupa... Otec Josef Valerián ho varoval, jak se věci mají. Farář Drbola se zhrzil a po doporučení, aby vše oznámil bezpečnosti, ustrašeně odešel domů. Bezpečnosti nic neoznámil, ale Malému vzkázal, aby s jeho pomocí nepočítal. Po tomto projevu nedůvěry P. Drbolu v noci z 16. na 17. června zatkla Státní bezpečnost! O tom, že „kapitán odboje“ Malý je ve skutečnosti estébák, měl otec Jan Podveský

v té chvíli již absolutní jistotu (srov. jeho výpověď na videozáznamech pořízených v letech 1992 a 1993 *Svědectví o Babicích* – on-line www.tv-mis.cz/titul.php?id=70).

Varovali, koho mohli

Otcové Podveský a Valerián proto znovu varovali okolní kněze před kontaktem s Malým, a to včetně P. Františka Pařila v Horním Újezdu (vedle P. Buly a P. Drboly se jedná o třetího popraveného kněze v souvislosti s „případem Babice“), ale i toho Malý navštívil. Udělal to rafinovaně: přišel v doprovodu věrohodných farníků. Kdyby ho chtěl kněz udat, musel by současně udat i své farníky...

Otec Podveský oprávněně očekával, že se Malý zaměří i na faru v Jaroměřicích. Spočítal si, že za to, co věděl a nehlásil, mohl zatím dostat maximálně pět let vězení. A tušil, že ho Malý bude chtít namočit do něčeho horšího, aby ho mohli odsoudit k daleko většímu trestu. Byl domluvený s kaplanem Valeriánem, že kdyby Malý přišel, kaplan se vytratí a okamžitě to nahlásí příslušníkům bezpečnosti. Udat estébáka provokatéra příslušníkům Sboru národní bezpečnosti – to byl celkem vtipný plán. Ale nevyšel.

Zdokonalená past

Malý nepřišel, na to byl už příliš opatrný, ale poslal místo sebe Jana Pánka, bývalého žáka otce Jana Podveského. Pánek se smutkem Podveskému sdělil, že už ilegální skupina ví, jak všude podrývá její důvěryhodnost, a jestliže s varováním před Malým nepřestane, bude ho to stát život. Ukázal knězi dopis, ve kterém Malý Podveského jmenoval velitelem jakési skupiny a kaplana Valeriána spojkou. Podveský Pánkovi vynadal, že už i on ho chce dostat do kriminálu, a Pánek poté, co pochopil, se otci Janovi omluvil a poprosil o odpuštění. Nikdy neviděl P. Podveského tak rozčileného a přiznal, že za nic nemůže, protože ho se zbraní donutili. Když se otec Jan Podveský uklidnil, dal Pánkovi zpět dopis jako výraz odmítnutí jakékoli spolupráce a pro maminku – ne pro kumpány – mu dal láhev vína a koňaku.

Předchystaná tragédie v Babicích

V pondělí 2. července 1951 vtrhl v pozdních večerních hodinách Ladislav Malý s Antonínem Mityskou do babické školy, kde se sešli funkcionáři místního národního výboru. Tři z nich byli zavražděni: Tomáš Kuchtík, Josef Roupec a Bohumír

Následovalo mohutné zatýkání a monstrprocesy s rozdělováním vysokých, a dokonce i hrdelních trestů.

Olbram Zoubek: Pomník obětem komunismu (2002), Praha

Foto: Wikimedia Commons, High Contrast (CC BY 3.0)

Netolička. S prostřeleným bokem přežil jediný František Bláha. O tom, že šlo o připravenou akci, kterou komunisté chtěli upevnit své pozice a ukázat lidu, kdo je nepřítel, svědčí i skutečnost, že podle svědectví pamětníků (srov. „Svědectví o Babicích“ – viz výše) byly u Babic již s předstihem nachystány složky Lidových milicí. Následovalo mohutné zatýkání a monstrprocesy s rozdělováním vysokých, a dokonce i hrdelních trestů.

Atmosféra v Babicích

Kněží v Jaroměřicích se o babických událostech dověděli druhý den od děkana Opletala, který je požádal, aby v Babicích odsloužili mši svatou. Zpráva o vraždách jimi hluboce otrásla, ale P. Podveský odjel do Babic, kde už byli lidé proti kněžím pro údajné spojení s teroristy silně popuzeni. V obci byla napjatá atmosféra. Otec Valerián vzpomíná: „Div pana faráře nezačali kamenovat. Když se vrátil, byl úplně zrcen a skoro vůbec nemluvil.“

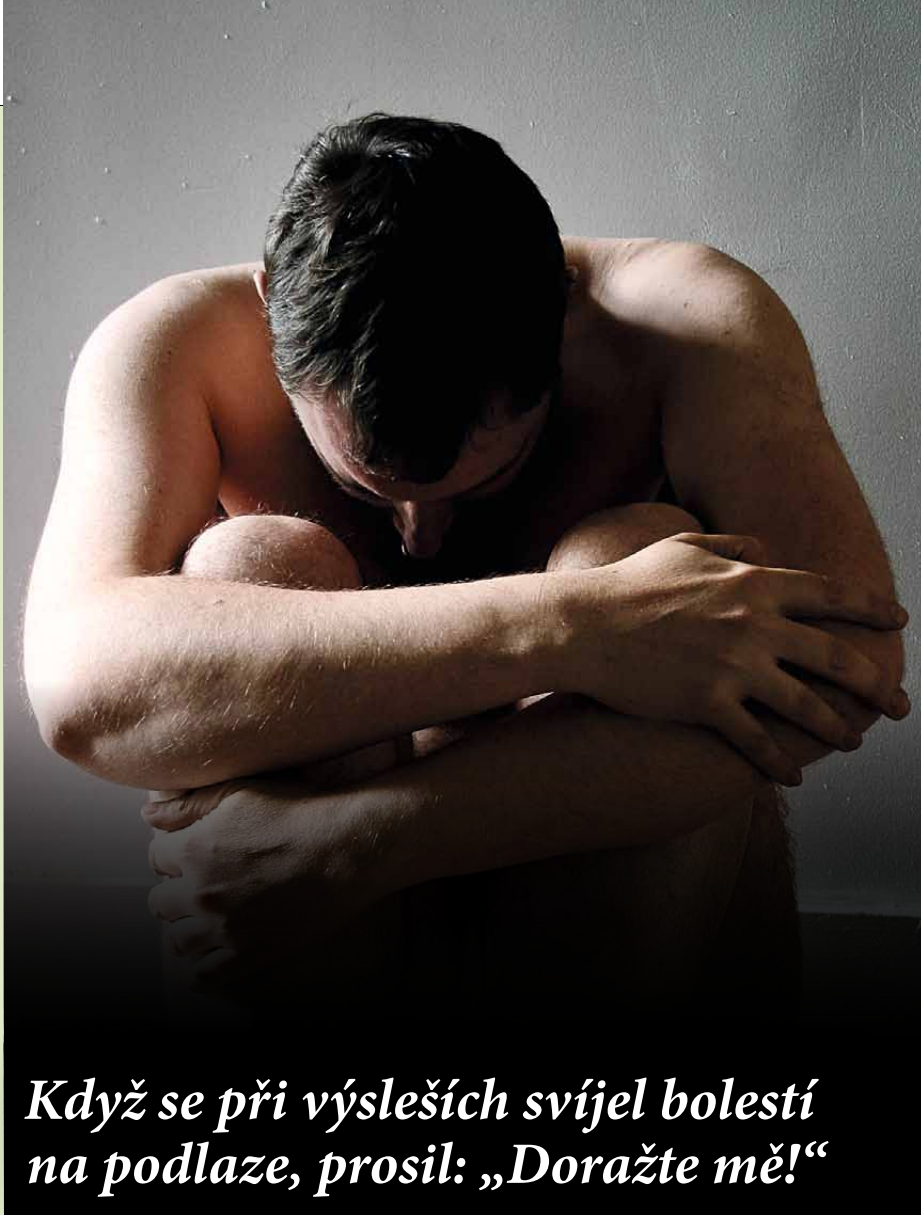
Otec Jan Podveský dostal příkaz, aby v Babicích pohřbil zavražděného Josefa Roupce – předtím už komunisté uspořádali v Moravských Budějovicích smuteční tryznu, kterou režim využil ke své propagaci a k odsouzení odpůrců komunismu. Musel dlouho čekat na příjezd kolony aut s funkcionáři, doprovázené nákladními vozy s ozbrojenými vojáky, mířícími zbraněmi do všech stran.

V domě i v kostele proběhly obřady v klidu, ale na hřbitově se hned ujal slova ministr informací Václav Kopecký. Otcí Janovi i po letech v paměti zůstaly jeho hrubé útoky proti náboženství, Církvi a kněžím: „Občané, uvědomte si, kdo jsou vaši nepřátelé! Jsou to kněží, kteří posílají vraždit vaše otce, kteří vrahům věšejí na krk růžence se svatým Antonínkem, aby se jim jejich vraždy dařily!“ V tu chvíli to už otec Jan dál nemohl poslouchat a odešel od hrobu, i když obřady ještě neskončily, ale to už mu bylo jedno. Po příjezdu z pohřbu mlčel a jen se modlil...

Babice – záminka pro perzekuci nevinných

První vlny zatýkání jaroměřickou farou minuly. Zato ale 3. srpna 1951 byli v Jihlavě popraveni P. Václav Drbola a P. František Pařil a 20. května 1952 byl tamtéž popraven i P. Jan Bula.

V půlce srpna 1951 vzal P. Podveský oba kaplany na pouť do Hlubokých Mašůvek, aby společně poděkovali, že jsou ještě na svobodě, zatímco v té době bylo již přes 200 zatčených.

Když se při výsleších svíjel bolestí na podlaze, prosil: „Doražte mě!“

Foto: Flickr, practicalowl (CC BY-NC 2.0)

Pak se modlil: „Mařenko Rezková, teď se za mě přimlouvej, už nemohu dál!“

Otec Jan Podveský byl však zatčen už v ranních hodinách 18. srpna 1951. Příslušníci StB se samopaly ho vytáhli v noční košili přímo z postele kolem čtvrté hodiny ranní. A kaplana P. Josefa Valeriána zatkli večer, když se vrátil z návštěvy příbuzných (viz článek *Jak mě zatýkali* – str. 18).

Komunistické metody vyslýchání

Následovalo věznění: Želiv, Jihlava... A tvrdé výslechy... Když otec Jan odmítl nabídku spolupráce, výslechy přitvrdily.

Jednou, když se bolestí svíjel na podlaze, prosil: „Doražte mě!“

Vyšetřovatel předstíral „pohoršení“: „Ale Podveský, jak to mluvíte? Kázal jste přece, že život je dar Boží!“

Jindy mu další vyšetřovatel odhalil záměry režimu s kněžím: „Podveský, nemyslete si, my z vás nebudeme dělat mučedníky, ale my z vás budeme dělat zločince!“

Často slýchal, ať se přizná, jinak „že tady zdechne a že bude doražen“. Sám později vzpomíná: „Bít mě brzy přestali, ▶

V celkem patnácti tzv. „babických procesech“ bylo odsouzeno 107 osob, uděleno 11 trestů smrti a více než 1375 let vězení.

Sametová revoluce 1989, Václavské náměstí, Praha

Foto: Wikimedia Commons, User:Piercecp (CC BY-SA 3.0)

Po pádu totality věnoval mnoho sil tomu, aby se o ní lidé dověděli celou pravdu.

to nepomáhalo, horší pro mne byly noční výslechy, stálé chození a hlavně temnice.“ Kromě bití musel podstoupit i jednodenní pobyt v bazénu, ve které stál po kolena v chladné vodě... Ale právě v těchto náročných chvílích nemyslel na sebe a oporu hledal u Boha: „Pane Bože, jsem tvůj služebník. Když to po mně žádáš, buď vůle tvá.“ A dodával: „Mařenko Rezková, teď se za mě přimlouvěj, už nemohu dál!“

Soud „s velezrádci“

Soud se konal 19. až 21. května 1952 v sokolovně v Moravských Budějovicích. Otec Jan Podveský byl přiřazen do monstrprocesu Smetana a spol. Jediný on se nepřiznal, i když proti němu dva zmanipulovaní odsouzení Smetana a Melkus svědčili – bylo jim totiž přislíbeno, že si tím zachrání život a Podveskému že neublíží, protože oprátku už má stejně jistou... Přitížila a jistě i zabořila nepravdivá výpověď jeho děkana P. Jana Opletala, který neunesl psychický nátlak a fyzické mučení a podepsal písemná prohlášení, která ani nečetl. Později toho sám litoval...

A výsledek? Všichni obvinění byli odsouzeni za spáchání trestného činu velezrady. Byly vyneseny dva rozsudky trestu smrti pro Smetanu a Melkuse, jedno doživotí a devět trestů vězení v rozmezí 12 až 25 let – otec Jan byl odsouzen na 16 let (pozn. redakce: šlo o jeden proces z mnoha; v celkem patnácti tzv. „babických procesech“ bylo odsouzeno 107 osob, uděleno 11 trestů smrti a více než 1375 let odnětí svobody – viz cs.wikipedia.org/wiki/Případ_Babice). Všem odsouzeným byl zabaven veškerý majetek,

byli zbaveni občanských práv a ještě jim byly uloženy peněžní tresty.

Zvláštní setkání: aneb Boží mlýny...

Celkem strávil otec Jan ve věznicích 12 let. Byl na Pankráci, v Leopoldově, na Mírově a ve Valdicích. Zažil tam strašné chvíle, ale i světlé okamžiky...

Ve Valdicích se k němu jednou při vycházce připojil jakýsi vězeň. Ukázalo se, že je to bývalý krajský tajemník KSČ v Jihlavě Waldemar Solar, který se v Jaroměřicích kdysi učil pekařem. Byl to on, kdo vybral lidi, kteří mají být z Jaroměřic odstraněni, protože jsou neúnosní pro nový režim.

Opět v duchovní službě

Otce Jana předčasně propustili v říjnu 1963, snad kvůli zhoršení jeho zdravotního stavu. Nejprve sehnal práci dělníka v závodě na nábytek v rodných Bučovicích. Od jara 1966 měl dovoleno vypomáhat v duchovní službě o nedělích v Pozořicích, od března 1967 byl umístěn do farnosti Letonice jako administrátor (komunisté bránili ustanovení řádných

farářů ve farnostech, kněží většinou mohli být jen administrátory, tj. prozatímními správci farností). Pak následovala farnost Brno-Obřany a od 1. dubna 1975 odešel do důchodu vypomáhat na faru do Kuřimské Nové Vsi.

Svědék Babic

Všude se obětavě zapojil do pastorační práce a přinesl do farnosti oživení a povzbuzení víry. A měl hodně co předat. Mnozí u něj nacházeli pochopení, radu i oporu. Stal se svědkem babické tragédie a po pádu totality věnoval mnoho sil tomu, aby se o ní lidé dověděli celou pravdu. Nechtěl nikoho poškodit, ale šlo mu o očistění křivě stíhaných a popravených, především kněží P. Buly, P. Drboly a P. Pařila. Napsal: „Nechci pomstu! Jsem Kristův kněz a mou povinností je odpouštět. Jde však o pravdu, což je důležitější než potrestání viníků.“

Zemřel 15. května 1994 a je pohřben v hrobce v Kuřimské Nové Vsi.

P. Marek Dunda ■

Jan Podveský u kostela sv. Mikuláše v Letonicích

Foto: archiv P. Jaroslava Sojky

„Nechci pomstu! Jsem Kristův kněz a mou povinností je odpouštět. Jde však o pravdu, což je důležitější než potrestání viníků.“

P. Jan Podveský

Tři ohlédnutí za otcem Janem

Spoluvězeň biskup Karel Otčenášek vzpomíná, jak jim otec Jan Podveský ochotně ve vhodných příležitostech opakoval biblické texty, především evangelia, které se naučil z paměti pro obtížné poměry vězení: „Nejvíce jsem se od něho učil trpělivosti, takové té samozřejmě radostné pokoře a obětavosti.“ A dodává, jak si říkal, když ho viděl: Mohl by být dokonce světcem...

Otec Jan Podveský silně ovlivnil i budoucího hejtmana jihomoravského kraje Ing. Stanislava Juránka. Ten na něj vzpomíná: „Dokázal předávat to, co bych nazval slovem opravdová radost. A dokázal se o ni podělit. Jenomže co na něm bylo ještě cennější, že se díval vždycky kolem sebe, a když mohl s jakoukoli maličkostí komukoli pomoci, tak pomohl... Protože v něm nebyla žádná zloba, vůbec žádná, naopak, byl to člověk s otevřenými očima, který víc naslouchal, než aby mluvil o sobě. Hodně poslouchal. A ať v kázání, nebo ve zpovědích, mohu říct, že to byl člověk, který dával sílu, radost, povzbuzení i v těch nejtěžších případech.“

Při setkání maturantů po šedesáti letech se otci Janovi naskytla příležitost vydat svědectví o své víře: „Z 42 nás zbylo jenom sedm. A jeden ze spolužáků, který vždy býval bohatý, nadaný, Pána Boha ani nepotřeboval, byl nábožensky úplně vlažný, mě odvolal kousek dál od té naší skupinky – byli jsme tenkrát na hřbitově – a říkal mi: ‚Jene, jsi kněz. Já vím, že jsi šel na kněze z idealismu. Ale řekni mně: Věříš dnes všemu tak, jak jsi tomu věřil tenkrát?‘ A tak se na mě upřeně díval, že jsem věděl: on potřebuje jasnou odpověď. Řekl jsem mu: ‚Milý příteli, tenkrát jsem věřil a dnes po těch šedesáti letech mám všechno ověřené.‘“

„Díval se vždycky kolem sebe, a když mohl s jakoukoli maličkostí komukoli pomoci, tak pomohl...“

Připravil P. Marek Dunda ■

Zdroje pro celou sérii:

Sojka, Jaroslav: *Příteli, tenkrát jsem věřil, dnes mám vše ověřené. Život a působení Mons. Jana Podveského*. Břeclav; Jiří Polach, 2014.

Svědectví o Babicích (svědkové mluví o zinscenovaných vraždách a procesech 50. let) www.tv-mis.cz/titul.php?id=70

P. Jan Podveský: Jak mě zatýkali (vzpomínky P. Jana Podveského odsouzeného ve vykonstruovaném procesu) www.tv-mis.cz/titul.php?id=61

„Být svatý znamená dělat malé věci s velkou láskou.“

sv. Matka Tereza z Kalkaty

Jak mě zatýkali

„Když bylo po těch vraždách v Babicích (ty se staly 2. července 1951 a P. Jan Podveský je vždy s naprostou jistotou považoval za provokaci Státní bezpečnosti – viz předcházející články; vraždy zavdaly příležitost k vykonstruovaným politickým monstrprocesům s celkem 107 odsouzenými), tak já jsem ještě do srpna byl na svobodě. Ještě 15. srpna jsem naložil do své aerovky oba kaplany P. Josefa Valeriána a P. Jana Fikra a jeli jsme do Hlubokých Mašůvek poděkovat Pánu Bohu za ten zázrak a Matičce Boží, že jsme ještě na svobodě. To bylo 15. srpna a 18. srpna mě vzali. A jak? Bylo to ze soboty na neděli...“

vypráví v dodnes dochované audionahrávce otec Jan Podveský. Existuje ještě mnohem zajímavější videonahrávka „Svědectví o Babicích“, ve které na kameru vypovídá on sám a ještě další svědkové babických událostí. Najdete ji na TV-MIS.cz – viz upoutávka na protější straně.

Uprostřed noci: „Vstaňte, jste zatčen!“

Bylo to ze soboty na neděli, já jsem, pravda, neměl tušení, že zrovna přijdou. Připravoval jsem se trošku na neděli, ulehl jsem, usnul jsem a v noci najednou u mě někdo zařval u postele. Z obou stran stáli mladí kluci, tak asi okolo 18– 20 let a mířili na mě samopalem: „Vstaňte, jste zatčen!“

No tak jsem si uvědomil, tak to je ta chvíle... Už mě nenechali jít samého ani na stranu, dva šli se mnou. Rychle jsem se musel obléct, dali mi pásku na oči, dali mi náramky, jak jsme jim říkali, a do osobního auta...

Dodnes trochu záhada

Jak se do fary v noci dostali, nevím. Byly tam nejen zámky, ale také zastrkovadla, jak

to bývá na starých dveřích, je to tam starý klášter. Já mám jedno podezření, víte, ale je to jen podezření. Kluci Melkusovi, byli to ministranti, kteří bydleli nejbliž a byli na faře jako doma. A já jsem přesvědčen, že některý ten kluk, když už byla taková proti kněžím vyostřená situace, se tam dal ve dne zavřít – někde... Fara v Jaro-měřicích nad Rokytou je veliká, jsou tam sklepy, podzemní, to víte, bývalý klášter... Že tam zůstal a v noci se vynořil... Dokázat to nemůžu, ale možné to je, víte.

Setkání s dalšími kněžími

Odvázeli mě se samopaly, někteří byli v uniformách, jiní v civilu. Nevěděl jsem kam. A jeli jsme dlouho. Přivezli mě někam a hodili mě na takovou místnost. Tam byli kněží. Už se rozednívalo. Až do Želiva mě zavezli, to je klášter v jižních Čechách.

Pak tam přivezli i P. Josefa Valeriána. Když mě brali (zatýkali), tak se mě ptali: „Kde máte toho kaplana vašeho podařeného?“ Řekl jsem: „Má právě dovolenou.“ Chtěli ho vzít hned se mnou, ale nemohli.

Čekali na něj u autobusu, ale on, jaký on byl, víte, pevný, nebojácný, tak on s nimi nešel hned.

Foto: U.S. Air Force photo/Senior Airman Damon Kasberg

Rychle jsem se musel v noci obléct, dali mi pásku na oči, dali mi náramky.

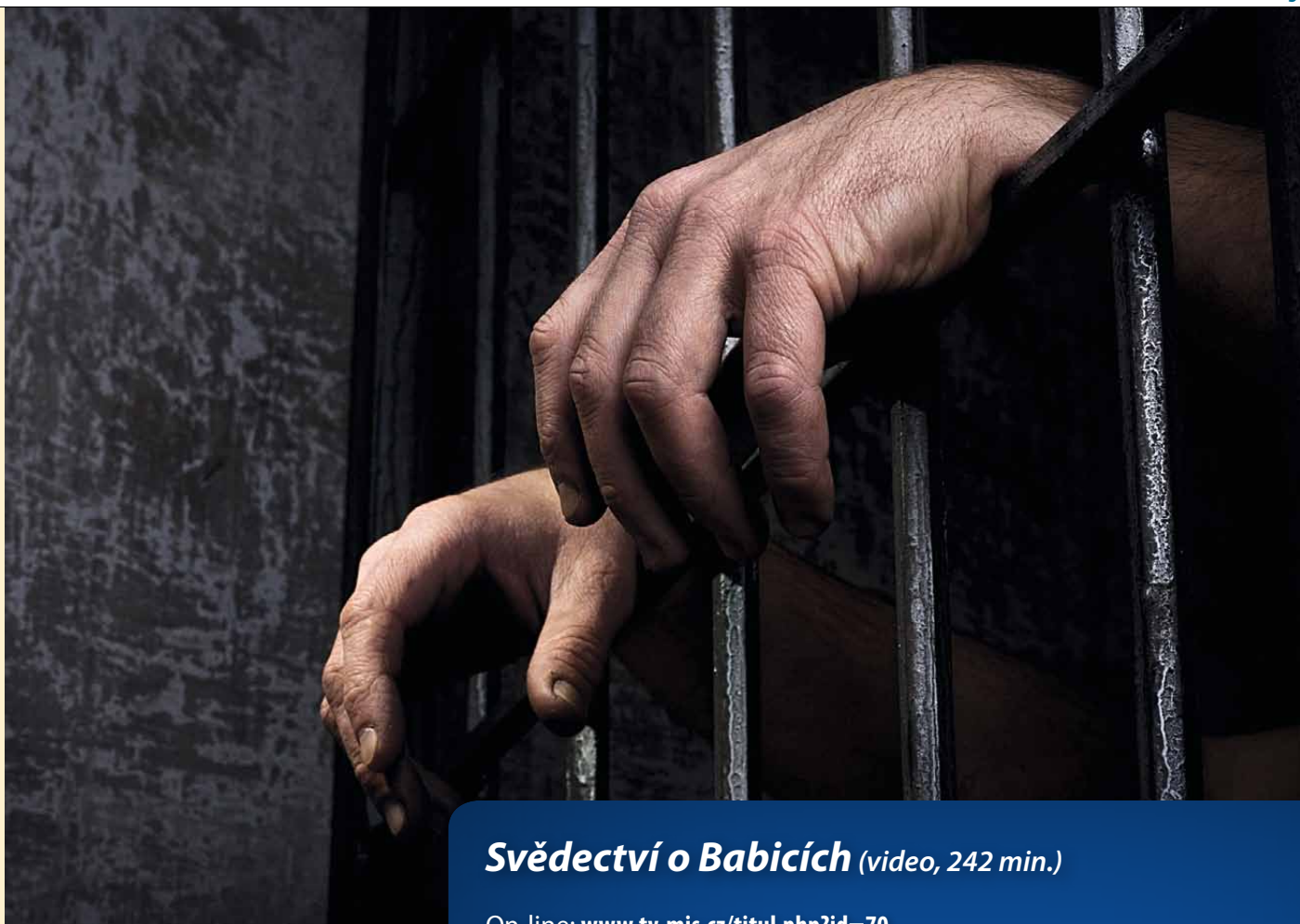

Foto: Flickr, freemage/fille (CCO)

Svědectví o Babicích (video, 242 min.)

On-line: www.tv-mis.cz/titul.php?id=70

Svědkové pomalu umírají... P. František Koukal v letech 1992–1993 natočil tyto unikátní videodokumenty s jejich výpovědí jako svědectví pro příští generace o metodách komunistické policejní a soudní moci i o pozadí babických událostí. P. Jan Podveský, P. Josef Valerián a další svědkové dokládají, proč mají jistotu, že se trojnásobná vražda 2. července 1951 v Babicích odehrála v režii Státní bezpečnosti a byla připravena jako záminka pro následné justiční vraždy a uvěznění stovek nepohodlných osob na Jihlavsku, Třebíčsku a Moravskobudějovicku.

Řekl: „Já musím ještě do kostela.“ Z autobusu šel do kostela, tam se oblékl do taláru, klekl si k oltáři a oni na něho se zatykačem: „Pojďte!“

„Nemohu, já se musím ještě pomodlit.“ Klečel u oltáře a modlil se. „Aj za vás se budu modlit,“ povídá. No a oni čekali, plný kostel, vzadu už bylo lidí, to víte, to se rozneslo... A otec Valerián věděl, že má oporu v těch lidech, tak se nebál. Až se pomodlil, ještě šel do sakristie. Už mělo být večerní sobotní požehnání, tak tam byl další kaplan P. Jan, ministranti, kostelník. Zavolal otce Jana před oltář a tam ho požádal: „Otče Jane, vidíš, jedu do neznáma, dej mi ještě kněžské požehnání.“ Klekl si a starší kaplan mu dává požehnání na cestu. Ti, co si pro něj přišli, čekali. Báli se. A on vyšel: „Tak zde jsem.“ Vedli ho na četnickou stanici, tam mu vynadali, že dělá rozruch v lidu a potom ho naložili do auta a večer ho hned ještě také vezli do Želiva za mnou.

V Želivě najednou v noci se otevřely dveře a dovnitř strčili nějakýho kněze: vysokýho, hubenýho... Bliklo světlo, „tady máte volnou postel – tam si lehněte...“; Seskočil jsem z postele, objali jsme se: „Tak, Josítku, já tě vítám, tak budeme tady zase spolu.“

Izolace, moták a rozdělení

Za deset dní nás oba dali do takové malé světničky a nic nám neřekli, no a jenom okýnkem ráno, v poledne, večer nám strkali trochu jídla.

Říkal jsem: „Josítku, to už nebude dobrý...“ Když už jsme tam byli tak pátý den, tak Josífek Valerián při večeri do toho kousne a povídá mně: „Tady je moták.“ Vytáhl ho, bylo to promaštěný, ale dalo se to číst. Bylo tam napsáno: Pozor, v lampě odposlouchávací zařízení. Oni nás tam dali proto, abychom si všechno řekli a oni to měli zachyceno...

Ještě musím říct, v kuchyni tam vařili řeholní kněží. Půlka kláštera byli internovaní kněží diecézní, druhá půlka byli řeholníci. Ovšem, to bylo, říkám, možná pátý den, my už jsme si řekli všechno. A to bylo dobře, poněvadž my jsme žádné –

jak oni říkali – „lumpárny vlastizrádné“ nedělali.

No a zase v noci, naházeli na nás nějaké to noční prádlo –, odváželi nás zase s páskou na očích. Bez „náramků“ jsme se ani nepohnuli – zase dlouhá cesta.

Strčili mě do nějaké takové chladné podzemní kobky, vlhký to bylo, chladno tam bylo a „počkáte tady, než pro vás přijdeme, a na pásku na očích si šáhnout nesmíte“.

Až po takovém měsíci jsem poznal, že jsem v Jihlavě ve vyšetřovací vazbě. O P. Valeriánovi jsem nevěděl potom už vůbec nic, až po 11 letech jsme se sešli v kriminálu v Kartouzích, ve Valdicích u Jičína.

Mons. Jan Podveský (zkráceno) ■

Foto: Designed by Freepik

V Matoušově evangeliu čteme, že Pán Ježíš, „když se ubíral podél Galilejského moře, uviděl dva bratry – Šimona, zvaného Petr, a jeho bratra Ondřeje, jak vhazují síť do moře; byli totiž rybáři. Řekl jim: „Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí.“ Oni hned nechali síť a následovali ho.“ (Mt 4,18–20) Pro Pána Ježíše opustili všechno – a opustili to hned, když je pozval, aby to udělali.

Ne překotně, ale ochotně a bez odkladů

Jak naznačuje jiný příběh, zachycený v Janově evangeliu (Jan 1,35–42), oba již předtím Pána Ježíše znali – setkali se s ním u Jordánu, kde křtil Jan Křtitel, vrátili se společně s ním do Galileje a byli svědky jeho prvního zázraku v Káně Galilejské (Jan 2,1–12). Již s ním něco prožili,

věděli, kdo je – Janovo evangelium říká, že v něj po zázraku proměnění vody ve víno na svatbě v Káně uvěřili (Jan 2,11). Nešli za neznámým člověkem. Ale když poznali, kdo je, a zaslechli jeho jasné pozvání – tak bez zbytečných odkladů a průtahů šli.

Občas si odčítám letopočty

Když čtu životopisy různých osobností z dějin Církve, často si od dat v jejich životopisech odečítám datum jejich narození, abych zjistil, kolik jim tehdy bylo let. Často byli velmi mladí. Svátý František neměl ještě ani 24 let, když se rozhodl opustit rodinu a svůj život zcela věnovat službě Bohu a lidem. V sedmadvaceti sepsal řeholní pravidla nového řádu a šel požádat papeže Inocence III., aby je schválil. Ani ne patnáctiletá sv. Terezie z Lisieux žádala papeže Lva XIII., aby směla vstoupit do kláštera. I otec Jan Podveský, o kterém je řeč v sérii článků v tomto čísle, byl vysvěcen na kněze v necelých 25 letech; přijmout pozvání Pána Ježíše ke kněžskému povolání se rozhodl již před závěrem svého studia na gymnáziu. Podobně i jeho kaplan P. Josef Valerián...

Když poznali, že je Bůh volá, všechno opustili a šli za ním. Bez zbytečných průtahů. Nehledali záminku pro nějaký odklad – a pak teprve (snad) půjdu...

Bohu až zbytky?

Mnozí dnes, přestože vnímají, že je Bůh volá, váhají. Jsou ochotni jít – ale až něco prožijí, až si užijí toho či onoho... Cestování, studentský život, něco si vydělat, něco si pořídit, něco ještě zažít a užít si to či ono... Ale opravdu chceš dát Bohu až nějaký ohryzek svého života? Chceš dát sebe vyžilého a unaveného různým užíváním si? Nestojí Bůh za víc? Nebo máš obavu, že s Bohem o něco přijdeš? Že ti s ním uteče něco důležitého, co on ti nemůže dát? Ale on přece může dát stokrát víc, než dává svět, a navíc věčný život! (Srov. slova Pána Ježíše v Mt 19,29: „A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole kvůli mně, dostane stokrát víc a za podíl bude mít život věčný.“) Písmo svaté i duchovní zkušenost učí, že naopak přijdeš o to, co se rozhodneš nechat si pro sebe...

Opravdu chceš dát Bohu až nějaký ohryzek svého života? Chceš dát sebe „až jednou“ – vyžilého a unaveného?

Důvody nebo záminky?

Je třeba být k sobě upřímný. Téměř vše se dá nějak zdůvodnit: vystudování nějakého dalšího oboru rozšíří obzor, pobyt v zahraničí pomůže procvičit jazyky a přinese nové zkušenosti, které se budou člověku hodit i později, až se stane knězem, řeholníkem, řeholnicí... Vše se dá nějak odůvodnit: i roční pobyt v Austrálii spojený s pozorováním klokanů. Nejsou to ale jen záminky pro odklad? Pro odložení rozhodnutí? Ještě si něco užiju a pak – snad...

Hledej Boží království – ostatní bude přidáno

Jeden důvod vypadá velmi „zodpovědně“: je přece potřeba vybudovat si nejdříve nějaké materiální zázemí. Když jsem se

rozhodoval pro kněžství já, napadlo mě to také: kněz přece nutně potřebuje auto. Po maturitě jsem měl možnost velmi dobrého zaměstnání: za tři roky bych si na ně vydělal. Tehdy mi našťastí jeden kněz řekl: „Když budeš auto potřebovat –

Foto: Flickr, purplemattfish (CC BY-NC-ND 2.0)

Na tom nic nemění, že Církev si vždy vážila i takzvaných pozdních povolání.

a na většině míst, kam tě Církev pošle, ho potřebovat budeš – tak auto bude. Pán Ježíš řekl: ‚Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.‘ (viz Mt 6,33) Teď ale neztrácej čas nepodstatným, jdi za tím, co je hlavní!“

Jsem mu za jeho radu velmi vděčný. Měl pravdu. Když jsem jako kaplan auto potřeboval, auto se „našlo“. Když jsem jich pro členy farního týmu (FATYMu) v pohraničí potřeboval několik, auta byla (nic luxusního, ale použitelná). Když byla potřeba peníze na louku a na vybudování tábořiště, když bylo potřeba půl milionu na rozjezd časopisu *Milujte se!*, když jsme potřebovali vybudovat tiskárnu pro tiskový apoštolát...

Možná máš jinou zkušenost, ale mně se čím dál víc zdá, že když člověk věci odkládá na dobu, až „bude mít víc“, tak hrozí nebezpečí, že mezitím ▷

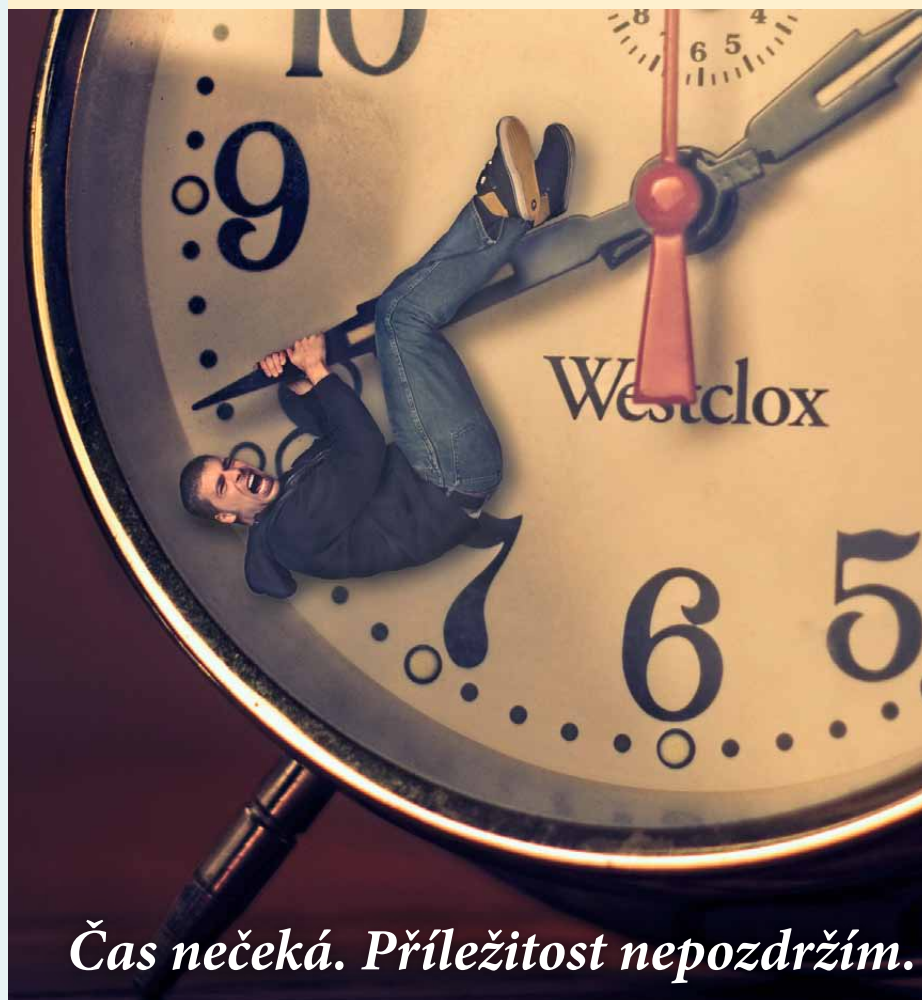

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

„Ano a rád, i když je to těžké.“

P. Stanislav Krátký

„Neprošvihnout“ vhodný čas

Čas nečeká. Příležitost nepozdržím.

Každý věk má své úkoly, a pokud čas prošvihnu, příležitost se nevrátí.

Čas nečeká. Příležitost nepozdržím.
O co (mimo jiné) jde?

O toto:

V dospívání o studium: pokud ho zanedbám, už se k němu těžko vrátím – třeba jít ze zaměstnání na vysokou je velmi těžké a často prakticky nemožné.

Svatba – když se včas nerozhodnu, zbudou mi ve třiceti už ti méně kvalitní nebo rozvedení a zbytečně si pak budu naříkat, „že nejsou lidi“.

Když mám strach a nemám **mezi pětadvaceti až pětatřiceti** dětí – a to dost dětí –, je to pak mnohem, mnohem těžší: méně sil, méně pomáhajících babiček, svádění kariérou, více neplodnosti...

Když se **do pětapadesáti** nesnažím vypracovat (odborně, znalostmi, zkušenostmi), pak na důchod toho mít moc nebudu.

A když se nebudu **do pětasedmdesáti** modlit, tak po smrti už to nestihnou.

Radim, otec šesti dětí ■

Existuje povolání ke kněžství, k zasvěcenému životu, ale také povolání k životu v manželství.

spíš stoupnou jeho nároky – a zase bude mít málo na to, aby něco dobrého mohl nezištně začít...

Nevyzrálý na rozhodnutí?

Možná máš pocit, že ještě nejsi dost zralý (zralá) na zásadní životní rozhodnutí. Nebo ti to říkají druzí, že čas dozrávání se u mladých lidí posouvá do pozdějšího věku. Lépe než „čekat, až dozraješ“ je pracovat na své zralosti: rozhodovat se pro

dobré věci a důsledně za nimi jít, i když je to někdy těžké. Kdo žije jen pro zábavu, nedočká se zralosti ani v pětatřiceti.

Povolání pro rodinu

Existuje povolání ke kněžství, k zasvěcenému životu, ale také povolání k životu v manželství. A je potřeba říci, že i zde je to podobné: chceš své budoucí rodině dát až nějaký ohryzek, až co zbude po tom, co si dostatečně užiješ? Chceš dát své budoucí manželce (manželovi) a dětem vyžilého a brzy již dost unaveného manžela, manželku, maminku nebo tátu? Když se někdo chce věnovat sportu, vědě nebo třeba budovat kariéru – neodkládá začátek na dobu, až bude cítit, že mu ubývají síly. Je tvá budoucí rodina pro tebe důležitá? Pak se jí začni věnovat, dokud máš dostatek sil.

Důležitá závěrečná poznámka: Církev si vždy vážila i takzvaných pozdních povolání. Je to Boží tajemství, že Bůh povolává

různé lidi v různém věku. Ale pokud tě Bůh volá, neodkládej to až na dobu, kdy budeš vyžilý. Neslibuj mu až ohryzek. Nabídní se v plné síle.

P. Pavel Zahradníček ■

A je potřeba říci, že i zde je to podobné: Chceš své budoucí rodině dát až nějaký ohryzek, až co zbude po tom, co si dostatečně užiješ?

Foto: MaxPixel, FreeGreatPicture.com

Výstup na horu Sinaj

Jako třešnička na dortu

Je to už pár let, co jsem se třemi kamarády, spolužáky, vyrazil do Svaté země. Putovali jsme, jak se dalo: začátek autobusem, Turecko jsme projeli stopem, moře jsme překonali trajektem a Svatou zemi opět stopem z Haify na severu až po Eilat úplně na jihu. Takovou třešničkou na dortu měl být výstup na horu Sinaj (2285 metrů nad mořem; arabsky Gebel Musa – Mojžíšova hora), kde Bůh před více než třemi tisíci dvěma sty lety dal Izraelitům Desatero Božích přikázání. Pod horu jsme dojeli taxíkem – tehdy to ještě celkem šlo, dnes bych nikomu nedoporučoval cestovat po Sinajském poloostrově bez vojenského doprovodu, protože egyptská vláda má nad tímto územím jen velmi částečnou kontrolu.

Jako velbloudi aneb Voda základ života...

Od úpatí hory k vrcholu jsme vyrazili pěšky. Byl srpen, přes den teploty čtyřicítky, ale my jsme se během předchozí cesty, směřující stále víc a víc na jih, už dost aklimatizovali. Přesto jsme se nahoru vydali raději za nočního chládku – mohlo být tak třicet stupňů. V klášteře pod

horou jsme si každý nabrali devět litrů vody – šest litrů na den (plánovali jsme, že na hoře pobudeme noc, den, noc a pak za rozbřesku dolů) a s batohy ověšenými

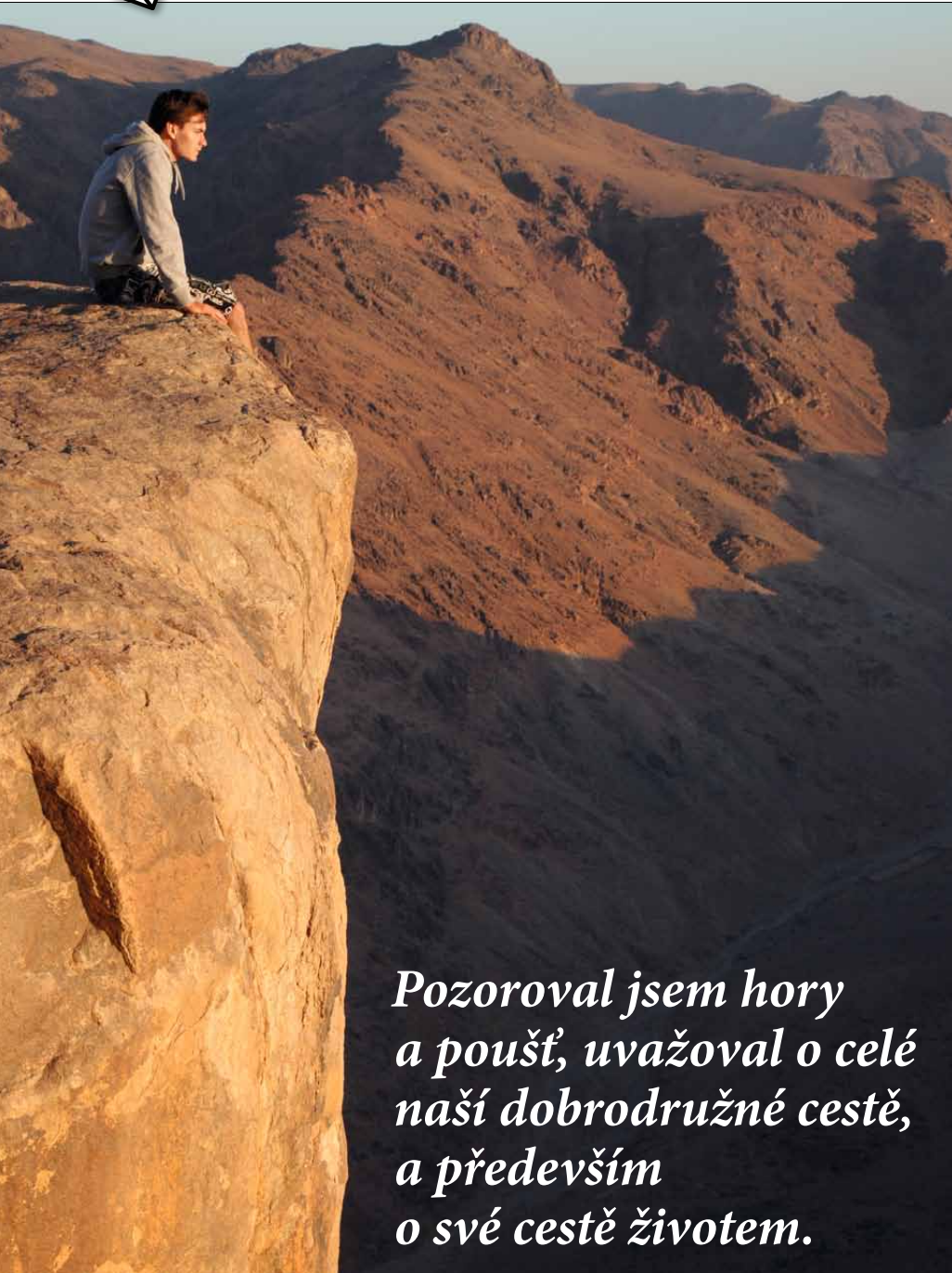
petkami jsme vyrazili vzhůru po zbytcích starého, už dost ošlapaného schodiště, které vytesal do skály nějaký mnich snad již před staletími. ▷

Hora Sinaj má 2285 metrů nad mořem; Arabové jí říkají Gebel Musa – Mojžíšova hora.

Jean-Léon Gérôme: *Mojžíš na hoře Sinaj* (malba, 1895–1900)

Foto: Wikimedia Commons

Pozoroval jsem hory a poušť, uvažoval o celé naší dobrodružné cestě, a především o své cestě životem.

Foto: Wikimedia Commons, Grand Parc - Bordeaux, France (CC BY-SA 2.0)

„Támhle by to už mohlo být!“

Hvězdy na obloze bez mráčku nám ozářovaly cestu. Pořád nahoru. Zhruba od poloviny cesty jsme si již asi desetkrát mysleli: támhle nahoře na horizontu, to by už mohl být vrchol, anebo aspoň místo těsně pod ním! Ale když jsme se dostali na horizont, otevřelo se před námi jen pokračování cesty kolem dalších skalisek. Podíváme se a říkáme si: támhle nahoře by to už mohlo být. Fakt, asi tak desetkrát!

Relaxace – a rozjímání

Hora nakonec opravdu vrchol měla. Úžasná úleva, odpočinutí v cíli! Pod vrcholem jsme postavili stany a po téměř třech týdnech putování jsme si dali celodenní pohov. Kamarád Petr ještě stačil

během dne vyběhnout bez batohu na sousední horu svaté Kateřiny (2637 metrů nad mořem; arabsky Gebel Katarinah; nejvyšší hora Sinajského poloostrova i celého Egypta). Já jsem raději relaxoval, pozoroval hory a poušť, uvažoval, rozjímал. Četl jsem si úryvky z Bible, které se k místu vztahují, uvažoval o celé naší dobrodružné cestě, a především o své životní cestě.

Ani v životě nevidíš hned celou cestu

Napadla mě jedna zajímavá souvislost: když jsme stoupali pro nás neznámou cestou na horu Sinaj, hvězdy ozářily vždy jen nejbližší etapu výstupu – k horizontu. K němu byla trasa celkem jasná, ale netušili jsme, jak to bude vypadat dál. Když

jsme však došli na horizont, otevřel se pohled na další úsek. Pokud bychom první etapu neprošli, další cesta by se již před námi neotevřela.

Řada autorů duchovní literatury brala výstup na horu Sinaj jako obraz našeho životního putování, obraz duchovního života – tedy života prožívaného s Bohem. A mě to v tu chvíli, když jsem tak celý den přemýšlel nad oběma cestami – tou, co jsem měl právě za sebou, i tou, co mám teprve před sebou, čili nad svou životní cestou –, tak mě to v tu chvíli doslova „trklo“: na naší životní cestě je to dost podobné.

Ne hvězdy, ale Bůh sám nám ji osvětluje.

Tak jako si musí člověk nejdříve přivyknout na světlo hvězd (rozkoukat se), tak se potřebuje postupně naučit vidět věci v Božím světle.

Tak jako při výstupu na horu Sinaj nevidí člověk celou cestu odspodu až nahoru (jednak to nejde a možná, že vidět ji by nebyla ani moc velká výhoda – uvidět ji naráz, snad by si člověk při tom pohledu řekl: To nezvládnou!), tak nám také Bůh neukazuje hned na začátku celou naši cestu: nedává nám naráz nějaký kompletní itinerář od mládí až do důchodu.

Ve svém světle nám ukazuje cestu pro nejbližší etapu. Když ji ujdeš, na horizontu ti ukáže, kudy vede cesta dál.

Když se ani na tu první etapu nevydáš, ty další ti neukáže. Proč taky...?

Bůh neukazuje cestu „jen pro zajímavost“. Je to pozvání. Avšak tomu, kdo se po jeho cestách vydá, tomu ukazuje jasný směr pro další a další, třeba i velmi nečekané etapy. A podobně je to i se silou potřebnou pro cestu životem: dává ji postupně –, tehdy, když je to třeba.

Pavel ■

Bůh neukazuje cestu „jen pro zajímavost“. Avšak tomu, kdo se po jeho cestách vydá, tomu ukazuje jasný směr pro další a další etapy.

Jak hledat a nacházet Boží vůli?

Chtěl bych ti nabídnout jednu trojnožku, která ti může pomoci při hledání Boží vůle. Trojnožka je symbol stability. Stolička o třech nohách může pevně stát i v nerovném terénu. Půjde o trojici kritérií (oblastí), která ti – všechna tři společně – mohou poskytnout oporu pro tvá rozhodnutí.

Foto: PxHere (CC0)

Než začneš hledat jednotlivé odpovědi

Nejdřív je ale třeba neopomenout dvě důležitá upozornění, která je třeba předeslat, než se dostaneme k naší praktické trojnožce.

Zprv je třeba jasně říci, že jsou věci, které nikdy nemohou být Boží vůlí. Proto není možné používat dále nabídnutá kritéria mimo mantinely, které jsou dány jasně zjeveným Božím zákonem (například Desatero, Ježíšovo přikázání lásky). Tento zákon je vedle Božího zjevení (ve Starém

a Novém zákoně) vepsán také do stvoření (přirozený zákon), a to i do stvoření jménem ty (svědomí).

Zadruhé je třeba si uvědomit, že jsou pro člověka dvě základní roviny, v kterých má hledat Boží vůli. Je to rovina bytí a rovina konání. Pro rovinu bytí si kládeme otázku: *Jaký mám být?* Pro rovinu konání: *Co mám dělat?* Důležitá zásada je ta, že rovina konání (to, co dělám) je podřízena rovině bytí (jaký jsem). Tedy pokud mě sebeužitečnější a chvályhodné konání nedělá lepším člověkem a nepro-

hlubuje můj vztah k Bohu, ale ještě ho spíš zhoršuje, je třeba změnit přístup, anebo to není Boží vůle pro mne. Boží vůli pro mne v rovině bytí můžeme formulovat například slovy: Být dobrý, spravedlivý, milosrdný, láskyplný, pravdivý, mít synovský vztah k Bohu... Toto pravidlo ať si uvědomí zvláště ti, kteří už jsou téměř zničeni neustálým hledáním toho, co mají, či nemají dělat. Někdo se natolik ptá na to, co je Boží vůle, a takovým způsobem, až je vysílen úzkostí a strachem z toho, aby neudělal náhodou ▷

Foto: Wikimedia Commons, Armin Kübelbeck (CC BY-SA 3.0)

Především nezapomeň: Jsou věci, které nikdy nemohou být Boží vůlí!

něco jiného. Jeho víra a touha plnit Boží vůli je proniknuta nejistotou a strachem ze ztráty Boží cesty a Božího požehnání do té míry, že se buď psychicky zhroutí, nebo víru pověsí na hřebík, aby měl konečně klid a pokoj.

Dbát na obojí: být i konat

Nechci tím příliš oslabit důležitost plnění Boží vůle v rovině konání, tedy v rovině toho, co dělám. Konání je totiž také důležité. Má vliv na to, jaký jsem nebo jaký budu. Konání nám také pomáhá duchovně i lidsky růst skrze konkrétní skutky, aby se naše víra, naděje a láska prověřily, jestli nejsou jen iluzí, která se

rozplyne při první zátěži. Také je jasné, že člověk není na světě sám pro sebe. Je vážně povolán, aby spolupracoval na budování světa a vztahů pro nebe.

Tři kritéria

Tak – a nyní k naší trojnožce. **Jde o tři opory (kritéria), která se navzájem musí doplňovat.** Ochota upřímně hledat odpověď ve všech těchto třech oblastech je známkou, že opravdu nehledáš prosazení vůle své, ale že ti jde o vůli Boží.

1. Touha, vnitřní inspirace nebo inspirace někým druhým. Prostě to, co se pak vyvine ve vážný úmysl. Například

jít na dobrovolnický rok do Afriky pomáhat chudým. Zde je důležité, aby se nám tato touha, tento úmysl podařilo co nejvíce očistit od nedobrych vlivů, jako je naše sobectví, touha po slávě, po pomstě (já jim ukážu, že nejsem žádná padavka) apod. V tom nám může pomoci upřímná modlitba, zpovědník, dobrý přítel. Také kvalitní kniha na toto téma. Dobrá duchovní cvičení, meditace Písma svatého, kterým Bůh dokáže mocným způsobem očišťovat a dávat světlo. Důležité je také pozorně naslouchat těm, o kterých vím, že mají „dobré spojení s nebem“ a dobře mě znají.

2. Okolnosti. Bůh nejčastěji promlouvá a potvrzuje svou vůli skrze okolnosti. Existuje nějaká reálná možnost, potřeba pomoci v Africe, kam směřuje má touha? Pozval mě někdo někam? Víím už o nějakém konkrétním dobrovolnickém projektu? Budu mít možnost absolvovat přípravný kurz? Není nesmysl přerušit teď studium? Co moje zdraví? Umím nějaký základní cizí jazyk? Mám nějakou dovednost, kterou by mohli na misií potřebovat?

Ochota upřímně hledat odpověď ve všech těchto třech oblastech je známkou, že opravdu nehledáš prosazení vůle své, ale že ti jde o vůli Boží.

Seženu dost peněz na cestu? Nemám odpovědnost za rodinu? Nezpůsobí mé rozhodnutí nějaké neúměrné komplikace někomu druhému, nebo dokonce zlo? Vidím nějaké Boží znamení zvenčí? Potvrzující okolnosti nemusí být ideální, ale v žádném případě by neměly jít proti zdravému rozumu.

3. **Souhlas autority.** Souhlas autority je velmi důležitý. V nejširším smyslu je to Církev. Církev má například svoje směrnice pro konání misí a sociální činnosti. Ale každý člověk má nějakou blízkou autoritu. Pro manžele je to partner. Pro mládež rodiče. Pro řeholníka představený. Důležité slovo má i křestní kmotr. Může to být i ten, kdo odpovídá v nějakém smyslu za mou lidskou a duchovní formaci v rámci Církve (farnost, napojení na nějakou řeholní komunitu, Fokoláre, Neokatechumenát, Komunita Emmanuel...). U některých rozhodnutí je třeba i potvrzení biskupa diecéze, do které patřím. U závažných rozhodnutí je vždy důležité nejen duchovní, ale i odborné doprovázení (kompetentní v dané problematice).

A nezapomeň, že...

Na závěr znovu připomínám, že Bohu jde víc o to, jací jsme, než co děláme a jaký

Bohu jde víc o to, jací jsme, než co děláme a jaký máme úspěch.

Foto: Designed by pressfoto / Freepik

máme úspěch. Proto je také dávným přesvědčením víry, že člověk trpělivý v utrpení a bezmoci činí před Bohem víc než ten, kdo buduje obrovská díla, která ho ale

Foto: Flickr, geoffmaddockphoto.com (CC BY-NC 2.0)

ženou do zloby, nesváru a bezohlednosti, či dokonce k nečestnému jednání.

A ještě rada, kterou dávají mistři duchovního života: Chceš poznat Boží vůli? Nepřemýšlej příliš, ale dělej skutky lásky. Snaž se dělat dobro a projevovat lásku tam, kde právě jsi. To tě nejlépe naladí na vlnu Ducha Svatého, protože on je Lásky. On tě pak bude moci osvěcovat a vést.

P. Martin Sedloň, OMI (upraveno podle „Milujte se!“ 16/2011) ■

Poznámka: Autor článku P. Martin Sedloň, OMI, vydal již dvě publikace o duchovním životě: „Doprovázení“ a „Poutníkem naděje“ – tištěné možno objednat pomocí kuponu na str. 47 nebo na www.amims.net a www.fatym.com, kde jsou obě i zdarma ke stažení v elektronické verzi. Doporučujeme!

... dělej skutky lásky. To tě nejlépe naladí na vlnu Ducha Svatého.

Chlapec a had

Něco je pro člověka přirozené.
Ale Bůh nás zve k něčemu,
co je „nad naši přirozenost“,
co ji přesahuje.
Zve k nadpřirozenému.
Samozřejmě, že na to
nedosáhneme pouze našimi
přirozenými silami...

Jeden malý had spadl do velké nádrže s vodou. Snažil se ze všech sil vylézt, ale nedařilo se mu to, protože stěny nádrže byly velmi kluzké. Jeho úsilí sledovali dva chlapci. Jeden z nich vzal klacík a snažil se hadovi pomoci. Kdykoliv však had ucítil dotyk klackem, otočil se a pokoušel se chlapce kousnout do prstu. Druhý kluk se na to díval a pak řekl: „Jak dlouho ještě chceš hadovi pomáhat? Vždyť se tě snaží kousnout.“ Ale kamarád mu odpověděl: „Přirozeností hada je kousat, ale přirozeností křesťana by mělo být milovat.“

Tento prostý příběh nám poskytuje hluboké ponaučení: milovat by mělo být součástí mé přirozenosti!

Lásce se lze naučit

Milovat všechny lidi vyžaduje určité úsilí, ale budeme-li se v lásce cvičit, stane se postupně naší druhou přirozeností. Ne že bychom se pak už nemuseli snažit, ale každý nový projev lásky bude pro nás snazší než ten předchozí. Stane se naší druhou přirozeností, stejně jako se v jiných případech stává druhou přirozeností rouhání, nenávisť nebo pomsta. Návlek člověka změní.

V naší přirozenosti je zabudovaný sebeobraný mechanismus. Když mě

*Přirozeností hada je kousat,
ale přirozeností křesťana
by mělo být milovat.*

Foto: MaxPixel, FreeGreatPicture.com; vpravo: media.defense.gov

Milovat nepřátele, modlit se za ty, kteří nám ubližují, žehnat těm, kdo nás proklínají, to není spontánní reakce lidské přirozenosti.

někdo zraní, probudí se ve mně tento mechanismus a já pak většinou reaguji pomstou, vzpourou a nenávisť. Když se však budu postupně trénovat v lásce a odpouštění, osvojím si tuto reakci natolik, až ji začnu spontánně a přirozeně používat.

Přirozenými silami to nezvládneš – a ani nemusíš...!

Jak ale k tomuto nácvičku získám energii a sílu? Mohu ji čerpat jedinečně z Ducha Svátého, Božího slova a Eucharistie. Tyto tři hlavní zdroje nám Ježíš dal jako zdroj posily a pomoci pro situace a skutky, které přesahují hranice naší přirozenosti.

Milovat nepřátele, modlit se za ty, kteří nám ubližují, žehnat těm, kdo nás proklínají, to není spontánní reakce lidské přirozenosti. Naopak, v takových situacích reagujeme obranou. Máme v sobě pud sebezáchovy, který v tu chvíli signalizuje ohrožení. Duch Svatý nás ale kousek po kousku podmaňuje a učí nás směřovat k lásce. Potřebnou sílu nemůžeme čerpat z vlastní přirozenosti, pouze z Ducha Svátého, Eucharistie a Božího slova.

Pokoj vám všem

Eucharistie je příčinou i výsledkem lásky. Vede k jednotě a je jejím důsledkem. Když někoho pozvu domů na večeři, je to buď můj přítel, nebo člověk, s nímž se chci spřátelit. Pokud tedy máme problém někoho milovat, hledáme pomoc a řešení

v Eucharistii. Mnoho světců a lidí svatého života čerpalo svou sílu z modlitby před Nejsvětější svátostí.

Všechny aspekty Eucharistie vedou k větší jednotě a vytváření společen-

ství. Uvědomme si, že Eucharistie obsahuje všechny druhy modliteb. Najdeme v ní modlitbu chval, díkůvzdání, prosbu za odpuštění, uzdravení, osvobození, ochranu, lásku, přímlyvy atd. Všechny tyto typy modliteb vrcholí ve mši svaté, v Eucharistii. V ní můžeme vnímat dva okamžiky, při kterých se láska a vzájemná jednota vyjadřují nejsilněji: je to modlitba Otče náš a pozdravení pokoje.

P. Elias Vella („Síla Eucharistie“, Karmelitánské nakladatelství, 2011; knihu lze objednat na www.ikarmel.cz) ■

Potřebnou sílu nemůžeme čerpat z vlastní přirozenosti, pouze z Ducha Svátého, Eucharistie a Božího slova.

Foto: Flickr, Don Voaklander (CC BY-NC-ND 2.0)

Navštivte nás kdykoliv kontaktovat 230 233 591 ZASÍLÁNÍMÁZC Eoblasti Registrace

karmelitánské knižkupectví

Našli jste třeba název knihy nebo autora HLEDEAT Váš košík je prázdný

Novinky Nabídka Připravujeme Doporučujeme Audio Zlevněné Mešní vína Kontakty

PAPEŽ FRANTIŠEK
CHRISTUS VIVIT / KRISTUS ŽIJE
Posynodní apoštolská exhortace mládeži a celému Božímu lidu / 128 stran, brožovaná, 99 Kč ... knihy s poselstvím

Vybíráme z posledního katalogu

152 Kč	215 Kč	89 Kč	260 Kč	152 Kč	359 Kč

Tisíce titulů katolické duchovní literatury

Objednávky on-line na www.ikarmel.cz

V této internetové prodejně si můžete objednat publikace Karmelitánského nakladatelství a mnoha dalších nakladatelství. Většina titulů je přehledně provázána s tituly souvisejícími.

Foto: Flickr, TylerSmith (CC BY-NC 2.0)

Mravenec v kbelíku

Je tolerance ctnost? Právě tak se dnes často prezentuje. Pokud definujeme ctnost jako „trvalou a pevnou dispozici konat dobro“ (srov. „Kompedium katechismu katolické církve“, čl. 337 – viz rámeček na protější straně), pak tolerance ve smyslu pouhé pasivity nebo nevšímavosti, tj. „nedělat nic“, ctností být nemůže. Jiná situace však je, když ji chápeme v původním slova smyslu: tolerance jako umění „snášet zlo v situaci, kdy by jeho potírání přineslo ještě více zla“. Ale co je mnohem víc než tolerance?

Za jedním moudrým poustevníkem se přicházeli učit mladíci, ušlechtilí a plní ideálů, kteří se chtěli naučit pravé moudrosti. Aby poustevník vyzkoušel jejich pravou povahu, vymyslel si zajímavý pokus. Před příbytkem každého žáka postavil kbelík s vodou a hodil do něj mravenec.

Jednou k němu přišli hned tři žáci.

První se podíval do kbelíku a viděl v něm mravenec. Řekl mu nazlobeně:

Knihy z Portálu

<http://obchod.portal.cz>

Portál byl založen v roce 1990 Salesiánskou provincií Dona Boska s cílem pomáhat při výchově dětí a mládeže. Od začátku se proto zaměřil především na publikace z oborů pedagogika, psychologie a sociální práce, a to na odborné i populární úrovni. Později přibyly knihy pro rodiče i děti jak z oblasti beletrie, tak rozvíjející tvořivost. Nedílnou součástí knižní produkce jsou rozhovory, spirituální tituly, beletrie a non-fiction. Veškerou produkci nakladatelství Portál (včetně akčních slev) najdete na webu obchod.portal.cz.

30 *Milujte se!* . www.milujte.se

The screenshot shows the website interface for 'portal'. At the top, there is a navigation menu with links for 'NAKLADATELSTVÍ', 'ČASOPISY', 'SEMINÁŘE', and 'E-SHOP'. Below this is a secondary menu with 'ZLEVNĚNO', 'AKCE', 'PŘIPRAVUJEME', 'NOVINKY', 'O NÁKUPU', a search icon, a user profile icon, and a shopping cart icon labeled '0 Kč'. The main banner features a stack of books on the left, a large question mark made of books in the center, and the text 'SOUTĚŽTE O KNIHU' with the 'portal' logo. On the right, there is another stack of books. Below the banner, a grid of categories is displayed: 'AUDIOKNIHY', 'BELETRIE', 'ČASOPISY', 'DĚTSKÁ LITERATURA', 'E-KNIHY', 'HRY A TRÉNINKY', 'ODBORNÁ', and 'PEDAGOGIKA'.

... kdybych neměl lásku, nejsem nic. (srov. 1 Kor 13,2)

„Co tady děláš v mém kbelíku s vodou?“
A mezi prsty ho zamáčknu.

Sobectví.

Pak přišel druhý, podíval se, viděl mravence a řekl: „No co... Klidně si tam zůstaň.“

Tolerance.

Přišel třetí a nepomyslel na hněv ani na toleranci. Viděl mravence v kbelíku, vylovil ho a položil do trávy.

To je láska.

* * *

Když se nám to stane zvykem, máme vyhráno. Na ulici mě někdo potřebuje. Zastavím se. Někdo spěchá, tak ho nechám projít. Někdo pláče, tak se ho zeptám, zda mu mohu nějak pomoci.

Ptali se mě někteří: „A co když se ten, komu nabízíš pomoc, k tobě otočí a řekne ti, aby sis hleděl svého?“

To se stává často. Vždyť ale nemilujeme, abychom za to něco dostali. Milujeme z lásky.

Bruno Ferrero (upraveno podle knihy „Rosa pro duši“, Portál, 2014; knihy s krátkými příběhy pro zamyšlení můžete objednat na obchod.portal.cz) ■

Foto: Pexels (CC0)

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká o ctnostech katechismus

Co je to ctnost?

Ctnost je trvalá a pevná dispozice konat dobro. Existují ctnosti lidské a božské.

Co jsou lidské ctnosti?

Lidské ctnosti jsou trvalé a ustálené dokonalostí rozumu a vůle, které řídí naše skutky, vnášejí řád do našich vášní a usměřňují naše chování podle rozumu a víry. Lidské ctnosti, získané a upevňované opakováním mravně dobrých skutků, jsou očišťovány a povznášeny Boží milostí.

Jaké jsou hlavní lidské ctnosti?

Tyto ctnosti, nazývané základní (kardinální), seskupují kolem sebe všechny ostatní ctnosti a vytvářejí základy mravního života. Jsou to: moudrost, spravedlnost, statečnost a mírnost.

Co je to moudrost?

Moudrost (rozumnost, prozíravost) uschopňuje rozum, aby v každé situaci rozeznal, co je naše pravé dobro, a zvolil přiměřené prostředky k jeho uskutečnění. Moudrost řídí ostatní ctnosti a dává jim pravidla a míru.

Co je to spravedlnost?

Spravedlnost se zakládá na vytrvalé a pevné vůli dávat druhým, co jim patří. Spravedlnost vůči Bohu se nazývá „ctnost zbožnosti“.

Co je to statečnost?

Statečnost zabezpečuje pevnost v obtížích a vytrvalost v úsilí o dobro. Dospívá až ke schopnosti obětovat případně vlastní život pro spravedlivou věc.

Co je to mírnost?

Mírnost (umírněnost) zmírňuje přitažlivost rozkoší, zabezpečuje vládu vůle nad pudy a dává schopnost vyrovnaně užívat stvořená dobra.

Co jsou božské ctnosti?

Jsou to ctnosti, jejichž původem, důvodem a bezprostředním předmětem je sám Bůh. Jsou vlity člověku s posvěcující milostí a uschopňují ho žít v důvěrném vztahu k Nejsvětější Trojici. Jsou základem a hybnou silou mravního jednání křesťana, oživují lidské ctnosti. Jsou zárukou přítomnosti a působení Ducha Svatého ve schopnostech člověka.

Které jsou božské ctnosti?

Božské ctnosti jsou víra, naděje a láska.

Co je to víra?

Víra je božská ctnost, kterou věříme v Boha a ve všechno, co nám zjevil a co nám Církev předkládá k věření, protože Bůh je pravda sama. Vírou se člověk svobodně odevzdává Bohu. Proto se věřící snaží poznat a plnit Boží vůli, protože „víra se projevuje láskou“ (Gal 5,6).

Co je to naděje?

Naděje je božská ctnost, jíž toužíme po věčném životě jako po svém štěstí: od Boha jej očekáváme s důvěrou v Kristovy přísliby a opíráme se přitom o pomoc milosti Ducha Svatého, abychom si věčnou blaženost zasloužili a vytrvali až do konce pozemského života.

Co je to láska?

Láska je božská ctnost, kterou milujeme Boha nade všechno a svého bližního jako sebe z lásky k Bohu. Ježíš učinil z lásky nové přikázání, plnost Zákona. Láska je „svorník dokonalosti“ (Kol 3,14) a základ ostatních ctností, které oživuje, podněcuje a dává jim řád: bez lásky „nejsem nic“ a „nic mi neprospěje“ (1 Kor 13,1–3).

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006.

„Ctnostný život spočívá v tom, že se stáváme podobnými Bohu.“

svatý Řehoř z Nyssy

Via Appia, zážitek na celý život

Via Appia Antica, po které přicházel sv. Pavel do Říma (srov. Sk 28); autorka svědectví Johanka (vpravo)

Uleju se ze školy...

„Poletíme do Říma,“ oznámil tatka a já jsem čekala, jestli to není jeho obvyklé vtipkování, ale tentokrát nebylo.

Pan farář údajně zajistil levné letenky, zná jazyky a v Římě každý kámen, bude nám dělat průvodce.

Mamka odmítla, protože s panem farářem je to prý dost náročné, a na to ona nemá, tak jsme nakonec měli letět já s taťkou, sestrou a jejím klukem a pan farář.

Právě jsem končila 2. ročník průmyslové školy v Hodoníně a v našem oboru užitá malba jsme v dějinách výtvarné kultury památky Říma probírali.

Ale hlavně:

1. vypadnu z domu,
2. uleju se ze školy,

Ještě že člověk neví dopředu, co ho čeká!

3. poletím letadlem (poprvé),
  4. uvidím Řím,
  5. ochutnám italskou pizzu a zmrzlinu.
- Jiné cíle jsem neměla.

Tři dny a jen jedna noc?

Ještě že člověk neví dopředu, co ho čeká! Plánovaný program mě moc neděsil, neuměla jsem si totiž představit, co všechno obnáší.

Jen mě trochu zarazilo, že máme zajištěno ubytování pouze na jednu noc.

Třídenní výlet tedy bude asi dobrodružný, domnívala jsem se.

Správně jsem se domnívala.

Slunce, cesta a pár hrobek

Z Bratislavy jsme přiletěli na letiště, které s Římem spojovala cesta zvaná Via Appia – cesta, kterou jsme měli projít pěšky. (Pozn. redakce: Jedná se o letiště Roma Ciampino, 15 km jižně od centra Říma a asi 700 m od staré římské silnice Via Appia, která byla vybudována v roce 312 před Kristem – viz následující článek na str. 37.)

Bylo hezky a my jsme, ještě plni sil a očekávání, vyrazili.

Kolem starodávné kamenité cesty krásná příroda, zajímavé hrobky, vedle

Ve dne super: kolem starodávné kamenité cesty, krásná příroda, zajímavé hrobky...

kterých byla cedule s příběhem člověka, který tam ležel. Četla jsem si tyto příběhy se sestrou v angličtině.

A super byly i busty zemřelých.

Prošli jsme asi 14 kilometrů dlouhou cestu v pohodě a pak ještě celý den po Římě, kde jsme viděli spoustu zajímavých pamětihodností, takže první den jsme ušli asi 30 kilometrů.

Konečně postel!

A pak to přišlo...

Druhý den jsme celý zase prochodili po Římě – a pak to přišlo.

Asi abychom ušetřili za ubytování, v programu bylo, že půjdeme pěšky v noci na letiště, opět po Via Appia.

Na papíře to vypadalo celkem neškodně, ale když jsme fakt celý den chodili a blížila se noc, došlo mi, že to bude asi mega nářez!

Doprava v Římě je na delší kapitolu; když to zkrátím: šaliny prostě jezdily, jak se jim chtělo. Chtěli jsme vidět Vatikán v noci, ovšem viděli jsme spíš zastávky, ze kterých mělo už dávno něco jet, a nejelo.

Tam jsem poprvé pocítila úzkost a tíseň.

Najednou jsem se vcítila do bezdomovců, kteří také musí v noci chodit po Římě jako my a nemají kde hlavu složit. Pár jsme jich viděli, tahali za sebou krabice s celým svým majetkem, nohy omotané hadramama...

My jsme zatím měli nohy v suchu. Zatím.

Když už jsme se konečně dostali k zastávce, ze které nás měl autobus

***Fakt celý den jsme
chodili a blížila se
noc – došlo mi,
že to bude asi
mega nářez!***

*... a super byly
i busty zemřelých.*

Foto: 2x archiv autorky

odvézt na začátek cesty Via Appia, svítila tam informace, že ten náš autobus přijede za 23 minut.

Znervózněli jsme, když tam ten stejný údaj svítil víc než půl hodiny.

Pak se změnil údaj z 23 na 22 a pak už to opravdu po minutách ubývalo.

Přijeli jsme ke kostelu Quo Vadis, kde se Petr zeptal Pána Ježíše, kam jde, a on mu řekl, že místo něho zpět do Říma, aby ho znovu ukřižovali. (Pozn. redakce: legenda a kostel „Quo Vadis Domine“ připomínající tuto legendu – viz info bloky na následující dvoustraně.) ▷

Odtud jsme měli jít několik hodin pěšky k letišti.

V noci.

Docházejí baterky – mobilu i mně

Byla jsem po celém dni tak strašně unavená, a to jsme ještě nevyšli!

Od úplné deprese mě zachrání písničky, říkála jsem si a pustila do sluchátek hudbu. Ale radost netrvala dlouho. Baterka ukazovala 13 procent.

Po chvíli mobil klekl a moje poslední útěcha byla pryč.

Zůstala jsem sama se svými myšlenkami, celkem černými.

Hrobky a busty ani katakomby, které jsem po cestě do Říma obdivovala, mě teď vůbec nezajímaly, dívala jsem se jen na cestu těsně před sebe.

A v duchu jsem přemýšlela, kolik bolesti pro nás vytrpěl Pán Ježíš na své křížové cestě – že to moje utrpení na Via Appia není ještě nic proti jeho, strašnému.

Děšť, zima (a zase pár hrobek)

Po půlnoci, když začínalo pršet, jsem si vzpomněla, jak jsme se doma balili na cestu a tatka mě ujistil, že stoprocentně pršet nebude, takže na co pláštěnky... A děšť zatím nabíral na intenzitě.

Myslela jsem si, že to nemůže být horší, ale Pán Ježíš mně dokázal, že může.

Cestou už nikdo ani nepromluvil, promokli jsme všichni úplně na kost, kdo nezažije, nepochopí.

Upřené jsem hleděla na zem, na matné a lesklé kameny – matné = zem, lesklé = kaluž –, takže v botech mně čvachtalo celých asi dvanáct kilometrů, kalhoty se lepily k studeným nohám, od hlavy až k patě mi nepřetržitě stékaly provazy vody. A už poměrně dooost dlouho.

Chvilku jsme se před deštěm schovali do hrobky (v duchu jsem děkovala tomu člověku, že umřel), ale nemělo to žádnou cenu, promoklí jsme pokračovali.

Foto: Wikimedia Commons

V duchu jsem přemýšlela, kolik bolesti pro nás vytrpěl Pán Ježíš na své křížové cestě, že to moje není ještě nic.

QUO VADIS

Annibale Carracci: *Domine, quo vadis?* (1602)

Starou legendu o apoštolu Petrovi, který v roce 64 po Kristu v době Neronova pronásledování křesťanů utíkal z Říma, aby si zachránil život, zachytil velmi působivě Henryk Sienkiewicz v historickém románu *Quo vadis* (získal za něj Nobelovu cenu za literaturu):

Na úsvitě příštího dne ubíraly se dvě tmavé postavy po Appiově cestě k rovinám Campanie. Jednou z nich byl Nazarius, druhou apoštol Petr, který opouštěl Řím a vyznavače, kteří v něm byli mučeni. Nebe na východě nabývalo již zeleného přísvitu. Potom začal východ růžovět a ozářil Albské hory, které se objevily čarokrásné, liliové. Úsvit se odrážel na krůpějích rosy, chvějících se na listí stromů. Mlha řídla, odhalujíc stále širší výhled na rovinu, na domy, které v ní stály, na hřbitovy a skupiny stromů, mezi nimiž se bělely sloupy chrámů. Cesta byla prázdná. Venkované, kteří dováželi zeleninu do města, nebyli patrně ještě s to, aby zapřáhli do vozíků. Od kamenů, jimiž byla silnice vydlážděna, až k horám dolétal v tichu klapot dřevěných opánků, které měli poutníci na nohou. Pak se slunce vynořilo za řetězem hor, ale sou-

časně apoštolovy oči překvapil zvláštní úkaz. Zdálo se mu totiž, že zlatá koule, místo aby stoupala na nebi výš a výše, snesla se z hor a valí se po cestě.

Petr zastavil a řekl: „Vidíš ten jas, který se k nám blíží?“

„Nevidím nic,“ odpověděl Nazarius.

Petr si zastínil oči rukou: „Jakási postava – kráčí k nám ve sluneční záři.“

K jejich sluchu však nezalétal nejmenší ohlas kroků. Kolem bylo úplné ticho. Nazarius jen viděl, že v povzdálí se zachvívají stromy, jako by jimi někdo třásl, a že jas se rozlévá po rovině stále šířeji. A začal se s údivem dívat na apoštola. „Rabí, co je ti?“ zvolal s nepokojem.

Ale z Petrových rukou vypadla k zemi poutnická hůl, oči nehnuté zíraly před sebe, ústa byla pootevřená, ve tváři se zračil úžas, radost i nadšení. Pojednou se vrhl na kolena, natahoval ruce před sebe, a z jeho úst se vydral výkřik: „Kriste...! Kriste...!“

Hlavu položil na zem, jako by líbal čísi stopy. Dlouho trvalo mlčení, načež se v tichu ozvala starcova slova, přerušovaná vzlykotem: „Quo vadis, Domine...? – Kam kráčíš, Pane?“

Nazarius neslyšel odpověď, k Petrovu sluchu však zalétl smutný a sladký hlas: „Protože opouštíš můj lid, jdu do Říma, abych byl ukřižován po druhé!“

Apoštol ležel na zemi s obličejem v prachu, bez hnutí a beze slova. Nazariovi se již zdálo, že omdlel nebo zemřel, ale on konečně vstal, třesoucím se rukama zvedl poutnickou hůl, a mlčky zamířil zpět k sedmi pahorkům města. Mladík, když to viděl, opakoval jako ozvěna: „Quo vadis, Domine...?“

„Do Říma!“ tiše odvětil apoštol.

A vrátil se.

(Pozn. redakce: Tolik legenda. Historickým faktem je, že apoštol Petr byl v Římě za Neronova pronásledování křesťanů v roce 64 nebo 67 popraven. Jeho hrob se nachází pod svatopetrskou bazilikou ve Vatikánu.)

Pokud dostanu u maturity otázku Řím a jeho architektura, všechny rozpláču, patnáct minut mi nebude stačit a dostanu jedničku už jen za to, abych přestala mluvit.

čovali radši dál. Před každou zatáčkou jsme se se sestrou utěšovaly, že už snad bude konec, uvidíme světýlko, ale dlouho nebyl.

Zhruba po třech hodinách jsme málo živí přišli k letišti, které bylo ještě ale uzavřené.

Byly asi tři hodiny v noci, zoufale jsme chodili kolem zavřené letištní haly, abychom neumrzli.

Byla to poslední kapka do mé deprese, teď už mě čeká jenom smrt, říkala jsem si.

Postupný „návrát k životu“

Uviděli jsme automat, do kterého jsme vhodili eura a zuřivě vytukávali číslo, které nám mělo vydat bagetu, ale zřejmě jsme při naší nedočkavosti zmáčkli jiné

číslo a vypadla nám malá tyčinka, kterou jsme si poctivě rozdělili, a dál měli hlad.

Najednou jsme uviděli opuštěný záchod. Ale hlavně v budce sušák na ruce.

Všichni jsme se k němu přitiskli a přes naše hlavy natáhli moji promoklou nepromokavou bundu, protože podle našeho tatínka údajně se takto udrží teplo. Pak jsme začali sušit boty, ponožky a všechny promočené věci.

Teď jsem nevěděla, co je horší: jestli závan z našich sušících se bot, nebo zima venku.

Vybrala jsem si boty.

Fukar statečně jel na plné pecky a pomalu se dostával do pohybu i náš krevní oběh. ▶

Foto: Wikimedia Commons, Notariyz (CC BY-SA 4.0)

Mausoleum Cecilie Metelly z 1. stol. před Kristem je jeden z největších monumentů na Via Appia Antica. V době, kdy kolem ní procházel sv. Pavel a sv. Petr, neměla hrobka na vrcholu cimbuří – to bylo doplněno ve středověku při přestavbě objektu na tvrz.

Kostel Santa Maria delle Piantе, známý také pod jménem kostel „Domine Quo Vadis“ z roku 1637, je postavený na římské silnici Via Appia na místě staršího kostela z 9. stol. tam, kde se podle starobylé tradice zjevil apoštolu Petrovi Pán Ježíš. Papež sv. Jan Pavel II., který navštívil tento kostel 22. března 1982, řekl, že je to „místo, které má zvláštní význam v historii Říma a v dějinách Církve“.

Foto: archiv autorů

Konečně otevřeli halu letiště, kam jsme ze záchodu přeběhli. Promočené letenky jsme navěšeli na šňůry jako prádlo, pak ponožky a asi dvě hodiny se v hale ohřívali a dali si i něco teplého do žaludku.

V letadle jsem chtěla sedět u okna, abych pozorovala krajinu pod námi, ale bylo úplně jedno, kde sedím, protože jsem neudržela otevřené oči.

Dobré na dvě věci

Přemyslím o tom, k čemu to všechno bylo.

Konečně! Mám to! Byla to zkouška mojí víry.

Člověku by asi z této situace šlehlo, ale já jsem našťástí jako oporu cítila Pána Ježíše a jeho utrpení, jinak by mně z toho asi šlehlo taky.

A pokud dostanu u maturity otázku Řím a jeho architektura, vyličím maturitní komisi cestu Via Appia a přilehlé památky tak barvitě do detailů, že se můžete už teď vsadit, že mně ani těch patnáct minut nebude stačit. Všechny je rozpláču a dostanu jedničku už jen za to, abych přestala mluvit.

O co?

Johanka (titulky redakce) ■

PRONÁSLEDOVÁNÍ KŘESŤANŮ ZA CÍSAŘE NERONA V DÍLECH ŘÍMSKÝCH HISTORIKŮ

Vyprávění o Petrovi, který během Nerova pronásledování křesťanů utíká z Říma a na Via Appia se setkává s Ježíšem Kristem, je starokřesťanská legenda. Kruté pronásledování křesťanů za císaře Nerona je však historicky doložený fakt. Svědčí o něm i dochovaná díla tehdejších významných římských historiků.

Jedním z nich je Cornelius Tacitus. Narodil se někdy kolem roku 55 po Kristu. Ve svém latinsky psaném díle *Anales (Letopisy)* velmi barvitě píše o požáru Říma v roce 64 po Kristu a o tom, jak císař Nero, aby odvrátil pozornost od sebe, nastrčil jako žháře křesťany:

„Skrze lidskou pomoc, skrze dárky císaře, skrze oběti na uspokojení bohů se nedala vyvrátit špatná zvěst o tom, že požár byl založen z rozkazu. Proto Nero, aby všemu udělal konec a utišil řeči, obžaloval jiné z tohoto zločinu, a trestal je nejkřutějšími mukami – ty, kteří byli kvůli svým zločinům lidem nenáviděni a byli nazýváni křesťané. Původce toho

jména, Kristus, byl za vlády Tiberiovy popraven prokurátorem Pilátem z Pontia. Ač na okamžik potlačena, pověra ta vybuchla s novou silou, nejen v Judsku, odkud pochází, ale i v Římě, kde se sbírá z celého světa zlo a ohavnost.“ (Tacitus: *Letopisy* XV,44)

Tato Tacitova zpráva je také důležitá jako jedno z nejstarších mimokřesťanských (tedy z pera nikoliv křesťanů, ale tehdejších pohanů!) svědectví o Kristu, popraveném v Judsku prokurátorem Pontiem Pilátem za vlády římského císaře Tiberia.

Tacitus potom popisuje způsoby mučení, jakému byli křesťané podrobeni – mimo jiné i noční zahradní slavnost, při které křesťané sloužili jako živé pochodně! Císař Nero pro tuto slavnost dal k dispozici své zahrady. Není se co divit tomu, že Petr chtěl za této situace Řím opustit...

O pronásledování křesťanů v době Nerona se krátce zmiňuje i římský historik Gaius Suetonius Tranquillus. Narodil se kolem roku 70 po Kristu a zemřel někdy po roce 122. Jeho dílo *De vita*

Umbilicus urbis Romae („pupek světa“) na Foru Romanu v Římě

Tullianum, spodní cela mamertinského vězení s oltářem apoštolů

Foto: Unsplash, Joshua Earle (CCO)

Via Appia podobně jako další římské silnice začíná v blízkosti Kolosea, kde na Foru Romanu byl tzv. *umbilicus urbis Romae* – cihlová stavba s průměrem asi 4 metry (obr. vlevo dole) – čili „pupek světa“, od kterého se počítaly míle na římských silnicích vedoucích z Říma. Koloseum v době, kdy apoštol Petr byl prvním biskupem města Říma, ještě nestálo, jeho stavbu zahájil až po Petrově smrti císař Vespasián v letech 70–72. Na okraji Fora Romana je však dochováno staré státní vězení Mamertinum, ve kterém byli dle tradice jak sv. Petr, tak i sv. Pavel vězněni před popravou. Dodnes jsou dochovány dvě cely. Ve spodní cele mamertinského vězení nazývané Tullianum je oltář, který připomíná oba vězňené apoštoly (obr. vpravo dole).

Caesarum (do češtiny překládané jako *Životopisy dvanácti císařů*) bylo velmi populární u císařského dvora. Když píše o pronásledování křesťanů v Neronově době, Ježíše Krista výslovně nezmiňuje:

„Potrestáni byli křesťané (latinsky *christiani*), rod lidí oddaných nové a škodlivé pověře.“ (Suetonius: *Životopisy dvanácti císařů*; Nero 16)

Možná, že jste již také zatoužili navštívit „biblické země“ a na vlastní oči uvidět místa, kde se odehrávaly události, o kterých čteme v Bibli. Uvažovali jste ale někdy o tom, jak daleko leží nejbližší z nich?

Evropa jako biblická země?

Skalisko Areopagu v řeckých Athénách, kde mluvil apoštol sv. Pavel, v pozadí athénská Akropole

Foto: Wikimedia Commons, George E. Koronaios (CC BY-SA 4.0)

Kde leží „biblické země“

Které jsou to ty „biblické země“, tedy ty, kde se odehrávaly příběhy z Bible? První, co vás napadne, bude asi toto: To je přece Svatá země, dnešní Izrael – tam leží Ježíšovo rodiště Betlém, tam je i Nazaret, kde vyrůstal, Jeruzalém, kde byl ukřižován, Genezaretské jezero, v jehož okolí žila většina apoštolů, než je Pán Ježíš povolal. A Svatou zemí také protéká řeka Jordán, ve které byl Ježíš pokřtěn...

Ale pozor! Protější břeh Jordánu je dnes z velké části již územím jiného státu: právě na území Jordánska leží s největší pravděpodobností místo, kde křtil Jan Křtitel. A v dnešním Jordánsku leželo také území tří ze dvanácti izraelských kmenů – šlo o tzv. Zajordání, které bylo dědičným územím kmene Ruben, Gad a části kmene Manasse. Takže Svatá země sahala až sem a zaujímal část současného severozápadního Jordánska. Tudy (a také po území dnešního Egypta) putovali Izraelité během svého čtyřicetiletého pobytu na poušti. V dnešním Jordánsku u hory Nebo zemřel Mojžíš...

Avšak biblickou zemí je i Mezopotámie – území dnešního Iráku. Odtud pocházel Abrahám, zde prožili Židé více než padesát let babylonského zajetí, zde se odehrává např. děj knihy Daniel.

Které jsou to ty „biblické země“?

Naopak děj knihy Ester se odehrává v Persii, na území dnešního Íránu...

Biblickou zemí je jistě i Sýrie, kde u Damašku došlo k obrácení apoštola svatého Pavla. Území kolem měst Tyru a Sidonu, kudy během svého veřejného působení procházel Pán Ježíš (srov. Mt 15,21nn), leží na pobřeží dnešního státu Libanon.

A co takhle Turecko?

A také Malá Asie, území dnešního Turecka, je vlastně „biblickou zemí“: sedmi křesťanským obcím v Malé Asii je adresována poslední kniha Nového zákona (Apokalypsa neboli Zjevení svatého Jana), odehrává se zde velká část působení apoštola Pavla a událostí z knihy Skutků apoštolů

a nacházejí se tu také některá místa, kam byly adresovány Pavlovy listy, které jsou součástí Nového zákona: Galácie, Efes a Kolosy.

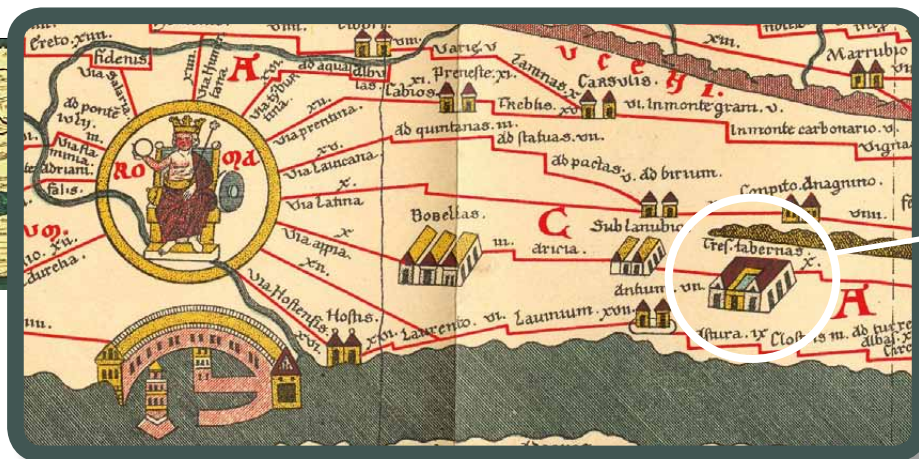
A co Řecko?

Ale „biblické země“ – tedy ty země, kde se odehrávají události z Písma svatého – sahají ještě blíže k nám! Ostrov Patmos, kde měl Jan své zjevení, je jedním z řeckých ostrovů.

A také apoštol Pavel pokračoval z Malé Asie dál! Bylo to přibližně v roce 50 po Kristu, tedy asi dvacet let po smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. V Troadě (podobnost se jménem Trója není náhodná, místa leží od sebe jen 30 kilometrů a přístavní město Troada, či přesně Alexandreia Troas, převzalo pravděpodobně jméno po zaniklé bájné Tróji) nastoupil na loď a dostal se do Evropy, do tehdejší římské provincie Make- ▶

Napadlo vás během dovolené v Řecku navštívit místa Pavlova působení?

Přečíst si tam úryvky z Písma svatého, které se k těm místům vážou?

Peutingerova mapa (latinsky: *Tabula Peutingeriana*) je druh vojenské pochodové mapy znázorňující síť silnic Římské říše a zastávky na nich. Mapa vznikla ve druhé polovině 13. století na základě kopie Agrippovy mapy ze 4. století. Zachycuje Evropu, části Asie (Persie a Indie) a severní Afriku. Pojmenovaná je po Konradu Peutingerovi, německém humanistovi a starožitníkovi, který mapu získal v roce 1507. Tvoří ji jedenáct pergamenových listů (dvanáctý není zachován) formátu 56 × 32 cm, původně slepených do úzkého a dlouhého pásu (682 × 32 cm), který se navíjel na váleček. Jde o schéma sítě starověkých římských cest rozkreslené kvůli snadnější manipulaci do dlouhého a úzkého pruhu. Ve výřezu východisko cest – město Řím (Roma, vlevo) a Tres tabernas (vpravo na Via Appia) zmiňované ve Skutcích apoštolů jako „Tři hospody“, kam vyšli sv. Pavlovi naproti křesťané z Říma (Sk 28,15)

donie (srov. Sk 16,9nn), která se rozkládala na území dnešního severního Řecka. Napadlo vás během dovolené v Řecku navštívit místa Pavlova působení? Přečíst si tam úryvky z Písma svatého, které se k těm místům vážou?

Filipy – památka UNESCO a biblické místo

První místo, kde svatý Pavel v Evropě kázal, byly Filipy (srov. Sk 16,11–40; současná podoba jména je Filippi). Archeologický areál na místě, kde město stálo,

Starověké latríny ve Filipech

je zapsán na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO a rozhodně stojí za návštěvu. Pod ruinami jednoho z křesťanských kostelů, zničeného současně s celým městem zemětřesením kolem roku 619 po Kristu, jsou dodnes ukazovány zbytky kobek, ve kterých byli Pavel a jeho průvodce Silas přes noc uvězněni. A u řeky za městem se nachází pravoslavné baptisterium (tj. křestní kaple), které stojí přibližně na místě, kde apoštol Pavel pokřtil obchodnici Lýdii a celou její rodinu. Dodnes také můžete ve Filipech vidět zbytky staré, kamenné dlážděné římské silnice nazývané Via Egnantia, po které Pavel se svým doprovodem pokračoval přes Amfipoli a Apolónii do Soluně (dnes Thessaloniki).

Římský „dálniční systém“

Římská říše byla protkána „dálničním systémem“, který předtím neměl v dějinách obdoby. Římské silnice umožňovaly rychlé přesuny vojenských legií. A usnadňovaly putování i apoštolům, když je Pán Ježíš rozeslal do celého světa, aby hlásali evangelium. Většina z římských silnic se paprskovitě sbíhala směrem do Říma. Odtud pochází rčení: Všechny cesty vedou do Říma. Téměř kompletní přehled o římských silnicích nám podává tzv. Peutingerova mapa. Je to vlastně schéma římské silniční sítě, rozestřené do šířky: trochu podobně, jako bývá schéma linek metra nad dvěma vozů. V metru je schéma rozkreslené do délky, protože nade dveřmi není na výšku dost místa. Peutingerova mapa byla zase nakreslena na dlouhý, téměř sedmimetrový pruh pergamenu, aby se dala srolovat jako svitek.

Když si prohlédneme schéma římské silniční sítě, zjistíme, že apoštol Pavel již tehdy pravděpodobně mířil do Říma. Via Egnantia, po které šel severním Řeckem z Filip do Soluně, totiž pokračovala až do dnešní Albánie k Jaderskému moři a „trajektem“ (tehdy ovšem s vesly a plachtami) byl její konec propojený se začátkem další významné římské cesty – s Via Appia, která z přístavu Brindisi na jaderském pobřeží Itálie mířila do Říma. V Listě Římanům apoštol Pavel píše: „Rád bych, bratři, abyste věděli, jak jsem si už vícekrát umínil, že k vám půjdu, ale doposud mi vždycky do toho něco přišlo.“ (Řím 1,13)

Útěk do Athén

A co Pavlovi zabránilo pokračovat do Říma? Čteme o tom mezi řádky ve Skutcích apoštolů (Sk 17). Po původně velmi úspěšném působení v Soluni musí kvůli pronásledování uprchnout asi 50 kilometrů do Beroje (dnešní Veroia). To by bylo stále ještě zhruba na trase po Via Egnantia do Říma. Ale ani to nestačilo. Když i tam po něm jdou pronásledovatelé ze Soluně, udělá „úhybný manévř“: zcela odbočí z Via Egnantia směrem na jih a nezastaví se, dokud po 500 kilometrech nedorazí do Athén. To, co nestačil nově obráceným křesťanům v Soluni vysvětlit ústně, to jim píše z Athén v dopise – jde o První list apoštola Pavla Soluňanům, mimočodem nejstarší text Nového zákona. Pavel ho napsal v době, kdy zřejmě ještě nebylo sepsáno žádné ze čtyř evangelií. Připomeňme si, že se nacházíme zhruba v roce 50 po Kristu.

Nedá si pokoj a znovu jde v Athénách nejen do synagogy, aby hlásal evangelium místním židům, ale i na Areopag, aby o křesťanství mluvil s athénskými filozofy. Až navštívíte Athény a půjdete na Akropolis, udělejte malou, zhruba stometrovou odbočku na sousední návrší – je to Areopag, kde Pavel promlouval k epikurejským a stoickým filozofům: „Athéňané! Jak pozoruji, jste po každé stránce lidé velmi zbožní. Když jsem totiž procházel a prohlížel vaše posvátná místa, přišel jsem také na jeden oltář s nápisem: ‚Neznámému bohu. Co vy tedy neznáte, a přece to ctíte, to já vám zvěstuji.‘“ (Sk 17,22n)

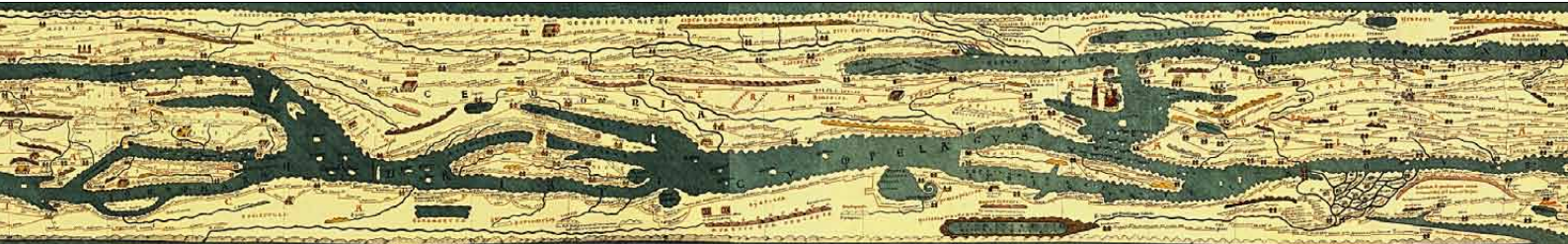

Foto: 2x Wikimedia Commons

Korint

V Athénách mnoho obrácených nebylo. O to úspěšnější bylo Pavlovo působení v 80 kilometřů vzdáleném Korintu (Sk 18,1–18). I když Pavel by nás asi opravil: „... nikoli já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou.“ Tak to napsal v jed-

Korint byl v době apoštolů větší a významnější než Athény.

nom z dopisů, které později křesťanům do Korintu adresoval (srov. 1 Kor 15,10). Do Korintu se ještě dvakrát vrátil a stejně tak do Soluně i do Filip. Celkem pět Pavlových listů je adresovaných do těchto měst. Je to velmi působivé: sedět na nějakých kamenných stupních z kararského mramoru, které zde byly již v Pavlově době, dívat se na město a číst si v Novém zákoně úryvky z dopisů, které byly původně adresovány právě sem...

Přes moře a po Via Appia jako vězeň do Říma

Jako svobodný člověk podnikl Pavel celkem tři velké apoštolské cesty, které nám

zachytil jeden z jeho průvodců svatý Lukáš ve svém spise, který navazuje na Lukášovo evangelium: ve Skutcích apoštolů. Svou čtvrtou apoštolskou cestu konal jako vězeň: římsí vojáci ho z Cézareje, z přístavního města vzdáleného asi 100 kilometrů od Jeruzaléma, vezli v okovech před císařský soud do Říma. Loď, na které pluli, ztroskotala u Malty. Pavel i jeho eskorta si zachránili holý život a na ostrově přezimovali. Na jaře pokračovali se dvěma mezipřístáními v Syrakusách na Sicílii a v Regiu (dnešní Reggio di Calabria) do Puteolli. Dnes se to místo jmenuje Pozzuoli a leží na konečné stanici neapolského metra. Stojí za návštěvu ▷

KORINT, PAVEL, „BÉMA“ A SENEKŮV BRATR

Foto: Wikimedia Commons, Davide Mauro (CC BY-SA 4.0)

Korint byl v době apoštolů významnějším městem než Athény. Měl 200 000 obyvatel a patřil mezi největší města Římské říše. Byl hlavním městem římské provincie Achaja, která zaujímalá jih Řecka. Sídlil zde římský místodržitel. Skutky apoštolů líčí, jak byl sv. Pavel předveden před jeho soud: „Když byl Galio místodržitelem v Achaji, povstali židé jako jeden muž proti Pavlovi, přivedli ho před soudcovský stolec a obžalovali: ‚Tehle člověk přemlouvá lidi k bohopoctě, která se přičí zákonu!‘“ (Sk 18,12n) Zajímavé je, že tento soudcovský stolec – podestu s tribunou nazývanou *béma* (řecky) neboli *rostra* (latinsky) můžete v Korintě na okraji tzv. Římského fóra dodnes vidět (viz obr. nahoře). Můžeme říci: Tak tady přesně se odehrálo to, o čem čteme ve Skutcích apoštolů. Z mimobiblických historických pramenů víme i to, kdo byl tento místodržitel Galio. Celým jménem se jmenoval Lucius Junius Gallio Annaeanus. Byl to bratr slavného římského filozofa Seneky a úřad místodržitele (prokonzula) v provincii Achaja zastával v letech 51 až 52 po Kristu. Díky tomu můžeme i velmi přesně datovat pobyt svatého Pavla v Korintu. Dole: pohled od *béma* k Apollonovu chrámu.

Foto: MaxPixel, FreeGreatPicture.com

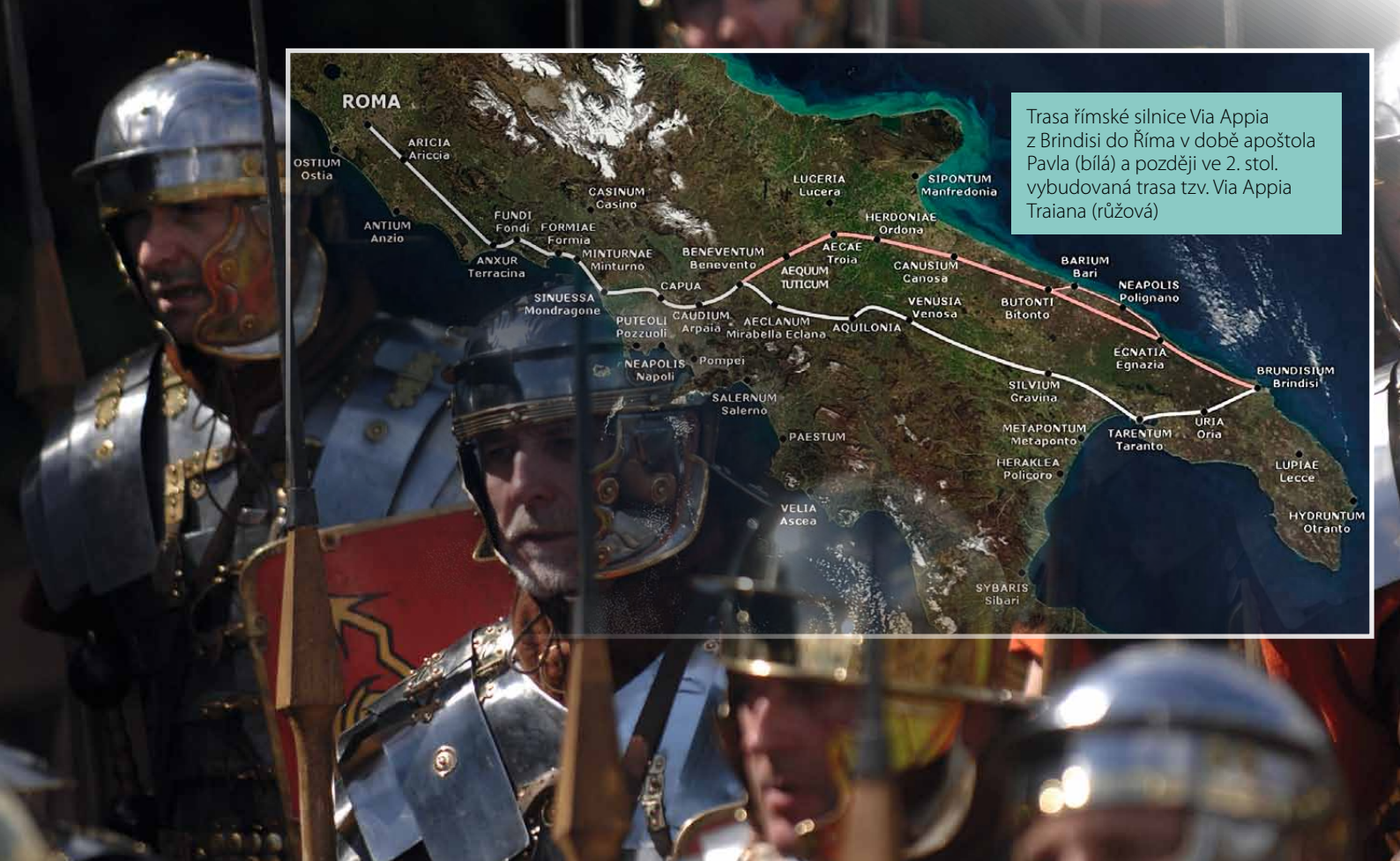

Foto: Flickr, MuseumWales (CC BY-NC 2.0); Wikimedia Commons, NASA

Po dláždění staré římské silnice Via Appia putovali nejen sv. Petr a sv. Pavel, ale „kráčely tudy dějiny“.

už kvůli Solfataře – kráteru nečinného vulkánu, na jehož dně se můžete procházet mezi jezírky (solfatarami) s bahnem, kterým velmi efektně probublávají sirné páry.

Odtud Pavla vedli po staré římské silnici Via Appia do Říma. Svátý Lukáš o Pavlově putování po území dnešní Itálie vypráví ve Skutcích apoštolů (zajímavé je, že zde a na řadě dalších míst Skutků apoštolů používá první osoby „my“ – jako by chtěl čtenářům naznačit, že apoštola Pavla na těchto místech osobně doprovázel): „Připluli jsme do Syrakus a zůstali tam tři dni. Odtamtud jsme pluli kolem pobřeží a dostali se do Regia. Na druhý den začal vát jižní vítr, a tak jsme za dva dny připluli do Puteol. Tam jsme našli bratry (tj. křesťany – pozn. redakce) a dali se od nich přemluvit, abychom se u nich zdrželi sedm dní. A nakonec jsme přišli

od Říma. Tamější bratři už o nás uslyšeli, a proto nám vyšli naproti až k Appiovu fóru a ke Třem hospodám. Jakmile je Pavel uviděl, děkoval Bohu a nabyl nové odvahy.“ (Sk 28,12–15)

Cesta, po které šel Pavel, Petr i dějiny

Appiovo fórum a Tři hospody (latinsky *Tres Tabernae*, italsky *Tre Taverne*; místo je vyznačeno i na Peutingerově mapě – o ní viz výše, srov. detail na str. 38), kam křesťané z Říma vyšli Pavlovi a jeho doprovodu naproti, jsou místa ležící na starověké římské silnici Via Appia. Je to cesta, po které kdysi putoval nejen svátý Petr a svátý Pavel, ale po které doslova „kráčely dějiny“. Možná jste o ní už slyšeli v souvislosti se slavným Spartakovým povstáním, největším povstáním otroků ve starověku, které ohrozilo samu existenci

mocné Římské říše. Po potlačení povstání na jaře v roce 71 před Kristem bylo 6000 zajatých otroků ukřižováno právě podél této cesty.

Via Appia byla nejdůležitější silnicí římské říše. Byla také jednou z nejstarších. Její stavbu začal cenzor Appius Claudius Caecus v roce 312 před Kristem. Po něm také nese jméno. Po jejích okrajích stálo velké množství různých monumentů, náhrobků, mauzoleí. Mnohé z nich můžete vidět, když procházíte po té části, která se dodnes zachovala až po letiště Roma Ciampino. Při procházce ve dne, nebo i v noci vidíte vlastně skoro to stejné, co viděl apoštol Pavel nebo Petr, když tudy téměř před dvěma tisíci lety procházeli (díky rozptýlenému světlu z nedalekého Říma zde opravdu vidíte i v noci, ale pozor, poslední autobus zpět do Říma jede kolem jedenácté večer a je lepší jet raději tím předposledním – co se týče hromadné dopravy, v Římě člověk nikdy s jistotou neví...). Na začátek dochovaného úseku Appiovy cesty ke Kalixtovým katakombám a ke katakombám sv. Šebestiána se dostanete od Kolosea autobusem č. 118 – zastávka je hned naproti východu z metra u Kolosea. Zajímavé je, že touto linkou projíždíte při cestě tam přesně těmi ulicemi, kudy Via Appia vedla uvnitř římských hradb (linka 118 je částečně okružní a zpět do centra Říma vede kvůli jednosměrkám již trochu jinudy). Ale

Podél Via Appia bylo po potlačení Spartakova povstání ukřižováno 6000 otroků.

cesta směrem z města sleduje původní trasu Via Appia naprosto přesně: od Fora Romana a Kolosea jedete kolem návrší, na kterém stojí zbytky císařského paláce na Palatinu, a pak k největšímu římskému cirku, který nese název Circus maximus. Tam cesta odbočuje doleva (odděluje se tak od trasy další významné římské cesty – Ostijské silnice, která by vás dovedla až na místo, kde je v Bazilice svatého Pavla za hradbami tento apoštol pochován). Vede kolem impozantního torza Caracalových lázní a bránou sv. Šebestiána vyjíždíte ven z římských hradeb (ve starověku se brána jmenovala stejně jako cesta: byla to Appiova brána). Po dalších třech stech metrech projedete kolem kostela Domine Quo Vadis (viz infoblok na str. 35). Stojí za to vystoupit už tady. O pár set metrů dál projíždíte kolem Kalixtových katakomb (nejrozsáhlejší katakomby v Římě) a vystoupit je potřeba nejpozději před katakombami sv. Šebestiána (italsky Catacombe di San Sebastiano – ty jsou pro změnu nejstaršími katakombami v Římě), protože pak linka autobusu odbočí pryč z Via Appia. Tady totiž už začínají úseky původního dláždění s obrovskými nepravidelnými kameny, které pamatují nejen sv. Pavla, ale i Spartakovo povstání...

V Pavlových stopách

A pokud jste zdatnější, můžete od Kolosea až po letiště Roma Ciampino (nebo opačným směrem) jít po trase římské silnice Via Appia pěšky celou cestu. Je to necelých 15 kilometrů od letiště až ke Koloseu a Foru Romanu. Svatý Pavel si to také nezkracoval autobusem. Každopádně je ale dobré vědět o tom, že jednu cestu autobusem jet můžete: až na letiště Roma Ciampino jezdí od konečné metra Laurentina autobusová linka 720, na kterou platí běžné jízdenky římské městské dopravy (100minutová na metro, bus a tramvaj za 1,5 eura, 24hodinová za 7 eur, 48hodinová za 12,50, 72hodinová za 18). Když se vydaří počasí, bude to krásná procházka. Když ne a bude hrozné vedro, nebo naopak strašná zima s vytrvalým deštěm (viz svědectví na str. 32), alespoň hmatatelně porozumíte tomu, o čem svatý Pavel píše v druhém listě Korintánům, když popisuje své apoštolské cesty: „Často na cestách, v nebezpečích na řekách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního národa, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích v městě, v nebezpečích v neobydlených krajích, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratry. K tomu

„Všem v Římě, které Bůh miluje a které povolal do stavu svatých: milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.“

z listu sv. Pavla křesťanům do Říma (Řím 1,7)

vyčerpávající práce, mnohé bezesné noci, hlad a žízeň, časté posty, zima a chatrné oblečení.“ (2 Kor 11,26n)

Pro Pána Ježíše a pro šíření evangelia stojí za to i něco vytrpět. Věděl to apoštol svatý Pavel, bylo by dobré, abychom to věděli také. Také proto může být užitečné navštívit v Římě zbytky vězení, kde prožil nejen svatý Pavel, ale i svatý Petr své poslední chvíle před popravou: starověké státní vězení Mamertinum a jeho nejspodnější kobku (Tullianum), do které byl přístup jen otvorem ve stropě. Tudy spoutaného vězně spustili nebo shodili dolů. Ven byly dvě cesty: opět otvorem ve stropě pro živé a nebo jiným otvorem do kanálu Cloaca maxima, do římské kanalizace

– tam vhažovali ty, kteří v cele zemřeli. Mamertinum se nachází v těsné blízkosti Fora Romana pod základy kostela San Giuseppe dei Falegnami. Snad právě zde svatý Pavel krátce před popravou napsal: „... chvíle, kdy mám odejít, je tady. Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. Teď mě už jen čeká věnec spravedlnosti, který mi v onen den předá Pán, spravedlivý soudce. A nejen mně; stejně tak i všem, kdo s láskou čekají na jeho příchod.“ (2 Tim 4,6nn)

Tak šťastnou cestu a nezapomeňte si i do Říma vzít Písmo svaté. Vždyť také Itálie patří mezi „biblické země“...

P. Pavel Zahradníček ■

Také Itálie patří mezi „biblické země“...

Přijde to i k nám?

Otázka by mohla znít také: Necháme to přijít i k nám? Jde o velmi závažnou věc: svoboda slova souvisí i s možností veřejně hlásat evangelium! Na začátku mše svaté ve vstupní modlitbě o 32. neděli prosíme: Všemohoucí a milosrdný Bože, dej nám sílu překonávat všechno, co se nám staví do cesty, ať ti můžeme bez vnitřních i vnějších překážek svobodně sloužit.

Naštěstí ne vše, co v Americe vymyslí, dorazí i k nám. A naštěstí máme za sebou zkušenost s komunistickou vládou, kdy se většina obyvatelstva sice naučila přetvářovat, aby nějak přežila, nicméně naučila se alespoň do jisté míry reflektovat, co se děje.

Nedávno jistý mladík zaplavil kampus jedné americké univerzity letáky, na nichž byl jednoduchý text: „It is OK to be male, it is OK to be white.“ („Je v pořádku být mužem, je v pořádku být bílý.“) Tyto letáky vzbudily na univerzitě obrovský poprask. Aktivističtí studenti svolali demonstraci proti „hate speech“ (nenávistným projevům). Rektor univerzity doporučil profesorům a ostatním činitelům, aby se této demonstrace účastnili.

Ze strachu nebo z prospěchu...

Je to něco, nad čím kroutíme hlavou. Co mě ale děsí, je, že značná část studentstva – netroufnu si říci, jak velká, protože takovými výzkumy se patrně nikdo nezabývá – s tímto postupem souhlasila. Mám hodnověrné zprávy o tom, že lidé se bojí vyjádřit svůj skutečný názor. Uvedu příklad: Syn jednoho profesora se hlásil na college (vysokou školu – pozn. red.) a vyplňoval dotazník o svých osob-

Foto: Flickr, The All-Nite Images (CC BY-SA 2.0)

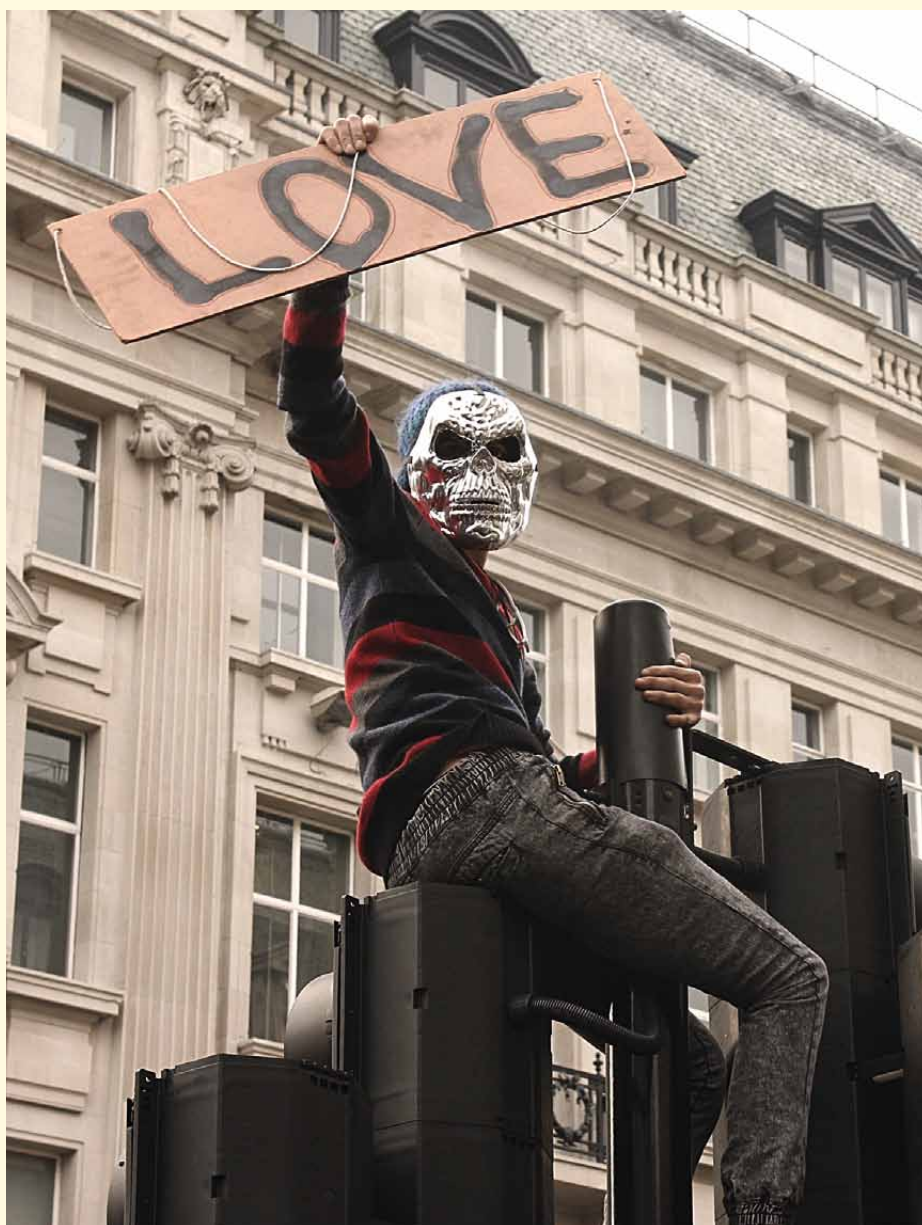
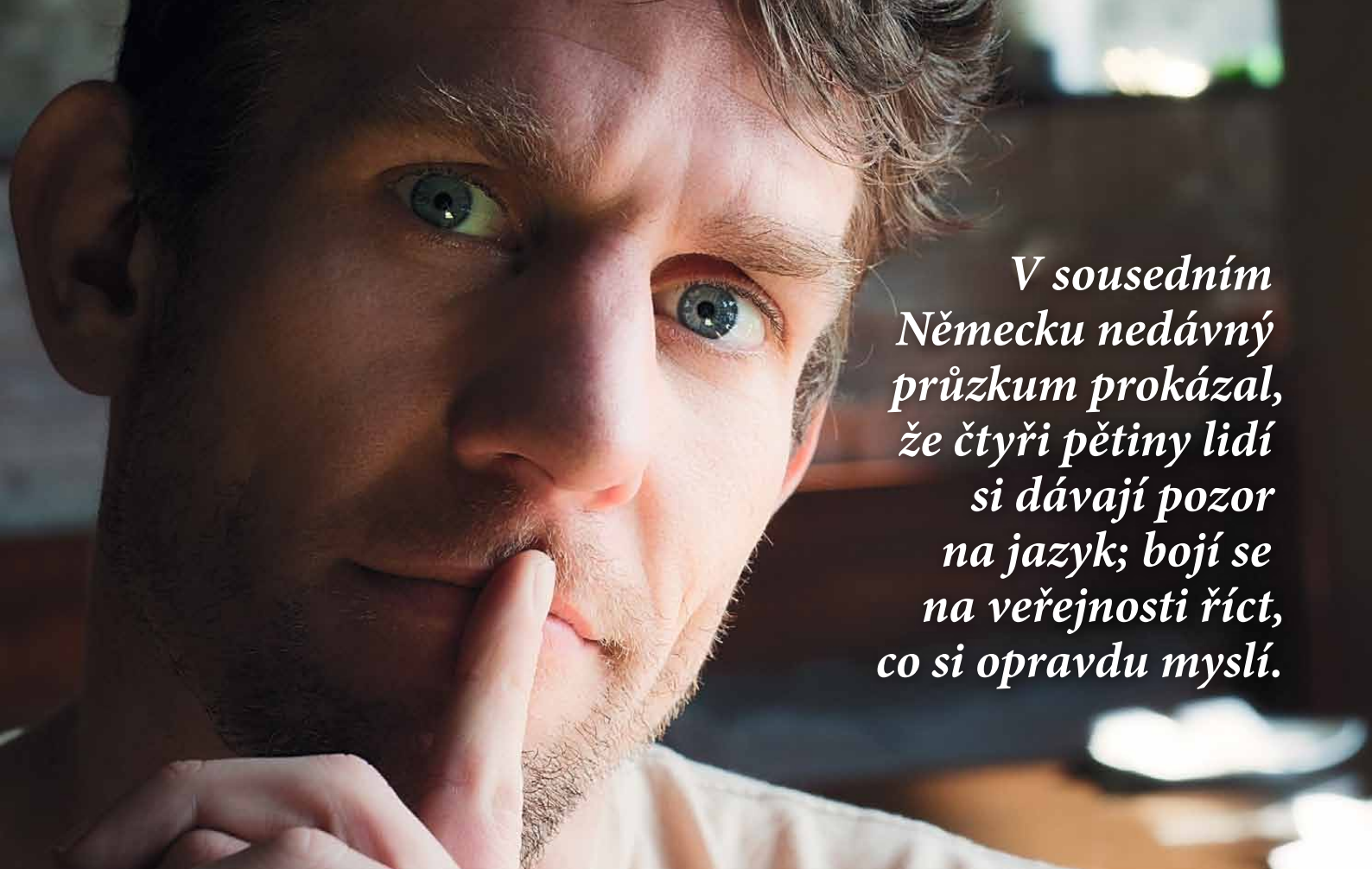

Foto: Flickr, weldonwk (CC BY 2.0)

Naštěstí máme za sebou zkušenost s komunistickou vládou, kdy se většina obyvatelstva naučila alespoň do jisté míry reflektovat, co se děje.

V sousedním Německu nedávný průzkum prokázal, že čtyři pětiny lidí si dávají pozor na jazyk; bojí se na veřejnosti říct, co si opravdu myslí.

Foto: Flickr, CarbonNYC [in SFJ] (CC BY 2.0)

ních hodnotách. Napsal do něj, že mu jde především o rovnoprávnost mužů a žen a o práva gayů. Můj přítel, který shodou okolností právě pobýval na návštěvě u onoho profesora, se zeptal, zda jeho synovi záleží právě na těchto věcech. „Ale vůbec ne,“ odpověděl onen profesor, „ale syn ví, co tam má napsat, aby to dobře zapůsobilo.“ Těch starších mezi námi se mohou zeptat: „Nepřipomíná vám to něco?“ Různé lidskoprávní komise doporučují studentům a profesorům, aby se zúčastnili těch správných demonstrací, a jsou lidé, kteří si všímají, kdo na nich chybí. Vzniká tak prostředí přetvářky a nesvobody, které my starší dobře známe.

Plíživé změny

Pozoruhodné – a trochu děsivé – je, že tato atmosféra vzniká jaksi samovolně. U nás bylo třeba „bratrské pomoci“ armád Varšavské smlouvy, aby mohla dalších dvacet let pokračovat atmosféra přetvářky a udávání; ve Spojených státech to jde kupodivu i bez toho. Profesor udělá nějakou poznámku, která je naprosto nevinná, ale nějaký příslušník té či oné „menšiny“ ji prohlásí za „microaggression“ (mikroagrese – pozn. red.) a profesor má problém. Menšiny je přece třeba chránit. Tato ochrana se pochopitelně neděje jen na univerzitách. Slyšel jsem od jednoho podnikatele v realitách, že když máte

v New Yorku v domě nájemnici, která je a) lesba, b) černoška, c) svobodná matka, nemá majitel nemovitosti sebemenší šanci dát jí výpověď. Kdyby šlo o bělošské manžele s dobře vychovanými dětmi, žádný takový problém by neexistoval.

Kvóty

Můj bratr je matematik. Má asi kliku, že žije v České republice. Může jezdit na různé mezinárodní konference. Ty jsou ve Spojených státech podporovány různými nadnárodními společnostmi, které trvají na tom, aby na konferenci bylo rovnoměrné zastoupení mužů a žen. Žel, matematicek je podstatně méně než matematiků. Ovšem existující matematicky jsou na tom velmi dobře – na různé konference se dostanou nikoli proto, že dosahují vynikajících výsledků v matematice, ale už proto, že jsou ženy.

Dokud je čas

Biju na poplach. Dokud ještě mohu, dokud je ještě čas. A mám obavy o mladší generaci, když vidím řvoucí dav, který ukřičel kanadského psychologa Jordana Petersona, takže nemohl přednést přednášku, na kterou byl pozván (snadno najdete na YouTube např. youtu.be/XVg28uWv9Ao). Studenti – a akademická půda vůbec – bývali v čele bojů za svobodu slova. Obávám se, že ve Spojených státech, ale

i v Kanadě a Británii už to neplatí. Ostatně i v sousedním Německu nedávný průzkum prokázal, že čtyři pětiny lidí si dávají pozor na jazyk (bojí se na veřejnosti říci, co si opravdu myslí). ▷

Krátká ranní modlitba

Za to, že mohu z lože vstát,
chci tobě, Bože, děkovat.
Za dnešní ráno, celý den,
buď Bůh všemohoucí veleben.
Kéž čas, kterýs mi, Pane, dal,
ti večer vrátím, jak sis přál.
Tvá moc mi dej svou ochranu
a sílu, k pravdě odvahu.
Chci tobě sloužit, ty to víš.
Chci každým dnem být k tobě blíží.
Amen.

Možno připojit Otče náš a Zdravas.

Jsem rád, když nemusím naslouchat křiklounům, kteří šíří evidentní lži. Ale pokud tak vysoké procento lidí tají své smýšlení, něco není v pořádku. Je na nás všech, abychom nežili v přetvářce a ve strachu.

Dan Drápal
(perex a mezititulky redakce) ■

Poznámka redakce: Co dělat?

Špatné věci mohou přicházet, a také o dobré věci a svobody můžeme přicházet nejen naráz (revolucionismus), ale i velmi postupně (inkrementalismus, tj. metoda postupné změny, česky též „salámová metoda“ – to, co by naráz bylo jednoznačně odmítnuto, se po částech podaří nenápadně propašovat). Co proti tomu? Zásadně nazývat věci pravými jmény, bránit zlu v počátcích, nedělat drobné ústupky pro drobný prospěch a nebo nemávnout rukou nad věcmi z pouhé pohodlnosti, nemlčet. Mít odvahu – a také za odvahu v modlitbě prosit. V 70. letech minulého století mě rodiče naučili ranní modlitbu,

Foto: Flickr, verchmarco (CC BY 2.0)

kde je i prosba o „k pravdě odvahu“. Společně s večerní modlitbou je k vystrížení na této a předchozí straně – vznikne z ní taková kartička na noční stolek nebo do kapsy a za chvíli se ji naučíte nazpaměť. Ale nezapomeňme i na starou moudrost: Človče, přičiň se a Pán Bůh ti pomůže.

A také nepodlehne iluzi, že když k nám „ze západu“ přicházejí věci, které nám postupně berou svobodu a různým jiným způsobem ohrožují celou křesťan-

skou kulturu a civilizaci, že je třeba se přiklonit „k východu“. To jsme již zkusili na čtyřicet let, tak neopakujme staré chyby! Daleko spíš je třeba spolupracovat s těmi, kteří na západě (a také ve střední Evropě) mají podobné cíle jako my. Spojují se ti, kteří nemají dobré úmysly, je třeba, aby spolupracovali i ti, kterým jde o dobré.

P. Pavel Zahradníček ■

Foto: Pixabay, MartaCPST (CCO)

Krátká večerní modlitba

Bože, je večer, půjdu spát,
na celý den chci vzpomínat.
Na svoje slova, kde jsem byl,
komu jsem radost způsobil.

Nebo to byla bolest snad?
Pak odpusť, nech mě litovat...
Já přes své chyby mám tě rád,
i dnešní den chci tobě dát.

Sám na něj pohleď, jaký byl,
když všechno zlé jsi odpustil.

A teď už, Pane, půjdu spát,
usínám s tebou, mám tě rád.

Amen.

Možno připojit Otče náš a Zdravas.

*Biju
na poplach.
Dokud
ještě mohu,
dokud je
ještě čas.*

Zralá láska se vždy otevívá druhým

Foto: Designed by freepic.diller / Freepik

Francesco Bono (25. 10. 1948 – 24. 4. 1996) a jeho manželka Maria (7. 10. 1955 – 15. 12. 2000) se narodili a prožili celý život na jihu Itálie. Snažili se přenést do života sociální učení katolické církve. V roce 2013 byl zahájen proces jejich blahořečení. Také jejich příběh najdete mezi více jak stovkou jiných v nové knize „Manželství – cesta ke svatosti“.

Otec Franca, jak všichni říkali Francescovi, byl člen finanční stráže, Mariin otec veterinář. Franco i Maria byli v mládí duchovně formováni v Katolické akci. (Pozn. red.: Jde o skupiny aktivních laiků, kteří usilují o posílení vlivu křesťanských hodnot ve společnosti. Jejich zásadou je: vidět, posoudit a jednat.) V té době se také oba rozhodli pro službu druhým, a to konkrétně pro medicínu. Pod vlivem dobrého duchovního vedení se chtěli stát nejen dobrými lékaři, ale chtěli žít své povolání jako křesťanské poslání. Jak důležité

je duchovní doprovázení mladých a jejich příprava pro křesťanská laická povolání! Franco se stal tedy lékařem, specialistou v anesteziologii, resuscitaci a také kardiologii. Od roku 1975 pracoval v městské nemocnici v Locri v Kalábrii – na samé podrážce italské boty. Zde se Franco seznámil s o sedm let mladší Marií, tehdy ještě studentkou medicíny. Mladí poznali, že se jejich životní touhy doplňují, a zamilovali se.

Svatba jako pouť

Svatba 7. 10. 1978 byla spojena s poutí. Byli oddáni až v Assisi, v kryptě svatého, jehož jméno Francesco nesl. Mnozí účastníci obřadu ještě dnes vzpomínají na silný okamžik, kdy během mše svaté oba snoubenci prosili sv. Františka o přimluvu za jejich manželskou jednotu a vyjádřili své rozhodnutí stát se společně svatými. Všichni přítomní cítili, že to není žádná formalita. Po dokončení studií medicíny Maria porodila první dvě děti a pak s odstupem následovaly ještě další tři. Celkem pět dětí: čtyři synové a dcera. Poslední Francesco se narodil až po smrti svého otce, a právě proto nesl jeho jméno.

Franco byl velmi oblíbeným lékařem. V rámci svého oboru resuscitoval, tj. přiváděl znovu k životu, ale také často doprovázel nemocné na konečném úseku jejich životní cesty. Byl příkladem stále služby, spojoval odbornost s citlivostí vůči nemocným i jejich příbuzným a povzbuzoval svou vlastní hlubokou vírou i slovem. Sílu ke službě bral z modlitby, četby Písma, ze svátostí a během let vyzrával. Současně byli manželé zapojeni do církevního života: Franco do Katolické akce a Maria byla členkou Hnutí fokoláre.

Bono znamená dobro

Jak o nich později během procesu řekl jeden redaktor, „zralá láska se vždy otevívá druhým“. Ani manželská láska se nevymyká této pravdě. Oba společně dlouhé roky vedli diecézní kurzy přípravy k manželství, setkávali se s jinými manželi, byli k dispozici druhým svou profesionalitou a svou zkušeností. A toto vše vždy s úsměvem, s neokázalou pokorou. Franco vždy chtěl opravdu dobro. Byl v souladu se svým příjmením Bono, což v italštině znamená „dobro“. Nezaujímal konfliktní postoje, ale budoval; znovu navazoval vztahy, snažil se pochopit a sjednotit. ▶

**Mnozí zahořknou
po setkání s realitou
společnosti.
Týká se to i mne?**

**Nebo jsem
schopen
i po zklamání
jít dál metodou
malých kroků,
krůčků
k dobrému?**

Foto: Flickr, Chris B Richmond (CC BY-NC-ND 2.0)

ale po narození syna prožívala ztrátu otce svých dětí velmi silně. Věnovala se dál jim a medicíně. Své poslání lékařky vyjádřila slovy: „Ve svém povolání se snažím žít evangelium. Vidět Ježíše v malém, nemocném, osamělém, v člověku na okraji...“ Její práci ukončil jako blesk nádor pankreatu, na který zemřela ve svých 45 letech, pouhých 39 dní po jeho objevení. Během svého umírání oslovila všechny kolem sebe svým obnoveným „ano“ k Boží vůli. Zakladatelce Fokoláre Chiaře Lubichové napsala: „Měla bych zanechat závět, a tak chci říci: milovat Ježíše opuštěného, ne slovy, ale vždy víc, vždy lépe a konkrétně.“ Projetovala stálou starost o to, jak připravit děti na nové bolestné odloučení; opětovně jim slibovala, že ona a tatínek jim budou z nebe ještě více nablízku, a stále prosila: „Neztratíte víru!“

K zamyšlení

Zralá láska se vždy otevírá druhým. Jak se naše láska otevírá druhým? Jak se toto otevírání druhým mění během let, během vyzrávání lásky?

A malý podnět k zamyšlení: I v naší společnosti, nedosahující jistě specifik jižní Itálie, mnozí zahořknou po setkání s realitou společnosti. Týká se to i mne? Nebo jsem schopen i po zklamání jít dál metodou malých kroků, krůčků k dobrému? A co nám říká sociální učení církve, vím vůbec o něm?

Měl proto velký respekt i v těžkých a choulostivých situacích a většinou i u svých názorových oponentů. Právě proto přijal i výzvu z církve k obnově politické kultury. Kandidoval do městské rady Locri, byl zvolen na začátku roku 1993. Působil tam však pouhých šest měsíců. Silně korupční prostředí jižní Itálie s klientelskými sítěmi a kmotrovstvím nebylo zralé na takovou

změnu, ale dal aspoň příklad jiné politiky – jako možné služby obecnému dobru. I když to byla těžká zkušenost, nezahořkl. Snažil se dál přispívat ke změně kalábrijské reality, což je dlouhodobý proces.

„Ano“ k Boží vůli

Neměl už ale čas přispět k její realizaci, protože na Bílou sobotu 6. 4. 1996 se stal obětí nehody při bobování. Vrhel se zachránit svého syna, což se mu podařilo, ale sám byl sražen a po 18 dnech v kómatu zemřel ve svých 48 letech. Maria, popáté těhotná, to sice přijala s vírou v Boží Lásku,

MUDr. Jitka Krausová, OV

(redakčně upraveno podle knihy

„Manželství – cesta ke svatosti. Svatí manželé 20. století“, vydal A.M.I.M.S.,

2019, 320 stran, příspěvek na tisk

40 Kč, lze objednat pomocí kuponu

na str. 48 nebo na www.fatym.com

a www.amims.net – tamtéž i možnost

stažení e-knihy zdarma) ■

Jitka Krausová

Manželství – cesta ke svatosti

Svatí manželé 20. století

„Jsem rád, že paleta uvedených příkladů je tak pestrá. Ukazuje, že nikdo se nemůže vymlouvat na podmínky a okolnosti. A jestli v tom seznamu ještě žádný příklad neodpovídá situaci naší rodiny, pak je to pozvání ke spolupráci. Pestrou mozaiku může v budoucnosti doplnit naše zkušenost.“

Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký

Manželství – cesta ke svatosti (Svatí manželé 20. století)

MUDr. Jitka Krausová, OV

Znáte svatého manžela, manželku, matku či otce rodiny a ještě z naší doby, s našimi starostmi? Ano, existují. A tato kniha vám nabízí jejich příběhy. Pro povzbuzení i inspiraci. Formát A5, 320 stran, příspěvek na tisk jen 40 Kč + obyčejné poštovné České pošty. Objednávky pomocí kuponu na str. 48 nebo na www.amims.net a www.fatym.com – zde je také kompletní publikace zdarma ke stažení jako e-kniha.

Jak používat knihy z A.M.I.M.S. nejen pro sebe, ale i pro druhé?

Publikace, které v tiskovém apoštolátu A.M.I.M.S. vydáváme, většinou osloví i lidi vzdálené od víry. Knih si můžete objednat alespoň deset od každého vybraného titulu. Na objednacím kuponu je na této a následující straně jen část naší nabídky – více najdete na www.amims.net. Sami byste si měli nejdříve knihy přečíst (to je možné i bez toho, že byste si knihu objednali – kompletní texty většiny publikací z A.M.I.M.S. najdete na internetových adresách www.fatym.com a www.amims.net). Potom byste měli uvážit, koho z vašich známých, přátel, sousedů, příbuzných (zejména těch, kteří jsou nevěřící či víře odcizení, kteří již dlouho neudělali nic pro své náboženské vzdělání, kteří jsou nemocní, osamělí...) by kniha mohla oslovit, zaujmout, komu by byla prospěšná. Knihy pak můžete rozdávat, půjčovat, nabízet za příspěvek na tisk...

P. Marek Dunda ■

Foto: Designed by Freepik

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů	
Jitka Krausová: Příběhy moudrosti (formát A5, 96 stran, 20 Kč) NOVÉ		
Jozef Luscoň: Do akce jde Titus! (A5, 128 stran, 25 Kč) Napínavý příběh nového blahoslaveného kněze, saleziána. Nejen pro mládež...	NOVÉ	
Jana Zehnalová: Nebraňte dětem přicházet (formát A5, 88 stran, 20 Kč) Katecheze pro děti		
Josef Janšta: Eliška a Víta (A5, 76 stran, 15 Kč) Čtivý příběh pro děti staršího školního věku od známého autora příběhů pro děti a mládež		
Josef Janšta: O výchově (A5, 40 stran, 10 Kč) Několik užitečných poznámek a doporučení k nelehkému úkolu, jakým je výchova		
Josef Janšta: Od šikany ke spolu I. + II. (A5, 80 + 68 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti školního věku (ve dvou svazcích)		
Josef Janšta: Prázdniny bez tabletu I. + II. (A5, 76 + 84 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti mladšího školního věku (2 svazky) NOVÉ		
Omalovánky od ATER: Šebestián Kubínek (A5, 21 stran, 5 Kč) Zajímavý život muže, který pro Pána Ježíše všechno opustil...		
P. Marek Dunda a kol.: Hesla pro skvělý život (A5, 104 stran, 20 Kč) Zveršovaný katechismus v heslech (pracovní verze k YOUCAT)		
Pojď si hrát: Stvoření světa (A5, 32 stran, 8 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky		
Pojď si hrát: Sv. Zdislava (A5, 20 stran, 4 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky		
Sestry dominikánky: Vaříme se sestrou Flavii (A5, 76 stran, 20 Kč) Recepty řeholní sestry, která vařila v litoměřickém semináři bohoslovcům		
P. Josef Soukop: Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky (A5, 60 stran, 15 Kč) Velmi srozumitelně a přitom do hloubky (a ještě k tomu velmi poutavě s použitím velkého množství příkladů)		
P. Martin Sedloň, OMI: Doprovázení (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Řada myšlenek a impulsů – kniha, kterou můžete kdekoliv otevřít a hned se do ní začtete. Stručné, jasné, čtivé – výborná dárková kniha		
P. Martin Sedloň, OMI: Poutníkem naděje (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Kniha o tom, co tak mnoho lidí potřebuje, ale přitom to postrádá: o naději. Kniha na četbu již trochu náročnější než ta předchozí		
P. Marek Dunda (ed.): Tak kázal Vianney (A5, 72 str., 15 Kč) Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. postupně publikuje kázání svatého faráře arského. V této a následujících čtyřech publikacích najdete již více než polovinu z celkem osmdesáti dochovaných kázání sv. Jana Marie Vianneye.		
P. Marek Dunda (ed.): Jak kázal Vianney o svaté zvědi (A5, 68 stran, 15 Kč)		
P. Marek Dunda (ed.): I tak kázal Vianney (A5, 68 stran, 15 Kč)		
P. Marek Dunda (ed.): Promluvy sv. Jana Marie Vianneye (A5, 60 stran, 15 Kč)		
P. Marek Dunda (ed.): Z myšlenek sv. Jana Marie Vianneye (A5, 36 stran, 10 Kč)		
P. Jan Richter (ed.): Zajed' na hlubinu (formát A5, 56 stran, 15 Kč) Mozaika z myšlenek svatého papeže Jana Pavla II.		
P. Marek Dunda (ed.): Řekli svatí a to platí I. a II. (A5, 80 + 84 stran, 2 x 20 Kč) Rozsáhlá sbírka 2 x 777 citátů svatých a blahoslavených	I. díl	II. díl
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 1–15 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání, ve kterých jeden z nejvýznamnějších kazatelů starověké Církve probírá takzvaný „Prolog“, tj. prvních osmnáct veršů Janova evangelia. Editorem celé série je P. Marek Dunda.		
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 62–75 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání na 11.–14. kapitolu Janova evangelia, tedy o událostech předcházejících Ježíšovu utrpení a o části poslední večeře		
P. Ladislav Simajchl: Stáří (A5, 48 stran, 10 Kč) Jak prožívat stáří tak, abyste se na něj mohli téměř těšit...		
P. Ladislav Simajchl: Rodiče a školáci (A5, 76 stran, 15 Kč) Čítanka o výchově dětí od školáčků po studenty. Pro rodiče dětí školního věku (od 1. třídy až po pubertu včetně)		

objednávkový kupon

ROZMLOUVEJ S BOHEM

PŘÍPRAVA RVNÍ SVATÉ PĚLJDMÁNÍ
Ladislav Simajchl

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: <i>Manželství – cesta ke svatosti</i> (A5, 322 stran, 40 Kč) Příběhy svatých manželů 20. století – a dokonce začátku 21. století	NOVÉ
Nálepky s hesly (dva archy A4, 24 Kč oba archy dohromady, viz str. 58n)	NOVÉ
Joseph Fabelle: <i>Cena, kterou zaplatíš</i> (A5, 160 stran, 30 Kč) Muslim z Iráku napínavě vypráví o svém obrácení, křtu, útěku...	
P. Marek Dunda, P. Pavel Zahradníček (ed.): <i>Dotyky nebe a země</i> (formát A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) 7 událostí a předmětů v dějinách křesťanství, které zvou k zamyšlení	2.VYD.
P. Pavel Zahradníček: <i>Dějiny, jak je možná neznáte</i> (A5, 128 stran, plnobarevná obálka, 30 Kč) 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů	
P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda: <i>Mozaika duchovní moudrosti</i> (A5, 96 str., plnobarevná obálka, 20 Kč) Výběr citátů známých osobností	
Jaroslav V. Polc: <i>Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti</i> (A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) Kým byl Jan Hus ve skutečnosti – ve světle faktů, jeho klady i zápory...	
Thomas E. Woods, Jr.: <i>Jak katolická církev budovala západní civilizaci</i> (A5, 208 stran + 16 stran barevných příloh, 180 Kč)	
P. Marek Dunda: <i>Krokodýl aneb můžeš růst</i> (A5, 64 stran, plnobarevná obálka, 15 Kč) 36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu	
<i>Ze života pro život</i> (A5, 96 stran, plnobar. obálka, 20 Kč) Výběr z nejzajímavějších svědectví, která vyšla v prvních dvaceti číslech časopisu <i>Milujte se!</i>	
sestra Cecílie: <i>Útěk sestry Cecílie</i> (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Napínavé, ale i humorné vyprávění řeholnice, která v 50. letech ukrývala kněze před StB a pak před ní sama utíkala	
sv. Alfons M. Liguori: <i>Návod na dobrý život</i> (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Stručně a jasně o základech duchovního života – dobrého a radostného	
P. Jan Kabeláč: <i>Základy křesťanské víry</i> (A6, 44 stran, 5 Kč) Stručně a srozumitelně nás toto dílko uvádí do křesťanských postojů. Je to jedna z nejžádanějších brožurek A.M.I.M.S. – vytištěno již přes 40 000 kusů.	
P. Marek Dunda: <i>To promodlím</i> (A6, 42 stran, 5 Kč) Další z evangelizačních publikací s modlitbami – také s těmi nejzákladnějšími	
P. Josef Havelka: <i>Rozmlouvej s Bohem</i> (A6, 24 stran, 5 Kč) Nejen modlitby, ale také stručný úvod do modlitby – publikace hlavně pro mládež	
P. Petr Šabaka: <i>Pane Bože, co mám dělat?</i> (A5, 44 stran, 12 Kč) Aneb manuál pro člověka, který si v kostele připadá jako Alenka v říši divů	
P. Marek Dunda a kol.: <i>Příprava na svátost smíření dnes</i> (vydala MCM, A6, 48 stran, doporučený příspěvek na tisk při objednání naším prostřednictvím je 25 Kč) Publikace nabízí víc než jen zповědní zrcadlo...	
Níže můžete dopsat objednané tituly podle www.amims.net	
Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu a PSČ:	
Jméno:	
Adresa:	PSČ: .....
Vyplněný kupon zašlete na adresu A.M.I.M.S., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí. Knihy vám přijdou jako obyčejná poštovní zásilka České pošty s vloženou složenkou na úhradu příspěvku na tisk a poštovné (možno uhradit i bezhotovostně). Možno objednávat i na apostolat@fatym.com .	

Poutavá kniha je dodnes oblíbeným dárkem. Pokud je vhodně vybraná, udělá nejen radost, ale přinese i užitek. Jedním z hlavních záměrů tiskového apoštolátu A.M.I.M.S. je vytváření nabídky knih na rozdávání. Tomu odpovídá kvalita (snažíme se, aby tyto publikace opravdu zaujaly) i jejich cena: jsou šířeny jen za příspěvek na tisk, který je stanoven tak, abyste tyto knihy mohli rozdávat nebo jinak šířit i ve větším množství (viz objednávací kupon na protější straně a kompletní nabídka na www.fatym.com a www.amims.net).

Knihy ve stotisícovém nákladu

Letos vyšlo druhé vydání knihy *Dějiny, jak je možná neznáte*. Bylo jí vytištěno již 100 000 kusů! To je v České republice mimořádně vysoký náklad; za bestseller se v naší zemi považuje kniha, které se prodalo 10 000 výtisků. Kniha má podtitul *10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů* a její autor P. Pavel Zahradníček, který je i šéfredaktorem časopisu *Milujte se!*, o ní říká: „Dějiny jsou opředeny mnoha mýty. Některé z nich vznikaly z neznalosti, jiné byly vytvářeny záměrně. Často je dokonce možné doložit, kdy a kdo je vytvořil... Řada těchto mýtů se u nás ve 20. století dostala i do učebnic. Dodnes mají velmi houževnatý život. Jsou opakovány, lidé jim věří – a skutečnost je často přesně opačná. Právě na to chce kniha upozornit a poskytnout fakta, díky kterým si každý

V edici A.M.I.M.S. M. (tj. edice pro misijní využití) vyšlo již 11 knih. Všechny jsou vhodné i pro další šíření.

Zvláštní nabídka pro školy a knihovny

Což takhle dát si knihu...?

Naše knižní tipy z A.M.I.M.S. pro tiskový apoštolát

Knihy *Jak katolická církev budovala západní civilizaci* od amerického historika Thomase Woodse Jr. se stala bestsellerem v mnoha zemích světa. Díky dohodě s držitelem autorských práv můžeme tuto knihu nabídnout zdarma knihovnám, školám a učitelům (můžete si o ni napsat pro sebe i pro své kolegy učitele na můj e-mail pavel@fatym.com). Vřele ji doporučuji také všem ostatním – ti si ji mohou objednávat pomocí kuponu na protější straně (příspěvek na tisk je v tomto případě 180 Kč, 208 stran + 16 stran barevných příloh).

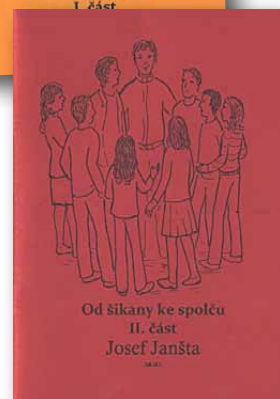
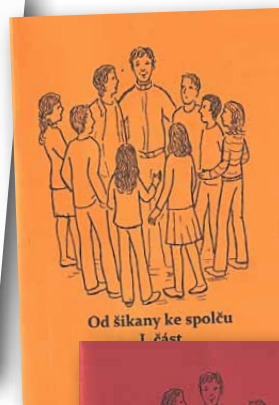
Foto: Flickr, bendus (CC BY-NC 2.0)

P. Pavel Zahradníček ■

může udělat svůj názor. To, o čem se zde dočtete, je většinou historikům dávno známé – i když kniha odráží také některé nové poznatky. Cíl této knihy je však ryze popularizační: lidem, kteří nejsou historiky, poutavě a čtivě přiblížit fakta.“

Je to kniha, která zde dlouho chyběla! Prosím, pomozte i vy s jejím dalším šířením. (128 stran, více než stovka barevných fotografií, příspěvek na tisk je jen 30 Kč)

P. Marek Dunda ■

„Janštovky“ pro děti i rodinu

Opavský trvalý jáhen Josef Janšta je známý i jako autor knih pro děti a mládež. Jeho publikace mají několik společných rysů. Vždy jde o zajímavý a poučný příběh, který vychází z reality života velmi blízké dnešním lidem. Pokaždé když vydáme některou z jeho knih, testují ji na svých dobrovolných spolupracovnících, kteří mi pomáhají naše knihy kompletovat, a na svých rodičích. Ti všichni již patří do kategorie seniorů, ale jejich nadšené ohlasy napovídají, že něco je správně.

Ohlasy od dětí a mládeže přicházejí později, právě o ty jde. Tyto knihy děti

nejen zaujmou, ale také je formují. Hlavní hrdinové se totiž dostávají do nelehkých životních situací a snaží se je řešit ve světle víry. Právě to, že Janštovi knižní hrdinové jsou běžní malí či mladí křesťané v prostředí ne vždy křesťanským laděným, napomáhá čtenářům nalézat podobná řešení ve světle víry i v jejich každodenním reálném životě. Sám autor doporučuje, aby rodiče a prarodiče četli tyto příběhy dětem před spaním. Nejenže děti usínají s něčím vhodným, co v nich může doznívat, ale tato četba také napomáhá k prožití vzácných chvil s nejbližšími, na které se vzpomíná i po letech.

Setkávám se s nářky, jak ti mladí znají jen počítače, mobily, tablety a hry, ale je to i proto, že jim nikdo nenabídne

kvalitnější alternativu. Janštovy knihy tuto kvalitní alternativu nabízejí, jen je potřeba nalézt cestu, jak mladým tuto četbu zpřístupnit. Mnozí z nich totiž sami knihy nečtou a zájem o ně získají až poté, když jim někdo pomůže a povzbudí je.

Z díla Josefa Janšty jsme vydali i souhrn jeho celoživotních výchovných zkušeností pod názvem *O výchově*. Mnozí starší rodiče si povzdechli: škoda, že se nám nedostala do rukou již dříve.

P. Marek Dunda ■

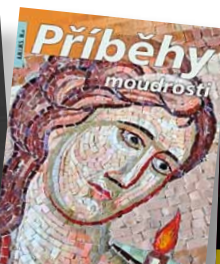

Foto: Flickr, JeffyBruno (CC BY-NC-ND 2.0)

Nést svůj kříž

Žofie Cramerová si 3. listopadu 1932 napsala do svého deníku: „Kde bychom byli, kdyby nás sám Král andělů nevyhledal tam, kam by žádný z andělů ani nedorazil a kde jako popelář svými božskými dlaněmi posbíral nás – opravdové hadry –, a kdyby nás neproměnil ve svůj královský plášť?“ Připoutána na lůžko těžkou a nevléčitelnou nemocí, odhalila Žofie tajemství Božího Milosrdenství. Zajímavé je, že o prožitcích svaté Faustyny Kowalské, řeholní sestry nazývané „apoštolka Božího Milosrdenství“, neměla Žofie tehdy ani tušení. Zemřela totiž ve Varšavě 26. června 1933 ve věku 32 let.

Radost z narození dítěte

Její rodiče Vanda a Bronislav Cramerovi pocházeli z Varšavy. Na statek v okolí Winnice v Podolí na Ukrajině se přestěhovali několik dní po svatbě. Tam přišly na svět jejich děti Žofie a Jan. Po letech napsala Vanda, Žofiina matka, ve svých *Vzpomínkách*: *Neumím popsat to štěstí, jaké mě tehdy zaplavilo (po narození dcery Žofie – pozn. red.). Co znamená nějaké velké bohatství a největší poklady ve srovnání s dítětem! Moje, naše dítě je tím největším pokladem. Vytouženým, vymodleným. Toto moje maličké, tento drobeček má být*

Božím člověkem! Není nezištnější lásky na světě než láska matky k dítěti – a není vyššího cíle pro život ženy než vychovat dobře své dítě. Mám s Boží pomocí utvářet duši svého dítěte, chránit je před zlem a přede vším, co by mohlo poskvřnit jeho duši, aby byla čistá jako křišťál. Vložím do tohoto cíle všechno dobro svého já, chci vytvořit ideál své duše, abych ho obětovala Bohu. Jak to mám splnit...?

... a bolest

Bůh znal odpověď na její otázku a přijal nabídku její oběti. Když malá Žofie začí-

nala chodit, rodiče si všimli, že dítě často ztrácí rovnováhu a padá. Zajdou s ní k lékaři. Pečlivá léčba ani pobyt v sanatoriu nepřinášejí změnu. Stav dítěte se zhoršuje. V roce 1911 se rozhodnou, že opustí Ukrajinu a vrátí se do Varšavy. V březnu 1914 jedou s dítětem na konzultace k odborníkům do Berlína. Tam se dovědí strašnou diagnózu: *dystrophia musculorum* – těžká a bolestná nemoc, která strahuje svalstvo.

Svěť se zázračné Lékařce

Rodiče se vracejí s dítětem do hotelu, kde k jejich překvapení dá vrátný malé Žofii medailku Panny Marie Lurdské (vyobrazení, jak se Panna Maria zjevila sv. Bernadettě v roce 1858 ve francouzském městečku Lurdy – pozn. red.) a říká jí, aby hledala pomoc u Panny Marie – zázračné Lékařky: „Modli se, Bůh tě určitě vyslyší!“

Ale na cestu do Lurd v té době neměli peníze. Matka, zlomená bolestí, napsala ve svých *Vzpomínkách*: *Jak těžko je člověku v duši – ta strašná beznaděj s milovaným dítětem!... To není možné! Jaký to bude pro*

Dozvěděli se strašnou diagnózu: dcera má svalovou dystrofii – těžkou a bolestnou nemoc, která stravuje svalstvo.

Žofie s mladším bratrem Janem (1905)

ni život? Co je to za divnou nemoc, o které jsem v životě nic neslyšela, nemoc, která jakoby spadla na moje dítě...?! Všechny sny o jejím životě se zhroutily. Do srdce se mi vkrádá hrozné zoufalství. Bolest tlačí jak těžké břemeno. Nic nedokáže potěšit. Jak těžké bude vyrovnat se s Boží vůlí!

Mučivé otázky: Je to důsledek mého zločinu?

Srdce Vandy Cramerové zaplavila nesmírná hořkost. Tato matka prožívá drama své dcery jako důsledek zabití svého třetího dítěte – nenarozeného dítěte. Stalo se to krátce předtím – v roce 1910.

Vandu Cramerovou do konce života provázely výčitky svědomí z usmrcení jejího nenarozeného dítěte. Nejdříve si

myslela, že to bylo správné rozhodnutí, že další dítě by zkřížilo mistrně promyšlené plány na výchovu Jana a Žofie. Oba si s manželem namlouvali, že nemají na to, aby si mohli dovolit třetí dítě, že jsou mladí, že snad v budoucnosti... Až se zlepší jejich hmotná situace, pak že přijmou ještě dalšího potomka... Píše: *A stalo se to, co je zlé – ta lehkomyšlnost, to neštěstí... a zločin. Odhodili jsme to, co mělo být oporou a sladkostí života, co nám všemohoucí a vševědoucí Bůh seslal ve své dobrově. Nedomysleli jsme zlo, jakého jsme se dopustili!*

Od naděje „z neznalosti“ přes bolest k pravé naději

V srdci dospívající Žofie se probouzí stále silnější chuť po životě, přízni a lásce. Dívka věří, že nemoc bude možné přemoci. Srdce její matky však pocituje něco zcela opačného: *Je třeba se vzpamatovat! Strašnější než moje vlastní bolest je myšlenka, co čeká v životě mou dceru. Kolik utrpení, kolik hořkosti, kolik zklamání. Jak si vyprosit od Boha milost pro přípravu na tento bolestný život, na zřeknutí se všeho, po čem touží láska, všech snů a všech hnutí srdce? Je třeba škrtnout tento život a přepsat ho jiným životem, životem ducha!*

Žofie zpočátku neví o své nemoci všechno. Jednoho dne se však náhodou dozví, že její

Žofie Cramerová v roce 1918

choroba je nevléčitelná. Nechce trápit své rodiče a svou bolest před nimi skrývá. Silou vůle se dokáže ovládnout, i když její tělo víc a víc slabne. Když je jí patnáct let, pomalu přestává chodit.

Válka, odboj a medailka

Po výbuchu první světové války se Žofie zapojí prostřednictvím své sestřence do odbojového hnutí. Schůze odbo-

Dva snímky Žofiny matky Vandy Cramerové

Foto: 2x archiv MSI

„Co je to za divnou nemoc, o které jsem v životě nic neslyšela, nemoc, která jakoby spadla na moje dítě...?! Všechny sny o jejím životě se zhroutily. Do srdce se mi vkrádá hrozné zoufalství.“

Vanda Cramerová (Žofina matka)

jářů se konají v domě Cramerů. Žofii zachvátí vír angažovanosti, žije životem těch, kteří bojují za vlast. Matka vzpomíná: *Měla mnoho přátel a uměla si získat lidskou přízeň. (...) I přes utrpení, kterým musela procházet, nebylo v ní hořkosti. Žofie byla pro všechny jasným pramenem, srdečným miláčkem – a současně i bolestí. Uměla porozumět každé naší starosti.* Stala se jakoby kmotrou II. divize polských legií a povzbuzovala vojáky. Jednomu z nich darovala medailku s Pannou Marií, kterou dostala kdysi od vrátného v berlínském hotelu. Tato medailka zachránila legionáři život. Kulka se odrazila od malého plíšku a sklouzla po uniformě.

Zrání k pravé lásce a zázrak uzdravení duše

Žofina nemoc postupuje a zcela ji připoutá na lůžko. A přitom život ji stále fascinuje a přitahuje.

Na počátku roku 1920 se Žofie ocitá na infekčním oddělení nemocnice s těžkou spálou. Tam jí jeden mladý hluboce věřící lékař řekl, že se postará o její vyléčení. Doktor Kazimír Raczyński se snaží v dívce probudit vnitřní víru v uzdra-

vení. Ale slibované zlepšení se nedostává. Žofie začíná ztrácet naději. Tehdy se jí do rukou dostane knížka o zázračných uzdraveních v Lurdech. Rozhodnutí je rychlé. Žofie věří, že nejsvětější Panna uzdraví její tělo zničené nemocí. Spolu s lékařem nastoupí počátkem dubna 1929 do vlaku do Francie.

Žofie je rozzářená a tak šťastná, že při pohledu na její rozjasněnou tvář se všechny obavy vytrácejí, píše Vanda Cramerová a dodává: Pociťuji jen jedno, že se jí nic zlého nestane, že ji svěřuji jen Bohu do jeho péče. Byla si tak jista, že se vrátí uzdravená a že se musí stát zázrak, že jsem se o ni až obávala, aby to nebyla příliš odvážná výzva Bohu!

Po třech týdnech se Žofie vrátila do Varšavy. Nadále ležela bezvládně na nosítkách. Očekávaný zázrak fyzického uzdravení se nedostavil. Ale jak matka vzpomíná, její dcera byla celá proměněná, plná klidu a duševní pohody. Stal se v ní zázrak uzdravení duše. Žofie si zapsala do svého deníku: *Z mého dnešního pohledu moje víra nebyla vírou, ale prostě opovážlivá jistota, která chtěla násilím útočit na nebesa.*

Na hlubinu

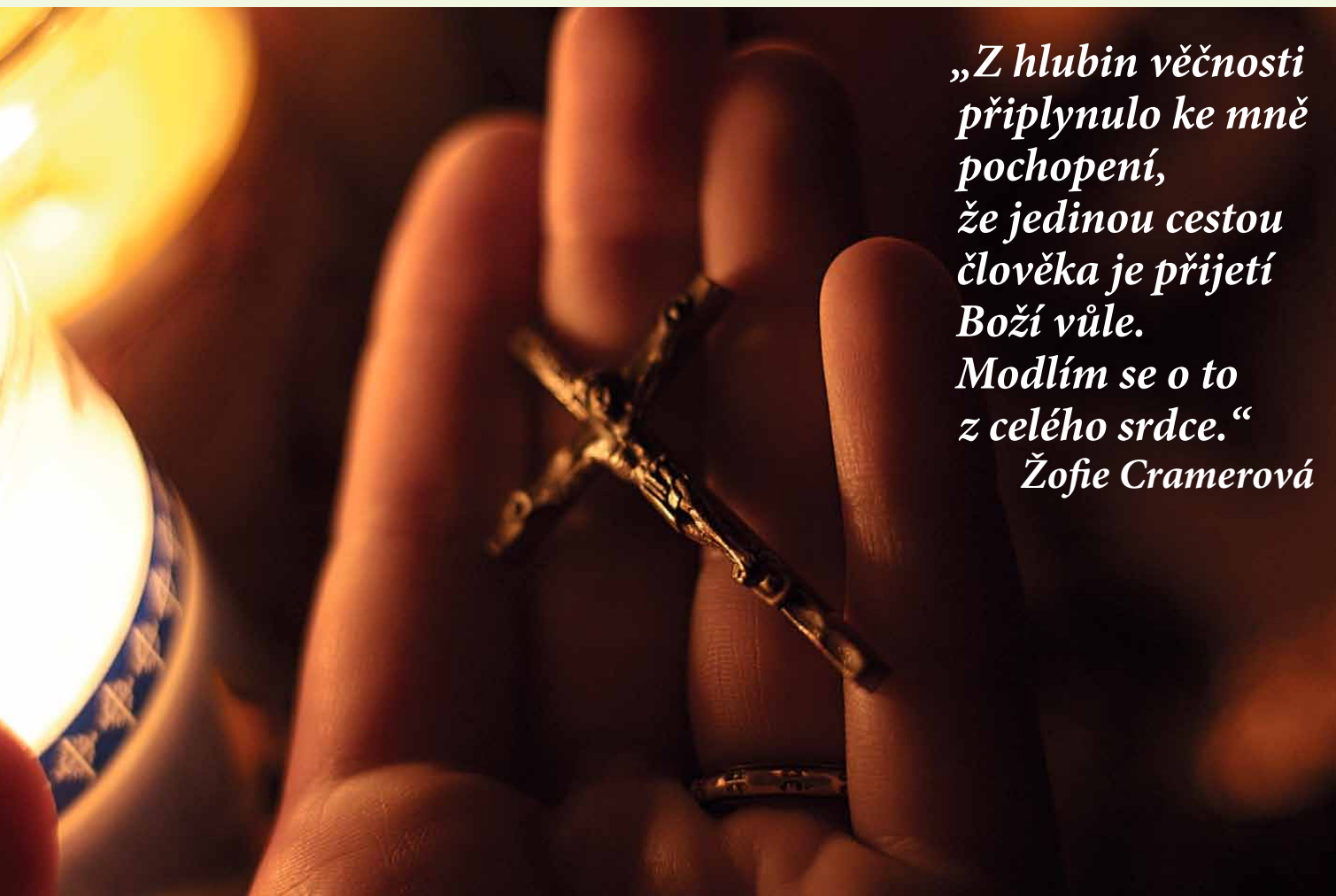
Stále více pozornosti věnuje duchovnímu životu: Provází ji výborný duchovní vůdce P. Pozowski z farnosti sv. Alexandra ve Varšavě. Žofie začíná psát duchovní deník, ve kterém se úvahy nad Božím Milosrdenstvím proplétají se zápisky z okamžiků duchovního boje. Matka všechny tyto chvíle prožívá spolu s ní. *Přicházely dny, kdy se hráz protrhla a tlumená bolest, lítost nad životem vybuchla celou silou...*

Hledání Boží vůle...

V domě Cramerů se začali objevovat lidé, kteří přinášeli dívce posilu a pomoc. Někdo ji požádal o přepisování knih pro nevidomé. Učí se proto Braillovo slepecké písmo. Stala se aktivním členem Apoštolátu nemocných, kde se angažovala podobně jako před deseti lety v odboji. Od té doby denně přijímá svatě přijímání a učí se rozpoznávat Boží vůli.

... a shromažďování „hojného ovoce“

Píše: Jak Ti mám poděkovat, Velký Bože, že již netoužím a nepravnu po životě jako

*„Z hlubin věčnosti
připlynulo ke mně
pochopení,
že jedinou cestou
člověka je přijetí
Boží vůle.
Modlím se o to
z celého srdce.“
Žofie Cramerová*

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-SA 2.0)

dříve ani zbaběle nežebřám jako předtím o střep pomíjivé hmoty, o dočasná dobra? Je to velkým dílem milosrdenství Tvé Nejsvětější Matky, Neposkvrněné, slavné Divotvůrkyně z Lurd, že nevyslyšela moje dětinské prosby, ale obdarovala mě stokrát více, když mě přivedla k Tobě, Ježíši Kriste!

Žofie odhaluje, jak velkou úlohu mají před sebou nemocní: *Nemocní už nejsou vydědění, neužiteční, vyvržení z účasti na životě. Oni, přestože trpí, přes časté smutné nekonečno na lůžku jsou Tvými skutečnými apoštoly, Kriste, apoštoly v duchu a v pravdě, kteří nebyli poslání*

na odpočinek, ale aby shromážďovali v trpělivosti „hojné ovoce“. (Jan 15,16)

Nové otázky: „Maminko, pověz mi, proč...“

Kvůli bolesti už nemůže ani spát. Musí užívat uspávací prostředky. Matka píše: *Žofie, zamyslená, se skleslou hlavou jako pták se zlomenými křídly, seděla a zaposlouchávala se do hluku velkoměsta. (...) A náhle padla těžká a bolestná otázka: „Maminko, pověz mi, proč je náš život tak smutný, tak málo radostný? Každý*

Žofie krátce před smrtí

Foto: archiv MSJ

po něčem touží, něco očekává, na něco čeká. Já nemohu toužit pro ničím... Proč?... Co jsem jí mohla odpovědět? Bylo mi těžko... Bolest svírala srdce.

Bratr Jan v tu dobu studoval veterinární lékařství. Byl schopný a plný zápalu pro studium. Každou volnou chvíli trávil u lůžka své sestry. V prosinci 1930 mu kolegové navrhli cestu do Tater. Žofie se těšila, že si bratr odpočine, odpoutá se od každodenních zaměstnání. Sama ho přemlouvala, aby tento návrh neod- ▶

Piaristé – zasvěcení křesťanské výchově

Jsme řádovým společenstvím kněží a bratrů založeným sv. Josefem Kalasanským. V České republice působí piaristé na Moravském Slovácku. Řád byl založen roku 1617 v Římě a do českých zemí přišli první piaristé v roce 1631.

Po celém světě – ve více než 30ti zemích světa – žije a působí přes 1300 piaristů. Naše práce zahrnuje vedení škol a učitelskou službu, duchovní pastorační ve farnostech, centra volného času, misijní střediska. Naše poslání nejlíp charakterizuje řádové heslo piaristů: *Víra a kultura. Chceme vychovávat lidi, kteří se budou snažit o svět s lidskou tváří, kteří se nebudou stydět za svoji víru.*

Kontakt pro zájemce o řád:
Piaristé, Kostelní 514, 696 62 Strážnice; e-mail: luksp@centrum.cz

Foto: archiv SP

mítal. Jedině otec cítil neklid. Obával se zimních výletů do hor. Skupina studentů vyjela z Varšavy na Hod Boží vánoční.

Třetího ledna přišel telegram: „Jan se zabil.“

Jan v Tatrách uklouzl a zřítíl se ze strmého srázu. Stalo se, co tušilo otcovo srdce. Rodiče nejdřív Žofii pravdu neřekli; odjeli do Zakopaného s tím, že Jan si zlomil nohu...

Pak se ale stejně všechno dozvěděla. Muselo uplynout mnoho času, aby to dokázala přijmout. Potom si zapsala tato slova: *Z hlubin věčnosti připlýnulo ke mně pochopení, že jedinou cestou člověka je přijetí Boží vůle. Modlím se o to z celého srdce.*

Neplač, Bůh je milosrdný...!

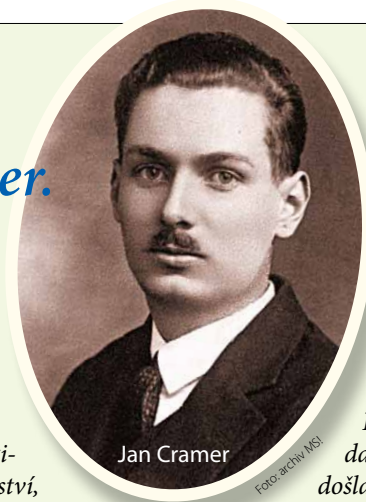
Žofie se modlí stále více a hlouběji. Obětuje své utrpení za ty, kteří ji prosí o přímluvu, zvláště za misionáře a kněze. Stále více odhaluje tajemství Božího Milosrdenství. Do svého deníku píše: *Neděsí mě moje pády a nevěrnosti, jsem tak slabá a ubohá, ale nesena lítostí a láskou běžím k Tobě, abych utonula v nesmírném oceánu Milosrdenství... Skládám Ti díky, Nejvyšší Stvořiteli, že jsi mě ve světle své milosti použil, že cílem našeho života je nejen samo věčné štěstí, ale milování Tebe, nekonečná Milost, velebení Tebe v nás, ve všem. (...)*

Její bratr odjel s přáteli do Tater. Třetí den přišel telegram: „Jan se zabil“.

Kristus přišel, aby hlásal pozitivní zákon milosti a milosrdenství, a Jeho Srdce krvácí, když se Ho lékáme. Hlavním zdrojem Jidášova neštěstí bylo, že neuvěřil v lásku, nedůvěřoval lásce. Nejdokonalejší lítost vyplývá z důvěry v lásku, nikoliv ze strachu. Nejsme povoláni, abychom se hrabali ve vlastních ranách, když to děláme, jen je rozněcujeme. Pouze Ježíšova ruka se může a musí dotýkat našich ran. A hojit je. Ve stálém rozpomínání na vlastní ubohost se skrývá ďábelská lest: vyvolat v nás strach, aby nás odvedl od Boha.

Nést svůj kříž v náruči, nikoliv vléct ho za sebou

Žofii stále navštěvují různí lidé, kteří potřebují útěchu a modlitbu. Váží již jen 34 kg, musí přijímat morfium. Tehdy se

Jan Cramer

Foto archiv MSI

přiznala matce: *Kdybych měla žít znovu, nechtěla bych žít jinak. Utrpení mě přiblížilo k Bohu a utrpení mi dalo poznat plnost života. Děkuji Bohu, že mi dal tuto cestu, abych došla k němu... Smrti se nebojím, neboť důvěřuji hluboce Božímu Milosrdenství. Musím mít jen sílu na toto dlouhé období „odcházení“, jaké nyní prožívám. Chci vytrvat až do konce ve věrnosti svému Bohu. Občas, když upadám do znechucení a smutku, opakuji si slova evangelia sv. Jana: „Nikdo nevytrhne z mých rukou ty, které mi dal nebeský Otec.“ A znovu do mě vstoupí důvěra a s nekonečnou radostí se vrhám do náruče Toho, který „dal život za své ovce“.*

Maminko neplač, Bůh je milosrdný

Matka si uvědomuje, že Žofieiny dny jsou sečteny. Prosí svou dceru, aby jí vyprosila odčinění hříchu z mládí: zabití svého

On přišel kvůli hříšníkům

Z deníku Žofie Cramerové

Čím blíže k božskému Slunci, tím zřetelněji vidíme každý prášek na své duši. Jasnější poznání naší ubohosti neznamená, že jsme se stali horšími!

Abychom lépe poznali sami sebe bez znechucení a bez pýchy, přiblížme se k Němu: Ježíš lační po naší bídě. Přišel přece, aby „vyhledal, co zahynulo“ (srov. Lk 19,10) – přišel kvůli hříšníkům a celníkům. Naše hříchy jako by přitahovaly Jeho lásku, a je-li tomu tak, naše láska se musí opírat o bezpodmínečnou důvěru.

Nedůvěra je nevděčností, možná nevědomou, ale nutně vyplývající z nedostatku prostoty.

Překlad Lubomír Štula ■

Naše hříchy jako by přitahovaly Jeho lásku...

Žofiein snímek zhotovený v Lurdech roku 1929

Foto archiv MSI

„Kdybych měla žít znovu, nechtěla bych žít jinak. Utrpení mě přiblížilo k Bohu a dalo mi poznat plnost života. Děkuji Bohu, že mi dal tuto cestu, abych došla k němu...“

Žofie Cramerová

třetího dítěte, kterému nedovolila, aby se mohlo narodit.

Maminko moje, neplač, Bůh je milosrdný...! To byla poslední slova před agonii, slova, která naplnila srdce těžce zkoušené ženy jasným světlem naděje.

V pondělí 26. června 1933 se Žofie rodí pro nový život. Vanda Cramerová na stránkách svého deníku píše: *Světlo hromničky dopadalo na voskově bílou tvářičku, po které splyvaly husté kapky potu. (...) Po chvíli otevřela oči a podívala se osobně a tak výmluvně na každého z nás. Bylo to její poslední rozloučení – beze slov. Potom zabloudila očima někam vysoko a zavřela je. Její duše odletěla tichounce k Bohu. Odešla s vírou, že Bůh ji přijme...*

Žofin otec nevydržel další „ránu“ – smrt své dcery –, zemřel rok po ní. Jak

je těžké přijmout Boží vůli... Její matka Vanda Cramerová se do konce života trápila výčitkami svědomí. Jak může být pro někoho těžké plně uvěřit v Boží milosrdenství... A jak jsou šťastní ti, kteří jako Žofie nakonec dokáží obojí! Velký a spravedlivý Bůh jí ukázal svou lásku a dovolil jí vložit do této lásky utrpení celého svého života.

Lilla Danilecka (překlad Lubomír Štula, zkráceno, titulky a úprava redakce) ■

**Bylo jí 32 let.
Odešla s vírou,
že Bůh ji přijme...**

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

Všechno, co existuje (kromě Boha), bylo celou svojí substancí Bohem přivedeno k bytí.^[De fide]

Svět je dílem Boží moudrosti.^[Sent. cert.]

Žádný tvor nemůže (jako hlavní příčina) něco stvořit z ničeho.^[Sent. comm.]

Bůh udržuje stvořené v jeho existenci.^[De fide]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností vše stvořené.^[De fide]

Srov. Dogmatika. Olomouc;
Matice cyrilometodějská, 1994.

Co říká katechismus?

K čemu stvořil Bůh svět?

Bůh stvořil svět ke své cti a slávě a k naší spáse.

Co znamená: Bůh udržuje svět?

Bůh udržuje svět znamená: Bůh působí svou

všemohoucností, že celý svět i každý jednotlivý tvor trvá tak dlouho, dokud Bůh chce.

Co znamená: Bůh řídí svět?

Bůh řídí svět znamená: Všechno řídí Bůh a nic se neděje bez jeho vůle a dopuštění.

Proč dopouští Bůh i hříchy?

Bůh dopouští i hříchy, protože nechce brát člověku svobodnou vůli a následky hříchu umí obracet k dobrému.

Co říká Písmo svaté o Božím řízení světa:

Říká: „Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.“ (Řím 8,28)

Srov. Fr. Tomášek: *Katolický katechismus*, Praha, 1968.

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry; **Sent. probabilis** – názor považovaný teology za pravděpodobný, ale nikoliv jistý.

Korunka k Božímu milosrdenství

(Ize se modlit na obyčejném
ruženci)

Na začátku:
Otče náš...; Zdravas Maria...;
Věřím v Boha...

Na zrnkách Otčenáše:
Věčný Otče, obětuj Ti Tělo
a Krev, Duši i Božství Tvého
nejmilejšího Syna a našeho
Pána Ježíše Krista, na smír
za hříchy naše i celého světa.

Na zrnkách Zdravasů:
Pro Jeho bolestné utrpení
bud' milosrdný k nám
i k celému světu.

Na závěr (tříkrát):
Svatý Bože, Svatý Silný,
Svatý Nesmrtelný,
smiluj se nad námi
a nad celým světem.

Imprimatur
Mons. Karel Otčenášek, biskup královéhradecký,
v Hradci Králové dne 7. července 1995

Za prohloubení víry a přátele vděčím Panně Marii

Z katolické rodiny, ale o víře jsem toho moc nevěděl

Pocházím z katolické rodiny a měl jsem nádherné dětství. Vyrůstal jsem spolu se dvěma mladšími sourozenci v malebné podkrkonošské vesnici s krásnou okolní přírodou a s rodiči jsme si vždy rozuměli, přestože někdy jsme také zlobili. V rané dospělosti jsem zatoužil po svaté zpovědi (svátosti smíření) a přijímání Nejsvětější svátosti oltářní. Myslil jsem si, že nejprve je třeba přijmout svátost křesťanské dospělosti – biřmování –, tak jsem toužil i po něm. A tak jsem se začal připravovat na tuto svátost a byl jsem biřmován. Přitom jsem zjistil, že pokud jsem pokřtěný, mohu ke zpovědi a svatému přijímání bez ohledu na to, jsem-li biřmovaný, nebo ne. (Pozn. redakce: Snad i díky tomuto omylu se Jan začal připravovat na biřmování. Možná by se byl jinak spokojil s určitým minimalismem a řekl si jako někteří jiní: svatá zpověď a svaté přijímání mi stačí... Bůh dokáže použít k dobrému i naše omyly a nedostatky. To ovšem nemění nic na tom, že se máme ve své víře vzdělávat.)

Láska k Panně Marii

Vždy jsem měl rád Pannu Marii, ale bylo to ještě takové nezralé a vzdálené. V té době jsem nevěděl o Fatimě a Fatimském apoštolátu vůbec nic. V době postní pozval náš tehdejší pan farář do naší farnosti pro mě ještě neznámého kněze Pavla Dokládala a jeho spolupracovníky z Českomoravské Fatimy v Koclířově, aby vedli duchovní obnovu. Nejdříve jsme vykonali pobožnost křížové cesty, potom se na faře uskutečnila přednáška o Panně Marii. Následovalo putování sochy Panny Marie

*Víra unavená
a mnohdy i mrtvá
se zde občerství,
dostane nový život.*

z Nazareta. Vše bylo duchovně velmi hluboké a líbilo se mi to. To jsem však netušil, co zažiji v květnu.

Přes překážky k cíli

Když pan farář vyhlásil, že se můžeme přihlásit na zájezd do Koclířova, přihlásil jsem se jako první. Ze zájezdu však sešlo pro nedostatek zájemců. Smířil jsem se tedy s tím, že nikam nepojedu. Složil jsem tehdy modlitbu k Panně Marii k májové pobožnosti. Asi týden před poutí mi zavolala známá ze sousední farnosti, že jedou do Koclířova a že se jim uvolnilo místo v autobuse, jestli bych nechtěl jet s nimi. Neváhal jsem a řekl ano. V předvečer cesty jsem si nachystal do batohu velkou svačinu a pití... A pak mi ta známá zavolala, že ten, kdo se odhlásil, se znovu přihlásil a jede. Ale že se ráno zeptáme řidiče, jestli by mě vzal, i když jsem navíc. Přichystal jsem si tedy ještě skládací židličku...

Šel jsem spát smířený s tím, že třeba nakonec ani nepojedu. Při večerní modlitbě jsem vše svěřil přes Pannu Marii Pánu Bohu. Ráno jsem dorazil na místo. Když přijel zájezdový autobus, řidič dovolil, abych si nastoupil. Přímluva Panny Marie je opravdu mocná...

V Koclířově to bylo moc krásné a hluboké. Vše na mne zapůsobilo velmi silným dojmem, protože jsem zažil obrovskou přítomnost Boha a Panny Marie. Netušil jsem, že se do Koclířova budu vracet.

Jako oáza s pramenem

Asi za měsíc mne zase pozvali ze sousední farnosti do Koclířova, opět jsem jel a vracím se tam dodnes. Postupně jsem do sebe nasával spiritualitu Fatimského apoštolátu a poznával příběh fatimských pasáček a poselství Fatimy. Časem jsem zjistil, že je mi tato spiritualita velmi blízká a toužil jsem patřit ke společenství těchto hluboce věřících a fajn lidí. Stal jsem se členem Fatimského apoštolátu. Nějakou dobu mi trvalo, než jsem se naučil zorganizovat si den tak, abych splnil povinnosti, které vyplývají z členství. Dnes se mi to již daří.

Struktura modlitby růžence

Úvod:

- Znamení kříže • Věřím v Boha
- Otče náš • 3x Zdrávas Maria (po jménu Ježíš postupně prosíme o tři Božské ctnosti: 1. v kterého věříme, 2. v kterého doufáme, 3. kterého nade všechno milujeme) • Sláva Otcí

Pět desátků:

- Otče náš • 10x Zdrávas Maria (po jménu Ježíš se přidávají růžencová tajemství) • Sláva Otcí

I. Tajemství radostná (pondělí, sobota):

1. kterého jsi z Ducha Svatého počala
2. s kterým jsi Alžbětu navštívila
3. kterého jsi v Betlémě porodila
4. kterého jsi v chrámě obětovala
5. kterého jsi v chrámě našla

II. Tajemství světla (čtvrtek):

1. který byl pokřtěn v Jordánu
2. který zjevil v Káně svou božskou moc
3. který hlásal Boží království a vyzýval k pokání
4. který na hoře Proměnění zjevil svou slávu
5. který ustanovil Eucharistii

III. Tajemství bolestná (úterý, pátek):

1. který se pro nás krví potil
2. který byl pro nás bičován
3. který byl pro nás trním korunován
4. který pro nás nesl těžký kříž
5. který byl pro nás ukřižován

IV. Tajemství slavná (středa, neděle):

1. který z mrtvých vstal
2. který na nebe vstoupil
3. který Ducha Svatého seslal
4. který tě, Panno, do nebe vzal
5. který tě v nebi korunoval

Po každém desátku:

Pane Ježíši, odpusť nám naše hříchy, uchráň nás pekelného ohně a přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které tvého milosrdenství nejvíce potřebují.

Závěr:

• Zdrávas Královno • Oroduj za nás, Královno posvátného růžence, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních. •
Modleme se: Bože, tvůj jednorozený Syn nám svým životem, smrtí a zmrtvýchvstáním získal věčnou spásu. Dej nám, prosíme, když v posvátném růženci blahoslavené Panny Marie o těchto tajemstvích rozjímáme, ať také podle nich žijeme a dosáhneme toho, co slibují. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Je vhodné ještě připojit modlitbu na úmysl Svatého otce.

Z akcí Fatimského apoštolátu v Koclířově

Foto: 2x Václav Kašík a ČM Fatima Koclířov

V tomto společenství mám dnes mnoho přátel, považuji ho za svou druhou rodinu. Pokud někdo máte krizi víry, doporučuji jet na první sobotu v měsíci na pouť do Koclířova. Víra unavená a mnohdy i mrtvá se zde občerství a dostane nový život. Sám na sobě mohu dosvědčit, že z Koclířova nikdo neodjede stejný, jako když tam jel.

Jan (redakčně upraveno) ■

V tomto společenství mám dnes mnoho přátel, považuji ho za svou druhou rodinu.

Nálepky s hesly

Krátký veršik, který se dítěti nebo i dospělému člověku vybaví v situaci, kdy je potřebné dobře zareagovat, může během chvilky velmi pomoci ke správnému rozhodnutí a potom ke správnému jednání. Například takové: „Trpělivě v pokoji, to mi za hřích nestojí...“ Anebo: „Soudek medu, kapka jedu, v tomhle s vámi nepojedu.“ A ta stejná stručná a přitom vtipná věta, když ji řekneme ve správné chvíli před druhými lidmi, může být něčím, co se jim na dlouhou dobu vryje do paměti. Může mít větší účinek než velmi dlouhé kázání. Také to jsem již nejednou zažil.

Foto: MaxPixel, FreeGreatPicture.com

Nálepky ve skutečné velikosti 5 x 5 cm

Hesla pro všechny

Stručné heslo je něco, co si člověk dobře zapamatuje a má to v hlavě jakoby „po ruce“ – připravené pro vhodnou chvíli. Já je používám nejen pro děti a mládež, ale často se mi některé z nich hodí i pro dospělé. Doslova databázi různých dvouřádkových moudrostí a hesel nabízí *Hesla k zapamatování* na našem internetovém

portálu www.fatym.com. Jsou tam ve zvláštní rubrice a každý měsíc přibývá nové „heslo měsíce“... Jsou tam také hesla k aktuálním čtením z nedělní liturgie, ke *Katechismu katolické církve pro mládež YOUCAT* a také krátká hesla vážící se k téměř všem křesťným jménům.

Nálepky pro děti

Některá z nejuspěšnějších hesel jsme vydali i na samolepkách. To je něco, co mají děti rády... Jsou na dvou aršících formátu A4. Každý z nich obsahuje 24 barevných samolepek 5 x 5 centimetrů.

**Udělám, co mohu,
zbytek svěřím Bohu!**

Když člověk nic nezmuže, Maria mu pomůže.

**Tam, kde není odpustění,
bývá Boží dopuštění!**

Nečekej hned za vším problémem, jsou to šance, ber je v dobrém.

Hodí se nejen pro kněze a katechety, ale také pro rodiče. Třeba jednou za měsíc (pak vystačí na čtyři roky) dát samolepku, povyprávět si o jejím obsahu, někam si ji nalepit, aby byla na očích (třeba na ledničku). A po celý měsíc se k tomu, co heslo obsahuje, v různých situacích vracet. Průběžně se vracet i k těm starším z dřívějších měsíců – k tomu právě pomohou samolepky již vylepené. S hesly na samolepkách máme již řadu let výborné zkušenosti a jejich prostřednic-

tív se snažíme předávat základní náboženské a morální pravdy.

Jak objednat?

K objednávce můžete použít kupon na str. 48 nebo můžete napsat na apostolat@fatym.com. Doporučený příspěvek na oba dva aršíky dohromady činí 24 Kč + obyčejné poštovné České pošty.

P. Marek Dunda

29. duben...

Psal se 29. duben, léta Páně 2017. Průměrný Čech by řekl „bezvýznamný, obyčejný den“. Správný křesťan by řekl „jedinečný den“. A já nyní můžu říct (nebo vlastně napsat): speciální den.

Když jsem slyšel o Společenství čistých srdcí (SČS) poprvé, trošku jsem postrádal jeho smysl – vždyť Desatero platí pro

všechny – a stavěl jsem se k tomuto společenství spíš lhostejně. Tímto vlastně úplně blbým postojem začala má příprava vstupu do SČS asi před pěti lety.

Další fází byla závist vůči těm, kteří vstoupili a nosí ten super stříbrný prstýnek.

Následně jsem začal víc uvažovat nad myšlenkou tohoto společenství a dávalo

mi čím dál větší smysl – nešlo už jen o slepé dodržování 6. či 9. přikázání, jde o společenství, kde se podporuje myšlenka dokonalého vztahu s Bohem. Nicméně přes veškerou tužbu jsem skrze své nejrůznější bouře ve vztazích sám sobě říkal, že nemá smysl, aby někdo jako já, nevyrovnaný člověk s těžkými ranami, vstupoval do takového „exkluzivního“ společenství. Později jsem byl přesvědčován a nakonec přesvědčen, že nejde o to, jak člověk žil, ale jak touží žít, tedy s čistým srdcem pro Pána.

V nitru jsem stále cítil pochybnosti ohledně toho, jestli je Boží vůlí, že tam skutečně patřím. Pokus o vstup mi chtěl ten zlý jakkoli překazit. Jednou mi nevyšel termín, jindy mi to nedovolily jiné těžkosti.

Ale vyšlo to! Poslední dubnový víkend jsem mohl být spolu s desítkami mladých, mezi nimiž byli i mí dobří přátelé, přítomen ve Vranově nad Dyjí na jarním celostátním setkání SČS. Bylo to pro mě doslova neuvěřitelné. Skoro jako by mě tiché Boží vedení dovedlo právě v ten čas a na to místo.

Tady jsem už asi v konci se slovy.

Je super patřit do SČS – noví úžasní přátelé, nová „dimenze“ vztahu k Bohu, k druhým, k sobě... Jde o jeden z mých velkých životních milníků. Bohu velké díky!

Daniel (zkráceno z www.spolcs.cz) ■

Bohu velké díky!

Zajímá tě, o co vlastně ve Společenství čistých srdcí (SČS), které má už víc než tisíc pět set členů, jde?

- ▶ jít za ideálem čistého srdce (ideál čistého srdce je zde pojímán velmi široce, nezahrnuje pouze sexualitu);
- ▶ chápat sexualitu jako Boží dar člověku, ne jako konzumní záležitost, a snažit se žít v souladu s 6. a 9. přikázáním Desatera;
- ▶ znát učení Církve o těchto otázkách, pochopit jeho význam a přijmout jej;
- ▶ rozvíjet ve všech směrech ctnost čistoty a vydávat radostné svědectví o její hodnotě;
- ▶ nezapomínat žít podle ostatních přikázání Desatera a rozvíjet ostatní prvky autentického

křesťanského života (modlitba, četba Písma svatého, život ze svátostí...).

- ▶ členem SČS se může stát každý svobodný člověk starší 15 let, který chce žít podle výše uvedených bodů;
- ▶ nezáleží na dosavadním způsobu života, důležité je rozhodnutí pro současnost a budoucnost.

Shrnutí: V SČS nejde o nic nového. Mladí se jen hlásí k osvědčenému učení katolické Církve. Rozhodují se, že se budou snažit růst k ideálu čistého srdce. Vzájemně se podporují příkladem i modlitbou.

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Příběh ze Starého zákona: Jákoab a Ráchel

Náměly Jákoaba, Izákova syna, byly tvrdou a náročnou zkouškou jeho lásky. Musel za svou milovanou nevěstu Ráchel sloužit u jejího otce Lášana, lstivého muže, celých čtrnáct let, aby ji dostal za ženu. (srov. Gn 29)

Pro všechny, kdo „spolu chodí“, z tohoto příběhu v Bibli plyne jedno důležité poznání: umění milovat obsahuje i umění čekat. (Samozřejmě nepůjde o čtrnáct let.)

Pro vztah je důležité správně „nastavit tempo“

Otec biskup Josef Hrdlička nám pro časopis „Milujte se!“ a pro Společenství čistých srdcí (SČS) dal k dispozici texty ze své knihy „Silná jako smrt je láska“. Na příbězích „milostných dvojic“ z Písma svatého ukazuje hodnoty důležité i pro dnešního mladého člověka.

Umění trpělivosti a zdrženlivosti

S čekáním souvisí umění trpělivosti a zdrženlivosti. Umění nechat dozrát čas, protrpět či probojovat se zkouškami ▷

Foto: Designed by Freepik

*Rozvrhneme si „čas a tempo“
svého směřování, abychom
došli v pravou chvíli tam,
kam chceme dojít.*

čekání. Ověřit si, že duch dovede ovládat a řídit tělo. Nebát se položit obět sebeovládání do základů velké stavby své životní lásky, která má v budoucnu obstát před všemi ničivými nápory, pokušeními, překážkami.

I v našem národě žily a ještě žijí ženy, které dovedly čekat na své manžely nespravedlivě uvězněné pro víru či spravedlnost na deset i více let vězení a s Boží pomocí dokázaly obstát ve věrnosti a oběti. To, co na první pohled bylo pro

ně tak palčivě bolestné, čas čekání proměnil v nesmírně cenné hodnoty nejen pro budoucí charakter jejich dětí, ale Bůh toto hrdinné a skryté svědectví promítl i do osudů národa způsobem, jakým On uznal za vhodné.

Každé umění vyžaduje cvik...

Toto umění čekat si má osvojit mladý člověk třeba i dlouho předtím, než pozná „toho pravého“ partnera. Má se umět pro něj zachovat na těle i na duši. Také však

Jinak si „čas a tempo“ rozvrhnou mladí lidé, jimž celkem nic nebrání tomu, aby se vzali a založili rodinu.

Foto: Unsplash, Joanna Nix (CCO)

víme, že když se dva už dlouho znají, může se objevit i úskalí „přezrálosti vztahu“. Bůh vložil do srdce mladých lidí moudrou dynamiku růstu lásky, kdy se každým dalším setkáním posiluje citové pouto a také roste touha po úplném sjednocení. Toto spojení je však zavazujícím činem, protože zasahuje a ovlivňuje všechny oblasti v člověku, nejen tělo, ale i ducha, vědomí a svědomí, paměť, oblast pudů, citů, vášní, rozumu i vůle. Navíc je v tomto dění svěřeno milujícím se lidem tajemství předání života dětem. Jde tedy o nesmírný a úchvatný dar. Čím větší dar, tím větší odpovědnost. Cítíme zde i rozměr posvátnosti. Odevzdat se cele znamená dát se navždy. Proto sexuální odevzdání přísluší jen a pouze manželům. Sám Bůh nejdříve spojuje ve svátosti manželství ty, kdo se před ním závazně rozhodnou žít po celý svůj život v úctě, lásce a věrnosti. „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ (Mt 16,6) Bůh sám se stává jejich pojátkem, jistotou, zárukou jejich vztahu. Pokud vedou sexuální život ti, kdo si takto nepatří, zacházejí s tímto velkým darem nezávazně, neodpovědně a nepravdivě. Proto je toto jednání vážným porušením Božího řádu.

Foto: Flickr, MegMoggington (CC BY-NC 2.0)

Jinak budou jednat ti, kteří vědí, že je čeká vysokoškolské studium nebo pár let náročné práce.

A naopak platí, že čistota a předmanželská zdrženlivost se stává důležitým předpokladem pro následné plné rozvinutí vztahu obou milujících se osob ve vzájemném a trvalém sebedarování v manželství.

Správné „tempo vztahu“

Mladí lidé, kteří pocítí v sobě zalíbení a „povolání k lásce“, by měli moudře jednat a řídit se osvědčenou radou: Chceme-li někam dojít v jistém časovém úseku, rozvrhneme si „čas a tempo“ svého směřování, abychom došli v pravou chvíli tam, kam chceme dojít. Mladí lidé se mají vzít tehdy, když jsou na to připraveni.

Jinak si „čas a tempo“ rozvrhnou mladí lidé, jimž celkem nic nebrání tomu, aby se vzali a založili rodinu. Jinak budou jednat ti, kteří vědí, že je čeká vysokoškolské studium nebo pár let náročné práce. Ti půjdou po cestě zrající lásky klidněji a pomaleji, v úctě, čistotě a ve snaze posílit svůj vztah spíše v duševní a duchovní rovině než se oddávat intimnostem a vzněcovat erotickou přitažlivost. Ta by v této situaci jen urychlovala touhu po sjednocení a mohla by komplikovat či oslabit plnou duševní svobodu v rozhodování obou.

Na těchto základech můžete stavět...

Sluší se na závěr říci, že hrdina výše zmíněného příběhu Jákob (kterému Bůh změnil jméno na Izrael) se stal otcem dvanácti synů. Z jejich rodin a rodů povstal izraelský národ, z kterého později vzešel Ježíš, náš Spasitel.

*biskup Josef Hrdlička (redakčně
upraveno z knihy Josefa Hrdličky „Silná
jako smrt je láska“, Karmelitánské
nakladatelství, 2008) ■*

*Pane Ježíši, děkuji ti, že mne
miluješ láskou bez hranic,
která chrání od zlého,
pozdvihuje z největších pádů
a léčí nejbolestivější rány.
Odevzdávám Ti svou paměť,
rozum, vůli, duši i tělo spolu
se svou sexualitou.
Slibuji, že se nebudu oddávat
sexu, dokud neuzavřu
svátost manželství. Dávám
si předsevzetí, že nebudu
číst, ani kupovat, ani se
dívat na časopisy, programy
a filmy s pornografickým
obsahem. Slibuji, že se s Tebou
budu každý den setkávat
v modlitbě i při četbě Písma
svatého, v častém přistupování
ke svatému přijímání
a při adoraci Nejsvětější svátosti.
Chci pravidelně přistupovat
ke svátosti smíření, nepodléhat
znechucení a ihned se
pozvednout z každého hříchu.*

*Pane Ježíši, uč mne
systematické práci na sobě,
umění kontrolovat své
sexuální tužby a city. Prosím*

*Tě o odvahu, abych nikdy
nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se
všemu, co zotročuje, především
alkoholu a cigaretám.*

*Uč mne žít tak,
aby v mém životě byla
nejdůležitější láska.*

*Panno Maria, Matko moje, veď
mne cestami víry k samému
zdroji lásky – Ježíši, abych
důvěřoval(a) jen Jemu.*

Amen

ABC civilizace lásky

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útěchou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Když jsi to
pročetl, promyslel a promodlil,
běž, žij a šíř to dál!

Evangelizuj dárkem

Napadlo vás, že prostřednictvím dárku je možné evangelizovat? Dárek málokdo odmítne, a když vyberete opravdu zajímavou a přitom stručnou knihu, co se čte jedním dechem...

Pár takových tipů vám přinášíme. Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. šíří knížky jen za minimální příspěvek na tisk tak, aby bylo možné objednat si jich i větší množství pro šíření ve vašem okolí (pro objednání můžete použít kupon na str. 48 nebo objednávat na www.amims.net či mailem na apostolat@fatym.com). A nezapomeňte, že evangelizačním dárkem může být i časopis *Milujte se!* – i ten mnozí odebírají ve větším množství, aby ho mohli šířit mezi svými známými.

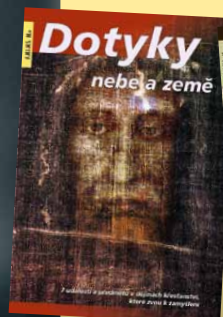
64 stran,
příspěvek
na tisk 15 Kč

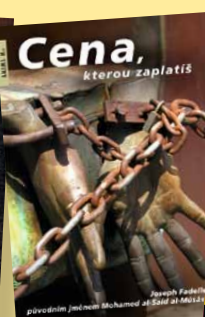
96 stran,
příspěvek
na tisk 20 Kč

128 stran,
příspěvek
na tisk 30 Kč

128 stran,
příspěvek
na tisk 30 Kč

160 stran,
příspěvek
na tisk 30 Kč

320 stran,
příspěvek
na tisk 40 Kč

Náklady na výrobu a distribuci jednoho čísla časopisu *Milujte se!* jsou přibližně 20 Kč (celý ročník 80 Kč)

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se